

Nove družinske poslovne
prakse str. 5

Več kot tristo udeležencev
na plavalnem mitingu str. 18

TV SPORED

Kviz Vem!: V tem času
se je nabralo tudi veliko anekdot

STOP

MOJCA MAVEC

Ljudi želi spodbuditi, da
izstopijo iz cone udobja in
poskusijo nekaj novega»ZMAGAL
BOM!«

Pero Martić: Gre na EMO!

novi tednik

Tednik za Savinjsko regijo / št. 46 / Leto 76 / 18. november 2021 / Cena 2,90 EUR / www.nt-rc.si/novi-tednik

V šolah maske in samotestiranje: nasprotovanja niso zalegla

Včeraj so se morali učenci in dijaki prvič obvezno samotestirati v šoli, kar je posledica novega vladnega odloka, ki je določil, da morajo to početi trikrat tedensko in da morajo vsi otroci v šoli nositi maske. Sklep je sprožil burne odzive med starši in tudi šolniki.

str. 2-3

Foto: SHERPA

INTERVJU

Jolanda
Železnik,
četrti
mandat na
čelu žalske
knjižnice

str. 26-27

DOBRODELNOST

Humanitarci se že
pripravljajo na praznike str. 28-29

TEMELJ OSKRBE

Od logistike smo odvisni vsi

str. 12-13

ZADETKI

»Najboljše zdravilo proti predsodkom je znanje.«

Aksinja Kermauner, strokovnjakinja tiflopedagogike in inkluzivne pedagogike

»Držim se reka vsak dan pojdi v naravo vsaj za petnajst minut, če nimaš časa, pa za dve uri. Vsak, tudi kratek obisk gozda ima velik terapevtski učinek.«

Maja Furman, pravljicarica, pripovedovalka, lutkarica, novinarka, moderatorica in igralka

»Pomembno mi je, da uživam v igri, da napredujem in da ekipi pomagam do pozitivnega rezultata. Če daš vse od sebe na vsakem treningu in na tekmah, te nogomet nagradi.«

Nina Kajzba, igralka Rome

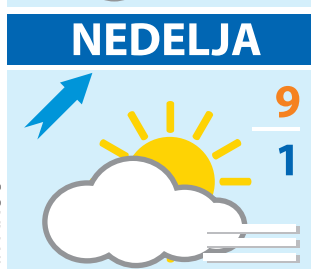
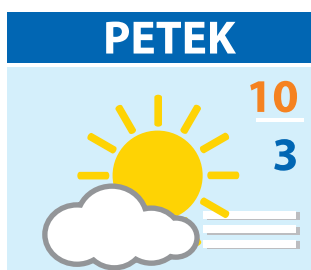
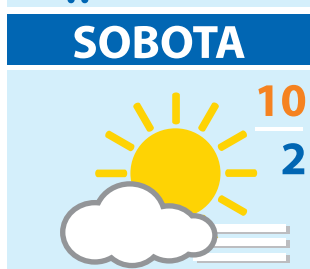
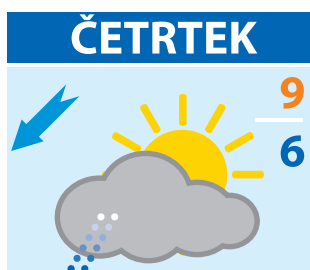
»Ne mislim, da moramo govoriti povsem knjižno, vendar v javnosti kljub vsemu pričakujem določeno raven rabe jezika.«

Jolanda Železnik, direktorica žalske knjižnice

»Največ ukrepov se spet dotika šolskega prostora. Nepošteno je, da nas obravnavajo, kot da smo največji grešniki v tej državi.«

Marijana Kolenko, ravnateljica OŠ Lava Celje

Vir: ARSO

V bolnišnici kritične razmere

Na pomoč vojaki, študenti, sestre s psihiatrije ...

Bolnišnice so v teh dneh pred največjim izzivom v zgodovini Slovenije. Zdravstveni kader, ki dela s covidnimi bolniki, je na robu zmogljivosti. Na covidnih oddelkih delajo ekipe iz ostalih delov bolnišnice, vendar zaradi pomanjkanja kadra in izčrpanosti zaposlenih v Celje že prihajajo na pomoč zdravstveni delavci iz drugih zavodov in organizacij. Izredne razmere še niso bile nikoli tako zaostrene. Nekateri jih opisujejo kot vojno stanje.

SIMONA ŠOLINIČ

Da se vodstvo bolnišnice za pomoč že dogovarja s srednjo in z visoko zdravstveno šolo, smo poročali že pretekli teden. »V teh dneh klinične vaje v bolnišnici že začnajo opravljati prvi študenti zadnjega letnika, gre za približno 50 študentov Visoke zdravstvene šole v Celju. Ker so nekateri od teh že zaposleni in študirajo ob delu, nam bodo lahko priskočili na pomoč le zunaj svojega rednega delovnega časa, tretjina tudi v dopoldanskem času. Klinične vaje bodo lahko ob mentorjih opravljali tudi na covidnih oddelkih. Glede na potrebe se širi oziroma na zdajšnji čas prestavlja tudi praktično usposabljanje dijakov četrtil letnikov srednje zdravstvene šole (v šoli so trije razredi), ki bi morali praktično usposabljanje pri delodajalcu opravljati kasneje. Te dijake bomo vključili v delo na »čistih« oziroma necovidnih bolnišničnih oddelkih,« so nam sporočili iz Splošne bolnišnice Celje.

Pomoč zdravstvenim ustanovam že ves čas nudi civilna zaščita, prostovoljci Rdečega križa pa se bodo v delo vključili kot bolničarji.

Ministrstvo RS za zdravje je priporočilo vsem zdravstvenim domovom, naj priskočijo na pomoč regijskim bolnišnicam. Kot so nam v začetku tedna dejali v celjski bolnišnici, se trenutno za pomoč dogo-

varjajo s celjskim in z laškim zdravstvenim domom. »V ponedeljek je k nam že prišlo pet diplomiranih medicinskih sester iz Psihiatrične bolnišnice Vojnik, ena iz ZD Šmarje pri Jelšah in ena srednja medicinska sestra iz ZD Šentjur.« Ta teden je oziroma bo začela pomagati tudi zdravnica z Nacionalnega inštituta za javno zdravje. »Na pomoč je prišlo tudi nekaj upokojenih sodelavk in sodelavcev. Že pred časom smo začeli k sodelovanju vabiti z oglasi na naši FB-strani. Do 1. novembra smo sklenili sode-

lovanje s sedmimi novimi sodelavci, sklepanje podjemnih pogodb še traja,« še dodajajo v celjski bolnišnici.

»Vprašanje je, kako bomo lahko pomagali«

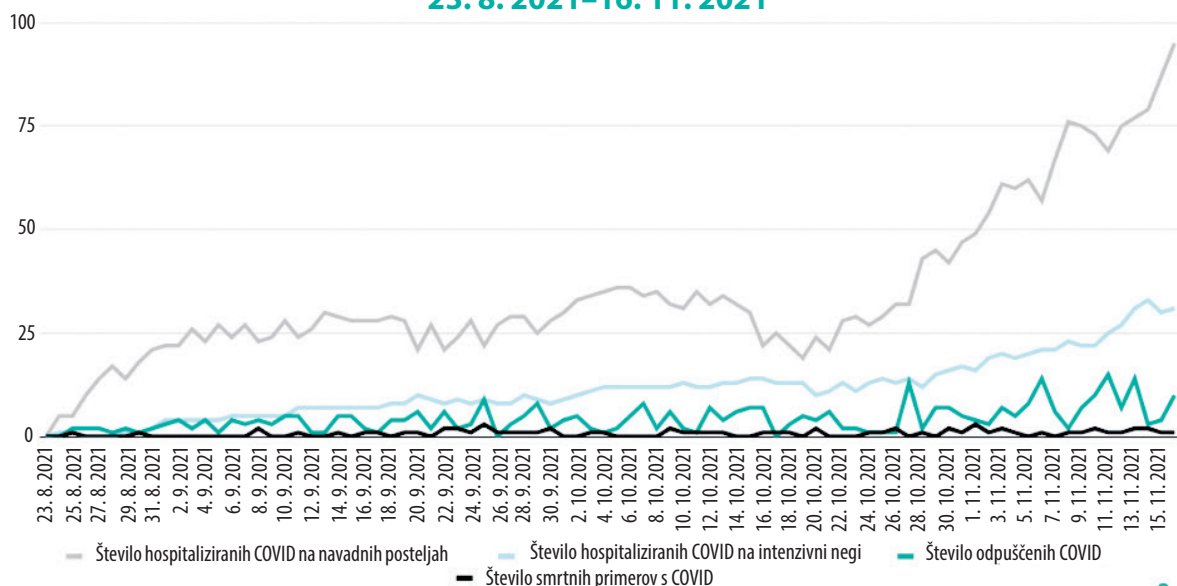
Zdravstveno ministrstvo se je obrnilo tudi na Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije, da bi njegovi člani pomagali bolnišnicam. Toda v združenju dodajajo, da je bila že pred epidemijo kadrovska podhranjenost v zdravstvenih domovih izrazita in da se do danes še ni popravila.

»Poleg tega je težava starostna struktura delujočih zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov. Zaradi razmer je ministrstvo res prosilo za pomoč vse zasebne zdravnike in zobozdravnike. Prvič v zgodovini Slovenije smo tako aktivirali vse izvajalce zdravstvene dejavnosti. To pomeni tako nas, ki delamo s koncesijami,

Slovenska vojska je svoje enote razporedila v oba univerzitetna klinična centra, novomeško bolnišnico in bolnišnico v Celju. Enota, ki pomaga v Celju, je sestavljena iz diplomirane medicinske sestre, zdravstvenega tehnika oziroma srednje medicinske sestre, bolničarja in dveh vojnih reševalcev. Glede na potrebe bodo delali na intenzivnih covidnih oddelkih, oddelkih urgentne medicine in drugih bolnišničnih oddelkih. (Foto: STA/Nebojša Tejić)

Stanje Covid bolnikov v SB Celje 23. 8. 2021–16. 11. 2021

Splošna bolnišnica Celje
Predani življenju

kot zdravnike in zobozdravnike, ki delajo brez koncesij, in pri nas zaposlene,« pravi predsednik združenja Igor Dovnik, ki je tudi primarni pediater s koncesijo. Podatke o morebitnih razpoložljivih kadrih, ki sicer delajo v zasebnih ordinacijah, zbirajo s pomočjo vprašalnikov, ki jih nato posredujejo v bazo podatkov in hkrati na elektronske naslove koordinatorjev dela posameznega zavoda. Tako v združenju nimajo podatkov, kdo od zasebnikov bo prišel na pomoč v celjsko bolnišnico.

V začetku tedna je bilo v celjski bolnišnici hospitaliziranih 126 covidnih bolnikov. 31 jih potrebuje intenzivno terapijo. V četrtem valu je samo v tej bolnišnici umrlo 65 covin bolnikov.

»Za zasebne zdravnike in zobozdravnike je v primeru vključevanja v delo druge težava, da ni nikogar, ki bi pokril morebitno izgubo prihodkov, če ne bomo delali v svojih ordinacijah. Pri državnih javnih zavodih to naredi za bolnišnice ali klinična centra vlada, za zdravstvene domove pa to naredijo občine ustanoviteljice. Zavod za zdravstveno zavarovanje za nas, ki smo koncesionarji, v preteklem letu ni imel razumevanja, če kdo ni uresničil pogodbenih obveznosti. Predvsem so to bili zobozdravniki, ki dela niso smeli opravljati mesec in pol, številni niso izrabili rednega letnega dopusta, da so opravili potrebne storitve. Če si odvisen od bolnikov, ki storitve plačajo iz žepa, si preprosto ne moreš privoščiti, da te v ordinaciji ni,« dodaja Dovnik.

Dodatna težava je, še pojasnjuje, da so primarni zdravniki koncesionarji tisti, ki imajo nadpovprečne glavarine, torej več opredeljenih bolnikov. »To pomeni, da smo v trenutnih razmerah obremenjeni z rednim delom tudi 150-odstotno glede na normalne razmere pred epidemijo. Tako je vprašanje, kaj in koliko bomo dejansko lahko pomagali. Moj poziv vsem kolegom članom združenja je bil in bo, naj pomagajo in se vključijo, kolikor le zmorejo,« še zaključuje Dovnik.

V OŠ Lava je večina otrok prišla k pouku s podpisanim soglasjem za samotestiranje in v enem od četrth razredov so otroci po navodilih učiteljice brez večjih težav izpeljali prvi samotest.

V šolah maske in trikrat tedensko samotestiranje

Nasprotovanja in opozorila niso zalegla

Včeraj so se morali učenci in dijaki prvič obvezno samotestirati v šoli, kar je posledica novega vladnega odloka, ki je določil, da morajo za preprečevanje in obvladovanje okužb z novim koronavirusom to početi trikrat tedensko in da morajo vsi otroci v šoli nositi maske. Sklep je sprožil burne odzive med starši in tudi šolniki.

TATJANA CVIRN

Združenje ravnateljic in ravnateljev osnovnega in glasbenega šolstva Slovenije je v izjavi pred tednom opozorilo na pomanjkljivosti odloka ter se zavzelo za samotestiranje najmlajših učencev v domačem okolju in ne v šoli. Edini rezultat opozoril je bil prestavljen začetek samotestiranja s ponedeljka na sredo. V vmesnem času so morale šole pridobiti izjave staršev, ali se strinjajo z izvajanjem samotestiranja otrok ali ne. Če soglasja niso dali, se bodo morali otroci šolati na daljavo.

V soboto je ministrstvo za izobraževanje šolam posredovalo še okrožnico, ki vsebuje protokol samotestiranja učencev.

Slovenski osnovnošolski ravnateljji so se z novim odlokom znašli pod plazom kritik staršev, kar je nazorno predstavila Alenka Virant, ravnateljica OŠ Rogatec: »Že pri uvedbi mask smo imeli »revolucij«, starši so protestirali pred šolo. Z varnostniki ne bom hodila v šolo in klicala policije. Starši, mi smo na vaši strani, a ne moremo mimo odlokov in okrožnic,« je poudarila.

Marijana Kolenko: »Največ ukrepov se spet dotika šolskega prostora. Nepošteno je, da nas obravnavajo, kot da smo največji grešniki v tej državi.«

Otrokom, ki ne bodo imeli soglasja za samotestiranje in bodo kljub temu prišli v šolo, ne bodo zagotovili varstva, pač pa bodo poklicali starše, da pridejo ponje in jih odpeljejo v domače okolje.

Neuslišani ravnateljji

Osnovne šole, ki delujejo v Mestni občini Celje, so sicer podpirale želje staršev, da bi se učenci od 1. do 5. razreda lahko samotestirali doma, ker pa želja ni bila sprejeta, so v šolah pripravili vse potrebno, da se bodo lahko učenci samotestirali.

Slovenski ravnateljji so že pred tednom v skupni izjavi zapisali, da je sistem samotestiranja učencev doslej dobro deloval. »Namesto da bi ga nadgradili, je zadnji odlok povzročil vsesplošen slovenski odpor staršev,« so poudarili v združenju ravnateljev.

Podprli so samotestiranje za vse učence, in sicer za otroke od prvega do petega razreda in za otroke ter mladostnike s posebnimi potrebami v domačem okolju, za ostale v prostorih vzgojno-izobraževalnih ustanov pod določenimi pogoji.

Ravnateljji so pri tem opozorili še na eno težavo, in sicer da je v vseh navodilih za samotestiranje določena minimalna starost ali celo profesionalna raba testov. »Učitelj ne sme testirati otroka, ker gre za samotestiranje, otrok pa se po navodilih proizvajalcev ne sme samotestirati, ker ni dovolj star.« Izvajanje samotestiranja najmlajših je zahtevno, a učitelji tega ne smejo izvajati, lahko pomagajo z nasveti. Kot je povedala Marijana Kolenko, so v šoli starše že pred tednom pozva-

li, naj se otroci tega naučijo doma, v šoli pa so otrokom predvajali filme o tem, kako izpeljati postopek. Kot smo lahko v sredo videli v OŠ Lava, so četrtošolci dovolj spretno in brez posebnih zapletov izpeljali prvi samotest. Se pa seveda kljub vsemu ob tem zastavlja vrsta vprašanj o smiselnosti takega početja med najmlajšimi, ki so večinoma vse skupaj vzeli kot popestriitev začetka ure pouka.

Foto: SHERPA

Centri za socialno delo so te dni dobivali ogromno klicev, kako naj šole ravnajo v primeru, kadar starši ne upoštevajo oziroma nasprotujejo vladnim odlokom in otroke pripeljejo v šolo brez soglasja za samotestiranje. Podobno je bilo spomladi zaradi nenošenja zaščitnih mask v šolah. Takrat je šolski inšpektorat primere odstopal tudi v obravnavo centrom za socialno delo, saj inšpektorji ne morejo voditi postopkov za prekrške proti mlajšim od 14 let. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je že takrat menilo, da takšnih zadev ni mogoče odstopati centrom, saj ti niso prekrškovni organi. Ogroženost otroka se v takšnih primerih ocenjuje celostno. Na centrih sicer pravijo, da v kolikor bodo v šolah nastajale težave, se bodo vključili v krizno obravnavo, če je otrok ogrožen. Odzvali so se tudi v skupnosti centrov za socialno delo, kjer so dodali, da v takšnih primerih vabljenje staršev na pogovore na centre ni smiselno. Vsi vpeti v reševanje takšnih situacij poudarjajo nujnost sistemske ureditve tega področja. (SŠ)

Starši: »Škodljivi in nesorazmerni ukrepi«

Nad ukrepi, ki so v šolah začeli veljati včeraj, ni navdušen skoraj nihče. Težko je tudi med starši, ki so podali soglasje za samotestiranje otrok v šolah, najti tiste, ki so z ukrepi zadovoljni in se z njimi strinjajo. Večinoma prevladuje mnenje, da so ukrepi nesorazmerni in zato v šoli tudi nepotrebni. Če že, bi večina staršev raje videla, da bi se otroci testirali doma. Tudi nošenje mask v razredu glede na celoten kontekst šolarjevega dne ni ravno smiselno.

»Kljub temu v naši družini ukrepom ne bomo nasprotovali in s tem oteževali že tako oteženega učnega procesa,« pravi mama osnovnošolke in ob tem doda, da bi bilo prav in predvsem pošteno do otrok, da bi se odrasli zamislili in se vprašali, zakaj so tovrstni posegi v šolah sploh potrebni. »Imeli smo kar nekaj možnosti, da bi preprečili stanje, v katerem smo se znašli, a smo se raje odločili za iskanje obvodov in se do zadnje podrobnosti izurili v izigravanju sistema (čeprav pogosto slabega in nedorečenega), zdaj pa morajo za posledice našega ravnanja plačevati otroci. S tem se resnično ne strinjam,« zaključuje. Medtem ko je mama osnovnošolca prvega triletja prepričana, da starši veliko preveč zapletajo: »Zame testiranje otroka v šoli ne predstavlja težave, pa naj to počne s pomočjo druge osebe ali sam. Pri sedmih letih je fant postal že pravi strokovnjak v vrtnanju po nosu s pomočjo prstov; včasih s krajšim umazanim, včasih z daljšim še bolj umazanim. Zelo je ponosen na svoje motorične sposobnosti, ki jih zdaj pri samotestiranju s pridom uporablja. Vse ostalo prepuščam stroki, saj se na zadeve ne spoznam in spoštujem njene odločitve.«

Nezaupanje v starše?

Skupina staršev II. OŠ Celje, ki se ne strinja z ukrepi v šoli, je takole povzela stališče: »Vlada s tem odlokom krši celo vrsto pravnih predpisov, od zakonov, ustave, mednarodnih konvencij. Nikakor se ne moremo strinjati, da otroci nosijo enak oz. sorazmeren delež odgovornosti za trenutno stanje v državi. Medtem se pod pogojem PCT odrasli lahko združujejo v gostilnah ali nakupujejo v velikih trgovskih središčih, če omenimo samo dve skrajnosti. Nesprejemljivo je, da obvezno osnovno šolo pogojujejo s samotestiranjem v šoli. Kdaj in kje se je izgubilo zaupanje v nas starše, da znamo in zmoremo oceniti, ali so otroci zdravi? Skrb za lastnega otroka je prvinska, hkrati se to od nas pričakuje oziroma zahteva po črki zakona. Želimo si, da imajo otroci na šolo in učiteljice/učitelje lepe spomine, saj so ti s svojim delom zanje in za nas neprecenljivi. V njihovem varnem zavetju preživijo velik del otroštva, ki je zanje najranljivejše obdobje. Ukrepi, ki so že do zdaj veljali v šolah, so bili dovolj učinkoviti, saj šole niso bile vir okužb. Na podlagi česa so zdaj odločevalci sprejeli te škodljive in izjemno nesorazmerne ukrepe za naše otroke, nam ni znano.«

LKK

Iz državnega zbora v gospodarstvo

Poslanec SDS Ljubo Žnidar je v državni zbor prejšnjo sredo vložil odstopno izjavo z mesta poslanca. Odločitev naj bi bila osebne narave, saj naj bi profesionalno pot nadaljeval v svoji gradbeni stroki v gospodarskih vodah.

Dosedanji poslanec SDS naj bi bil po poročanju portala Necenzurirano najresnejši kandidat za novega člana posloводства državnega podjetja 2TDK, ki gradi drugi tir železniške proge med Divačo in Koprom. To naj bi Žnidarju, kot še dodaja Necenzurirano, prineslo finančne koristi. Kot navaja omenjeni spletni portal, po podatkih iz lanskega leta kot poslanec prejema približno 4.200 evrov bruto plače. Dogovorjeno bruto mesečno plačilo za člana posloводства podjetja 2TDK medtem znaša 7.500 evrov, so še zapisali.

Mesto za celjsko svetnico

Žnidar, ki je kandidiral v volilnem okraju Žalec, je v državni zbor prišel kot nadomestni poslanec, ko je lani aprila v njem nadomestil dotedanjo poslansko SDS Jelko Godec, ki je bila imenovana za državno sekretarko v kabinetu predsednika vlade. Žnidarja je v poslanskih klopeh nasledila svetovalka za odnose z javnostmi finančnega ministra in celjska mestna svetnica Karmen Kozmus Ferjan, ki je sicer žena poslanca SDS Jureta Ferjana.

ŠO

Ljubo Žnidar, sicer nekdanji dolgoletni župan Občine Polzela, je bil prvič za poslanca izvoljen na predčasnih volitvah leta 2011. Od oktobra 2012 do marca 2013 je opravljal funkcijo državnega sekretarja na ministrstvu za infrastrukturo in prostor. Od leta 2014 do 2018 je bil ponovno poslanec, nato je služboval na DRI kot vodja projekta. Pred tem je bil trinajst let župan Občine Polzela.

Agilni razvojni center je sodobno opremljen prostor, v katerem več kot 140 ljudi izpolnjuje svoje vsakodnevne obveznosti. Omogoča skupinsko delo zaposlenih iz različnih oddelkov, ki so lahko zdaj, ko so združeni na enem mestu, še bolj učinkoviti in še boljši pri razvoju novih tehnološko naprednih izdelkov.

V BSH Hišnih aparatih uradno odprli Agilni razvojni center aparatov za pripravo hrano

Novo razvojno središče za nove uspešne zgodbe

Tovarna BSH Hišni aparati, ki ima v celotnem koncernu BSH zelo pomembno vlogo, saj v njem odgovarja za razvoj malih gospodinjskih aparatov za pripravo hrane, je lani na nekaj evropskih trgih začela prodajati prvi napredni univerzalni kuhinjski aparat Cookit. Gre za zmogljivega kuhinjskega robota, ki je v celoti plod znanja in inovativnega razmišljanja nazarskih inženirjev. Ti imajo od lanskega oktobra še boljše pogoje za delo, saj so jim v tovarni uredili tako imenovan agilni razvojni center. V njem dela 140 inženirjev, ki razvijajo aparate za pripravo hrane za celotno Skupino BSH. V Nazarjah so svoje novo razvojno središče nameravali uradno odpreti že lani, ko so praznovali 50 let delovanja družbe, a so dogodek zaradi takrat veljavnih epidemioloških razmer preložili na letošnji november.

JANJA INTIHAR

Novo razvojno središče, ki so ga uredili v prostorih nad proizvodno halo, meri 2.600 kvadratnih metrov. Naložba je bila vredna 4,5 milijona evrov. »V centru smo povezali vse ljudi, ki so kakorkoli vpeti v razvoj novega izdelka. Tudi direktor razvoja ne sedi v svoji pisarni. Ljudje se izmenjujejo, odvisno od projekta. Okolje je res zelo ustvarjalno, produktivnost zaposlenih je še večja,« pojasnjuje direktor Boštjan Gorjup, ki je v družbi odgovoren za področje gospodarjenja. Novo središče je eno najbolj sodobnih tudi v celotni Skupini BSH, z njim je nazarska tovarna še dodatno utrdila svoje pomembno mesto v skupini ter si zagotovila nadaljnji razvoj in delovna mesta z visoko dodano vrednostjo.

Za razvoj in naložbe 300 milijonov evrov

Tovarna v Nazarjah je po obsegu proizvodnje največja v Evropi, saj v njej izdelajo skoraj polovico vseh malih gospodinjskih aparatov skupine. Po številu zaposlenih ter

obsegu prihodkov in fizične proizvodnje se postavlja ob bok tudi največjim proizvajalcem gospodinjskih aparatov na svetovnem trgu. Z napredno tehnologijo, ki jo vgrajuje v aparate, mnogokrat orje ledino.

BSH Hišni aparati so v zadnjih desetih letih za svoje izdelke dobili več kot 30 priznanj na lokalni, državni in mednarodni ravni. Zaposleni so lastniki 218 mednarodno priznanih patentov.

Prvi izdelek, ki so ga v podjetju razvili po agilnih metodah in je plod odličnega sodelovanja znotraj vseh delovnih skupin, je povezljiv pametni kuhinjski aparat Cookit, na katerega so v Nazarjah zelo ponosni in kot pravi Boštjan Gorjup, je nanj ponosen celoten koncern BSH. »Pametni kuhinjski lonec ima naloženih tisoč receptov, obvlada 14 tehnik priprave živil in je primeren tudi za tiste, ki se bojijo kuhanja. Po vložnem denarju

Boštjan Gorjup: »Vsako leto namenimo 20 milijonov evrov za nove izdelke in 10 milijonov evrov za razvoj.«

in času ta projekt predstavlja eno naših največjih naložb. V ta vrhunski izdelek smo vložili približno sto milijonov evrov,« pojasnjuje Gorjup. Razvoj in izdelava pametnega kuhinjskega aparata pomenita četrtino vložka, preostale tri četrtine obsegajo vložek v trženje

in prodajo v naslednjih letih. Kot še pravi Gorjup, Cookit prilagajajo kuharskim navadam posameznih držav. Zdaj ga prodajajo v treh evropskih državah, v načrtu imajo tudi širitev na kitajski trg.

V zadnjih desetih letih so v BSH Hišnih aparatih v razvoj in

Leta 1970 je nazarska tovarna merila 1.700 kvadratnih metrov, v njej je bilo 68 zaposlenih, ki so v prvem letu delovanja izdelali malo več kot 5 tisoč stenskih tehtnic. V petih desetletjih se je njeno proizvodno območje povečalo za več kot dvajsetkrat. Zaposluje približno 2 tisoč ljudi, od tega več kot 240 inženirjev.

za naložbe namenili približno 300 milijonov evrov. »Takšen tempo nameravamo ohranjati tudi v naslednjih desetih letih. Vsako leto namreč vložimo 20 milijonov evrov v nove izdelke in 10 milijonov evrov za razvoj,« pravi Gorjup. Na vprašanje, ali bo tovarna v prihodnjih letih širila svoje proizvodne zmogljivosti, odgovarja, da bo to odvisno od povpraševanja. »Pričakujemo, da bomo proizvodnjo kavnih aparatov občutno povečali in zaradi tega tudi dodatno zaposlovali. Sicer pa zdaj ob skoraj 2 tisoč zaposlenih razmišljamo predvsem o optimizaciji poslovanja in se osredotočamo na zahtevne izdelke.«

Letos rekordno število aparatov

V zadnjih dveh letih, odkar se svet spopada s »korono« in so mnoga podjetja klonila ali bila na robu preživetja, v BSH Hišnih aparatih beležijo izjemno rast. Med pandemijo se je namreč povpraševanje po gospodinjskih aparatih za pripravo hrane zelo povečalo. Letos naj bi ustvarili malo več kot pol milijarde evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je za tretjino več kot lani in za polovico več kot leta 2019. Gorjup pravi, da se podjetje sicer srečuje s težavami pri zagotavljanju sestavnih delov, vendar z vsemi svojimi dobavitelji, ki jih je približno 300, dobro sodeluje. O tem, kakšne poslovne rezultate načrtuje družba za prihodnje leto, Gorjup ne razkriva, ker je takšna politika koncerna.

Tehnični direktor **Matija Petrin** napoveduje, da bodo letos v podjetju izdelali rekordnih 9,6 milijona aparatov, kar je 25 odstotkov več kot lani. »Smo inovativni, prilagodljivi in vztrajni, lastnik verjame v naše znanje, ob strani nam stojita tudi lokalna skupnost in država. Vsi skupaj so omogočili, da smo v zadnjih 30 letih v Nazarjah razvili tovarno malih gospodinjskih aparatov, ki je v Evropi največja in tudi najsoodobnejša. Ves čas se prilagajamo potrebam in željam kupcev. Da bi bili še boljši, smo uredili agilni razvojni center, ki nam bo omogočil še hitrejši razvoj,« je prepričan Petrin.

Foto: Andraž Purg – GrupA

Uradnega odprtja novega razvojnega središča v BSH Hišnih aparatih se je udeležil tudi premier Janez Janša.

Nove družinske poslovne prakse

Med odličnimi še štiri družinska podjetja s Celjskega

Tako kot v svetovnem in evropskem merilu tudi v Sloveniji več kot 80 odstotkov gospodarstva predstavljajo družinska podjetja. Od leta 2014 njihove zgodbe popisuje družba EY Slovenija, ki je del vodilne mednarodne korporacije za svetovanje in podporo družinskemu podjetništvu. Letos je EY Slovenija zgodbam sedemdesetih uspešnih podjetij v posebni publikaciji dodala deset novih. Med njimi so tokrat zgodbe kar štirih družinskih podjetij s Celjskega – Frigotransporta Pišek&Hsf, Jagrosa, Skupine Podkrižnik in Uniforesta.

JANJA INTIHAR

V EY Slovenija se že vrsto let prizadevno ukvarjajo z družinskim podjetništvom in kot praviijo, na zemljevid postajajo bolj vidne ter zglede slovenskih družinskih podjetij. Z vsakoletno predstavitevijo desetih družinskih zgodb že od leta 2014 podpirajo in krepijo slovensko družinsko podjetništvo, ki se v zadnjih letih ukvarja predvsem s profesionalizacijo svojih organizacij. »Pri družinskih podjetjih se vedno bolj pojavljajo vprašanja, kdaj in kako razmišljati o prehodu iz bolj vitkih in družinsko organiziranih podjetij v bolj celovite sisteme,« pravi **Mojca Emersič**, vodja družinskega podjetništva v EY Slovenija, ki je vodila tudi letošnjo

izdajo knjige slovenskega družinskega podjetništva. Tako kot vsem dosedanjim zgodbam je tudi letošnjim desetim skupno eno - vztrajnost.

Še nikoli štirje

V sedmih letih so se s Celjskega na seznam navdihujočih družinskih podjetij uvrstili že KLS Ljubno, Vivapen, Čokoladni atelje Dobnik, Kronoterm, Blaj Fasteners, Petre, Skaza in Tehnos. Na svetovnem srečanju družinskega podjetništva, ki ga vsako leto v Monaku pripravi mednarodna korporacija EY, sta podjetji KLS Ljubno in Vivapen dobili tudi nagrado odličnosti. KLS jo je dobil leta 2017, Vivapen leta 2019.

Še nikoli doslej se ni zgodilo, da bi se v posameznem letu v knjigo desetih navdihujočih zgodb uvrstila kar štiri podjetja s Celjskega. Letos so med njimi Frigotransport Pišek&Hsf, Jagros, Skupina Podkrižnik in Uniforest.

Uspešni tridesetletniki

Celjski Frigotransport
Pišek&Hsf velja za enega najbolj uspešnih in najhitreje rastočih prevoznikov. Ustanovitelj in direktor Peter Pišek družbo vodi s štirimi sinovi. Njeni glavni dejavnosti predstavljata logistika in prevoznništvo, kjer se je uveljavila zlasti na področju agroživilstva in farmacije. Piškovi se ukvarjajo tudi z gostinstvom. Družba na leto ustvari približno 12 milijonov evrov prihodkov, od tega 70 odstotkov na tujih trgih.

Podjetje **Jagros** sta leta 1989 v Rogaški Slatini ustanovila Franc in Marija Jager. V tridesetih letih so Jagrovi zgradili eno največjih trgovskih družb v Sloveniji, ki ima v lasti že 42 poslovalnic. Lani so ustvarili malo več kot 167 milijonov evrov prihodkov ter 12 milijonov evrov čistega dobička. Pred dvema letoma je Franc

Jager vodenje podjetja in tudi del lastništva v njem prepustil trem sinovom, v delo se vključujejo tudi predstavniki tretje generacije.

Zelo uspešna je tudi zgodba družinskega podjetja **Podkrižnik** z Ljubnega ob Savinji, ki se po treh desetletjih delovanja uvršča med vodilne na področju razvoja in proizvodnje pogonskih sistemov za različne industrije v Evropski uniji. Podjetje je na trgu že od leta 1987, ko se je Iztok Podkrižnik začel ukvarjati z izdelovanjem in servisiranjem lovskega orožja ter z izdelovanjem posebnih kovinskih izdelkov. Gibalo podjetje so lasten razvoj in inovativne tehnologije. Že vsa leta veliko vloga v raziskovalno in razvojno dejavnost, ki jo v zadnjem času usmerja predvsem v e-mobilnost in robotiko. Skupina Podkrižnik, v delo katere je vpeta vsa družina, zaposluje 300 ljudi, od tega 200 v Sloveniji. Lani je ustvarila 42 milijonov evrov prihodkov od prodaje in 3,4 milijona evrov dobička.

Podjetje **Uniforest** iz Latkove vasi je na mednarodnem trgu znano kot inovativni proizvajalec visokokakovostne gozdarske mehanizacije. Kljub veliki konkurenci je zelo uspešno. Zaposluje 75 ljudi in iz leta v leto beleži rast prihodkov. Lani so znašali približno 20 milijonov evrov. Več kot 80 odstotkov izdelkov proda v tujino, njegova blagovna znamka je zaščitena v 40 državah po vsem svetu. Gonilo rasti Uniforesta, ki ga je pred tremi desetletji ustanovil Drago Pintar, je inovativnost.

Rumpf ne vodi več blagovnih rezerv

Tomi Rumpf je sredi novembra podal odstopno izjavo in zahtevo za razrešitev s položaja direktorja Zavoda RS za blagovne rezerve. Vlada je že izdala odločbo o njegovi razrešitvi, so sporočili z ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Vlada je Tomija Rumpfa razrešila 15. novembra, za vršilca dolžnosti direktorja omenjenega zavoda je imenovala Andreja Kužnerja. Rumpf, ki se je poleti prijavil na razpis za mesto glavnega izvršnega direktorja Družbe za upravljanje terjatev bank (DUTB), pred leti pa je vodil Kobilarno Lipica, naj bi po poročanju Dela po neuradnih informacijah prevzel vodenje Farm Ihan, ki so v lasti DUTB. Farme Ihan je do sredine oktobra vodil Uroš Lozej, ki je bil letos krajši čas tudi član nadzornega sveta v kmetijskem podjetju Meja. Kot je znano, je Meja od lanskega decembra v prisilni poravnavi, njena največja upnica DUTB si že nekaj časa prizadeva, da bi svoje terjatve do nje pretvorila v lastništvo. Po neuradnih informacijah naj bi Rumpf Lozeja nasledil tudi v Meji. Slaba banka, ki odloča tudi o vseh kadrovskih zadevah v tem šentjurskem podjetju, naj bi ga namreč že imenovala za člana nadzornega sveta.

Tomi Rumpf je na Celjskem znan predvsem kot največji lastnik Veterinarske postaje

Veterinarska postaja Šmarje pri Jelšah se je leta 2018, ko jo je vodil Tomi Rumpf, uvrstila med tri najboljše hitro rastoča podjetja na Celjskem. Po neuradnih informacijah naj bi Rumpf kmalu prevzel vodenje Farm Ihan.

Šmarje pri Jelšah. Potem ko je leta 2016 svojo dejavnost razširila na sosednjo šentjursko občino, je Veterinarska postaja Šmarje pri Jelšah lani pod svoje okrilje vzela še celjski veterinarski center. S tem je postala edino veterinarsko podjetje v Sloveniji s tremi koncesijskimi enotami. Širitev območja, na katerem deluje, se krepko odraža pri njenem poslovanju. Pred tremi leti se je uvrstila med tri najboljše hitro rastoča podjetja v celjski regiji, na lestvici sto gazel je bila tudi lani in letos.

Veterinarska postaja Šmarje pri Jelšah ima pod imenom Tačka, veterina in trgovina svoje poslovne enote v Šmarju, Šentjurju, Rogaški Slatini, Celju, Podčetrtku in Trbovljah.

IJ, Foto: arhiv NT (Andraž
Purg – Grupa)

Med najbolj inovativnimi tudi Celjani

V Digitalnem središču Slovenije so pred dnevi slovesno razglasili pet izmed skoraj sto najbolj inovativnih podjetij Festivala rešitev, ki bodo za nagrado sodelovala na mednarodni razstavi Expo Dubaj 2020. Med nagrajenimi potniki je tudi ekipa mladega celjskega podjetja Epicoro.

Osrednji gospodarski projekt v času predsedovanja Slovenije Svetu EU Digitalno središče Slovenije – Tehnologija za ljudi je v štirih mesecih delovanja presegel pričakovanja, saj je s svojim programom in dogajanjem dosegel več kot 270.000 posameznikov in skoraj 54.000 obiskov v ljubljanskem BTC Cityju.

V Digitalnem središču se je doslej predstavilo nekaj manj

kot 100 najbolj inovativnih slovenskih podjetij, ki so sodelovala na Festivalu rešitev. Na tem je vsako podjetje na inovativen način izpostavilo svojo unikatno oziroma zeleno rešitev. Strokovna komisija v sestavi predstavnikov Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, SPIRIT Slovenija, javne agencije, družbe BTC in Gospodarske zbornice Slovenije pa je izbrala pet najboljših. Pri odločitvi je bilo upoštevanih več kriterijev: zelena energija, pametne rešitve, digitalne rešitve, kreativnost predstavitve.

Najbolj inovativna podjetja, ki bodo vključena v gospodarsko delegacijo na mednarodnem sejmu v Dubaju, pa so: Optifarm, iHELP, Qlector, Vitalit in Epicoro.

V Dubaj po znanje in izkušnje

Celjsko podjetje Epicoro, ki ga je komisija za najboljše na Festivalu rešitev razglasila v kategoriji digitalizacija, vodi brata Žan in Žiga Korošec. »Smo še mlado podjetje, ki z močno ekipo, kreativnimi vzgoni, inovativnimi rešitvami in premišljenim delovanjem pomaga doseči cilje svojih strank ter hkrati razvija lastne digitalne produkte,« je po prejemu priznanju povedal **Žiga Korošec** in dodal, da so možnosti za sodelovanje na svetovni razstavi Expo Dubaj, kamor potujejo decembra, resnično veseli. »A naša predstavitev bo v prvi vrsti namenjena spoznavanju drugih prvorazrednih podjetij, raziskovanju novih trendov na našem področju ter izpopolnjevanju našega načina dela in ne toliko predstavitvi naših idej in inovacij.«

LKK, foto: Matjaž Očko

Novi NLB **Poslovni paketi**

Posel nikoli ne počiva.

**6-mesečno
brezplačno
vodenje**

poslovnih paketov
za nove stranke

Vaša priložnost upravljati poslovne finance kjerkoli in kadarkoli. Z novimi NLB Poslovnimi paketi smo vam tako na voljo prek mobilne banke **Klikpro**, elektronske banke **NLB Proklik** in **video klica** prav vsak dan – 24 ur na dan. Ob sodobnih digitalnih rešitvah, s katerimi poslujete hitreje, ceneje in enostavneje, pa prejmete z vsakim paketom tudi novo **NLB Poslovno debetno kartico Mastercard**, ki vam odslej omogoča plačevanje tudi na spletu. Več na nlb.si/poslovni-paketi

Za vse, kar sledi.

NLB

CELJE – Potrjen proračun za leto 2022

V proračunu predvidena vrsta naložb

Mestni svetniki so potrdili proračun občine za leto 2022 v prvi obravnavi. V njem je predvidenih za 70,7 milijona evrov prihodkov, kar je 3,8 milijona evrov več kot letos, odhodki naj bi se v primerjavi z letošnjimi povečali za 7,6 milijona evrov in naj bi znašali približno 75 milijonov evrov. Proračunski primanjkljaj bo znašal 4,3 milijona evrov. Predvideno je tudi zadolževanje do pet milijonov evrov. Kot je na seji povedala vodja sektorja za finance v celjski občini Natalija Črepinšek, se bo občina zadolževala za naložbe, opredeljene v proračunu, vendar le do višine, ki se bo med letom izkazala za potrebno.

BOJANA AVGUŠTINČIČ

Župana Bojana Šrota veseli, da je proračun naložbeno naravn. V njem so predvidene naložbe v višini približno 28 milijonov evrov. Po njegovih besedah so lokalne skupnosti po desetletju letos vendarle deležne primernejšega financiranja države. »V preteklih letih smo delovali na meji možnega. Varčevati smo morali tam, kjer smo lahko, da smo ohranili čim več socialnih programov. Zato smo se morali odpovedati nekaterim investicijam, predvsem pri obnovi cest,« je dejal župan. Tako bodo v prihodnjem letu na vrsto le prišli projekti, ki so na uresničitev čakali dlje časa.

Trije novi mostovi

Med večjimi projekti, za katere so namenjena sredstva v proračunu, so naložbe na področju gospodarskih javnih služb, kot so zbiranje in ravnanje z odpadki, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, oskrba s pitno vodo, oskrba s toploto in plinom ... Tudi pri obnovi in gradnji cest je predvidenih več projektov, med drugim prenova ceste v Košnici, ureditev Obrtne ceste, Ceste na Lopato, Ceste v Lokrovec, ureditev mreže kolesarskih povezav v mestni občini ter druga infrastruktura za pešce in kolesar-

je, ureditev javnih površin na območju Zdravstvenega doma Celje in območja pri tržnici.

Tudi mostove bodo gradili, je dejal župan Bojan Šrot. »V zadnjem času se pogovarjamo predvsem o enem mostu (višečem, op. p.), a bodo še prej zgrajeni trije drugi. Eden je nov kolesarski most med Lunovo kmetijo in Špico, drugi je nov most čez Savinjo na Polulah in tretji pri Topru čez Voglajno. Slednja bosta zgrajena v okviru izboljšanja poplavne varnosti, kolesarski most pri Špici pa v okviru gradnje kolesarskih poti v Savinjski regiji,« je pojasnil.

Sredstva v proračunu za leto 2022 so namenjena tudi dokončanju gradnje prizidka k OŠ Hudinja, gradnji prizidka pri II. OŠ, intervencijskim obnovam v vrtcih in osnovnih šolah, stanovanjski soseski DN 10, energetske obnovi javnih objektov in posodobitvi naprav javne razsvetljave, ureditvi sanitarij v Celjskem domu, obnovi fasad ...

Želja še veliko

Kar nekaj predlogov in pobud, ki bi jih bilo po njihovem

mnenju treba vključiti v proračun Mestne občine Celje za prihodnje leto, so predložili tudi v celjskem lokalnem odboru Levice ter nekaterih mestnih četrtih in krajevnih skupnostih. V Levici predlagajo, da občina v proračun vključi tudi gradnjo novega vrtca v Škapinovi ulici, postavitev poligona za rolkanje, spodbujanje branja med mladimi in kupovanja knjig, financiranje jutranjega varstva za šolarje od drugega razreda naprej, spremljanje zdravstvenega stanja predšolskih otrok, informiranje občanov o stanju okolja in preventivnih ukrepih za zmanjševanje ogroženosti zdravja, posodobitev sistema plačevanja parkirnine na avtomatih in ureditev pasjega parka v celjskem mestnem parku. Predlogi krajevnih skupnosti se nanašajo predvsem na obnovo posameznih cest, razširitev linij Celebusa in gradnjo kolesarskih povezav.

Strokovne službe celjske občine bodo predloge temeljito proučile in jih skušale v čim večji možni meri vključiti v proračun za naslednje leto.

BA

Sredstva namenjena tudi turistični brvi

181 tisoč evrov je v proračunu za leto 2022 namenjenih tudi novemu visečemu mostu med Grajskim in Miklavškim hribom, ki zadnje čase dviguje prah. Kot je navedeno v razvojnih programih, ki so predstavljeni v predlogu proračuna, so omenjena sredstva v proračunski postavki za pridobitev projektne dokumentacije ter revidiranje in recenziranje projektov.

Izdelani sta že idejna zasnova projekta in dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja. Prav tako so pridobljena vsa pozitivna mnenja in urejena vsa potrebna zemljišča za gradnjo. Občina je na upravno enoto tudi že dala vlogo za gradbeno dovoljenje.

Nekateri svetniki so na seji mestnega sveta spet poudarili, da je bilo doslej o tem projektu premalo razprave oziroma je sploh ni bilo, zato so predlagali, da bi se opravila širša javna razprava. Svetnik Levica Matija Kovač je dejal, da bi bilo sredstva namesto za gradnjo brvi (gradnja visečega mostu naj bi po ocenah stala približno 3,7 milijona evrov) pametneje nameniti za nekatere, tudi še nedokončane, projekte, ki so povezani z bogato zgodovino in kulturno dediščino Celja. »Zato ponovno pozivam občino, naj projekt turistične brvi iz proračuna po prvem branju umakne. Mislim, da bi bilo v prihodnjih treh letih pametneje načrtovati bolj pomembne projekte na tem področju,« je dejal. Pri tem je izpostavil projekt dokončanja prenove Knežjega dvorca in Starega gradu.

Po mnenju svetnice SD Marijane Kolenko bo brv dolgoročno nedvomno predstavljala dodano vrednost Celju. Obenem meni, da projekt ni v skladu s smernicami svetovnega turizma, ki se odmika od množičnega turizma. Vprašala se je, ali je v Celju dovolj osveščenih javnih zavodov, ki bodo zmogli in znali poskrbeti, da bo brv po gradnji tudi dolgoročno turistično živela. Izpostavila je še vprašanje, kako bo z vzdrževanjem takšne turistične atrakcije, kar po njenem mnenju ne bo poceni.

Svetnica iz DeSUS Brigita Čokl je med drugim predlagala, naj se kljub že oddani vlogi za gradbeno dovoljenje odpre široka javna razprava glede projekta. Župan Bojan Šrot je svetnikom glede njihovih pomislekov o projektu odgovoril, da bo prihodnost pokazala, kdo ima prav.

BA

Dan Vojašnice Franca Rozmana Staneta v Celju so obeležili s položitvijo venca.

Obeležili dan vojašnice

CELJE – V vojašnici Franca Rozmana Staneta je bilo pred dnevi slovesno. Pripadniki, nastanjeni v njej, so s položitvijo venca k spomeniku obeležili dan vojašnice. Slovesnosti so se udeležili tudi člani Območne zveze združenj borcev za vrednote NOB iz Medvod.

Vojašnica v Celju nosi ime po narodnem heroju Francu Rozmanu Stanetu od leta 2013, dan vojašnice pa obeležuje na dan njegove smrti, 8. novembra. Poimenovanje celjske vojašnice po komandantu Stanetu sloni na dejstvu, da je pomembno sodeloval v bojih proti okupatorju na Celjskem in Stajerskem. Do junija 2012 je ime po njem nosila vojašnica v ljubljanskih Mostah.

Komandant Stane, ki je bil med drugim tudi poveljnik glavnega štaba slovenske partizanske vojske, je umrl zaradi posledic hude rane, ki jo je dobil med preskušanjem novega orožja, ki so ga poslali partizanom britanski zavezniki. Mina je v cevi eksplodirala in ga smrtno ranila. Še isti dan je umrl v Bolnišnici OF Kanižarica pri Črnomlju. Nekaj dni po smrti so ga 11. novembra proglasili za narodnega heroja Jugoslavije. Pokopali so ga v vrtači blizu vasi Sredgora v Kočevskem Rogu, leta 1949 so njegove posmrtno ostanke prenesli v Grobnico narodnih herojev v Ljubljani.

BA

Foto: Luka Mitrovič

Knjižnica praznuje in obdaruje

CELJE - 20. novembra praznujejo slovenske splošne knjižnice. Žal bo tudi letošnje praznovanje zaradi izrednih epidemioloških razmer zgolj virtualno. Dogodkov, ki so jih načrtovali v Osrednji knjižnici Celje, ne morejo predstaviti na splet, kljub vsemu pa obiskovalce (ob upoštevanju ukrepov) vabijo med knjižne police.

Po vzoru preteklih let so v celjski knjižnici tudi letos pripravili Bukve na srečo, to je pakete knjig za vse generacije, ki si jih bodo obiskovalci lahko izposodili, ne da bi prej pokukali vanje. Ob tem iz knjižnice sporočajo

veselo novico za vse, ki jim je potekla letna članarina, in vse, ki še niso člani knjižnice. Jutri, 19. novembra, in v soboto, 20. novembra, omogočajo brezplačen vpis v Osrednjo knjižnico Celje (v krajevni enoti knjižnice v Šmartnem v Rožni dolini je bil brezplačen vpis že včeraj, v knjižnici Štore je danes, 18. novembra, v knjižnicah Vojnik in Dobrna pa bo jutri, 19. novembra).

Vse mladoletne ljubitelje knjig, ki imajo že sicer brezplačno članarino, pa bodo ob vpisu nagradili.

BA

Romanski palacij v novi podobi

CELJE – V zadnjih tednih je izvajalec Karbo storitve na celjskem Starem gradu opravljal vzdrževalna dela, v sklopu katerih je obnovil in zamenjal stavbno pohištvo ter odpravil poškodbe, ki so ogrožale kamniti del romanskega palacija.

V sklopu obnove je zamenjal pod, vrata, okna ter strešno kritino, popravil dotrajan omet, pri vseh delih je v sodelovanju s strokovnjaki ohranjal veduto enega najpomemb-

nejših srednjeveških gradov v Sloveniji. Upravljavec gradu Zavod Celeia Celje ter Mestna občina Celje sta delna finančna sredstva za obnovo dobila na razpisu za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine. Končna vrednost del znaša malo več kot 118 tisoč evrov. Ministrstvo za kulturo bo projekt sofinanciralo v dveh letih, in sicer v višini 48 odstotkov skupne vrednosti.

BA, foto: ZCC

Romanski palacij celjskega Starega gradu je zasijal v lepši podobi, saj so ga v minulih tednih obnovili.

PODČETRTEK – Lokalne zanimivosti na sodoben način

Ciljajo na petzvezdično doživetje

Obiskovalci olimskega samostana in Centra za promocijo vin, kulture in turizma Banovina na Virštanju lahko odslej določene vsebine spremljajo s pomočjo sodobne tehnologije. Za digitalizacijo omenjenih vsebin je poskrbelo Gospodarsko interesno združenje (GIZ) Turizem Podčetrtek, Bistrica ob Sotli in Kozje. To želi raznoliko ponudbo med drugim ponuditi v obliki petzvezdičnega doživetja.

TINA STRMČNIK

»Zgodovina glede samostana in zeliščarstva je znana, precej več časa smo namenili iskanju primernih vsebin s področja vinarstva,« je dejal direktor GIZ Boštjan Misja. V zgornjem nadstropju Banovine lahko obiskovalci s pomočjo digitalne mize spoznavajo zgodovino vinarstva na Virštanju, tamkajšnjo kulinariko in turistično ponudbo. Nekaj zanimivosti lahko preberejo na informacijskih panojih. Še nadstropje višje je urejena soba z VR-očali. Misja je pojasnil, da je predstavnik podjetja, ki je poskrbelo za virtualno doživetje, velikokrat obiskal tamkajšnje vinograde. Posnel je vsa opravila pri negi vinske trte v različnih obdobjih leta, v videoposnetku je med drugim ujel tudi trgatve. O zgodovini

in posebnostih olimskega zeliščarstva priča digitalna miza v tamkajšnjem samostanu.

Omenjeno združenje je denar za digitalizacijo vsebin kulturne dediščine prejelo, zahvaljujoč uspešni prijavi na razpis Ministrstva RS za gospodarski razvoj in tehnologijo. To je prispevalo 171 tisoč evrov, medtem ko je bil celoten projekt, ki je vključeval še določena izobraževanja za turistične ponudnike, vreden 191 tisočakov.

Za vsak žep nekaj

Obiskovalci bodo za vstop v Banovino odšteli deset evrov. Ob virtualnih doživetjih bodo lahko okušali štiri vrste vina, ki so na voljo na enomatu. Dražji paket vključuje vođeno degustacijo s kulinarično spremlja-

vo. V združenju so zasnovali tudi petzvezdično doživetje, v katerega je vključena še druga ponudba ostalih turističnih ponudnikov z območja. »Tisti, ki se bodo odločili za ta paket, bodo lahko spoznali nekatere lokalne kmetije, preizkusili se bodo lahko v vlogi sommelierja v lokalni kleti in podobno,« je dejal sogovornik. Dodal je, da bo združenje ta turistični paket prijavilo na razpis Slovenske turistične organizacije, ki izbira najbolj edinstvena doživetja v državi, znana pod oznako Slovenia Unique Experiences.

Medtem ko se je združenje zadnji dve leti intenzivno posvečalo digitalizaciji in razvoju doživetij, želi zdaj več pozornosti posvetiti njihovemu trženju. Uspelo mu je zagotoviti denar za novo zaposlitev. Ekipi, ki jo trenutno sestavlja dva zaposlena, se bo v letu 2022 pridružil še en sodelavec. Po Misjevih besedah bo, zahvaljujoč novim delovnim močem, tudi Banovina, ki je trenutno zaradi epidemioloških razmer odprta le ob povpraševanju, pogostje odprla svoja vrata. TS

Kako na sodoben način doživite lokalne zanimivosti, sta preizkusila direktor GIZ Turizem Podčetrtek Boštjan Misja in prokurist Term Olimia Vasja Čretnik. (Foto: Jernej Šulc)

Od ponedeljka, 15. novembra, v središču Dobrne velja nov prometni režim. Parkiranje v modri coni je še vedno brezplačno, a je med tednom omejeno na dve uri.

Parkiranje časovno omejeno, a brezplačno

DOBRNA – Od ponedeljka velja na treh parkiriščih v središču občine nov režim parkiranja. Občinski svet se je namreč odločil, da bo na posameznih občinskih parkirnih mestih vzpostavil območje kratkotrajnega parkiranja. To bo vsaj za zdaj brezplačno.

Tako imenovana modra cona že velja na parkirišču za stavbo Dobrna 19, na makadamskem parkirišču na severnem delu trga in na asfaltiranem parkirišču v središču Dobrne. Parkiranje je na omenjenih območjih omejeno na največ dve uri. In sicer velja omejitev kratkotrajnega parkiranja vsak delavnik med 7. in 16. uro. Ob sobotah, nedeljah in praznikih te omejitve ni. Parkirni prostori, kjer je mogoče jeklenega konjička pustiti stati največ dve uri, so ustrezno označeni s talnimi oznakami modre barve in prometno signalizacijo ob dostopu na parkirišče.

»V zadnjem letu, ko je bilo v naši občini tudi zaradi koriščenja turističnih bonov več obiskovalcev in več vozil, se je pokazalo, da prometni in parkirni režim v središču nista ustrezno urejena. Ne nazadnje sta tudi v neskladju s celostno prometno strategijo občine, ki v strogem središču predvideva postopno zmanjševanje prometa,« župan Martin Brečel pojasnjuje enega od razlogov za odločitev o uvedbi modre cone. Kot pravi, želi občina dnevni promet speljati na obrobje. »V načrtu je, da bi pri pokopališču in pri osnovni šoli uredili 150 parkirnih mest,« pravi župan, ki se nadeja, da se bo središče tako osvobodilo pločevine, ki je dušila in hromila življenje v središču. Je pa parkiranje še vedno brezplačno in kot pojasnjuje župan, namenjeno tistim, ki pridejo v središče k zdravniku, v lekarno, trgovino ali po drugih opravkih.

LKK

Foto: občina Dobrna

Po mestu bodo usmerjali peš kažipoti

LAŠKO – V občini je ogromno znamenitosti, pomembnih krajev in ustanov, ki bi jih lahko še dodatno označili ter približali obiskovalcem. To nameravajo storiti s tako imenovanimi peš kažipotmi. Projekt je Občina Laško prijavila na javni razpis Care 4 climate v okviru Evropskega tedna mobilnosti.

S peš kažipotmi želijo ljudi spodbuditi k hoji, saj bodo označene vse pomembnejše lokacije v kraju, kot so zdravstveni dom, kulturni center, knjižnica, občina, upravna enota, dom starejših, zdravili-

šče, pošta, banka, grad, šola, železniška in avtobusna postaja ... Na kažipotih bo sta poleg smeri navedena tudi čas hoje in število korakov. Ljudem želijo tako sporočiti, da je hoja pomembna tako za njihovo zdravje kot za okolje. Glede na to, da je Laško zdraviliško mesto, ki ga obišče tudi veliko invalidov, bodo na kažipote lahko dodali še informacijo, ali je določena smer oziroma pot primerna tudi za gibalno ovirane osebe na invalidskih vozičkih.

BA

Cepljenje proti COVIDU-19 v ZP ŠTORE

Spoštovani občani!

Obveščamo vse občane Štor, da bo **ZDRAVSTVENA POSTAJA ŠTORE** izvedla cepljenje proti COVIDU-19 s **cepihom PFIZER** v **četrtek, 25.11.2021 med 14.00 in 17.00 uro.**

Na cepljenje lahko pridejo vsi občani Štor brez predhodnega naročila.

S seboj morate imeti kartico zdravstvenega zavarovanja in osebni dokument.

Zaščitite se pravočasno, da preprečite okužbo oz. hujši potek bolezni.

Zdravstveni dom Celje

Kolektiv Zdravstvene postaje Štore

Zdravstveni dom Celje

VELENJE, ŠOŠTANJ – Predstavili osnutka strategije razvoja in trženja turizma

Za razvoj družinskega turizma

V Šaleški dolini, ki je zaradi načrtovanega prestrukturiranja na prelomni točki razvoja, v sodelovanju s stroko snujejo strategijo razvoja in trženja turizma za obdobje 2022–2027. V zadnjih nekaj letih je dolina sicer naredila pomembne prve korake v smeri razvoja turizma kot gospodarske panoge, a so ti za pravi turistični preboj premalo. Kot ugotavlja stroka, ki predlaga predvsem razvoj družinskega turizma, je regija turistično slabo prepoznavna in nima dovolj razvite ponudbe, a ima izjemne naravne danosti.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

»Šaleška dolina se je v zadnjih nekaj letih razvijala tudi kot turistična destinacija. Zdaj je na pomembni točki preloma, ki je povezana z družbenimi, okoljskimi in gospodarskimi izzivi. Hkrati želimo še naprej ohranjati visoko raven kakovosti življenja in mesto prijetno za meščane ter meščanke, saj bodo le tako zadovoljni tudi tisti, ki nas obiščejo,« pravi Alenka Kikec, direktorica Zavoda za turizem Šaleške doline. Kot še pravi, v zavodu želijo z vsemi ponudniki in turističnimi delavci soustvariti pametno, zeleno in prijazno mesto z napredno turistično ponudbo. »Prav zato sta pripravljena strateškega dokumenta in široko sodelovanje pri tem tako pomembna. Strategija se oblikuje na temeljih trajnosti, na konkretnih iniciativah in postavlja merljive rezultate,« poudarja Alenka Kikec.

Družinam prijazni

Vizija je, da bi bila Šaleška dolina družinam prijazna dolina in da bi bilo Velenje najprijaznejša destinacija za družine v Sloveniji, je na spletni predstavitvi minuli teden dejala Ljubica Knežević Cvelbar iz Centra poslovne odličnosti Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani (CPOEF), ki je bil izbran za pripravo strategije.

»V Sloveniji se zaenkrat še nobena destinacija ni jasno opredelila kot družinam pri-

jazna. Tukaj vidimo vrzel in priložnost za regijo. Hkrati podatki kažejo, da približno 30 odstotkov vseh turistov, ki pridejo v Slovenijo, predstavljajo družine, ki si želijo tudi družinska doživetja. Regija že zdaj vabi družine, a potrebuje dodaten razvoj in spodbude, da bi te družine ostale in da ti gosti ne bi bili le obiskovalci, ampak hkrati tudi turisti v regiji,« ocenjuje profesorica z ljubljanske ekonomske fakultete.

Izkoristiti naravne danosti

»Šaleška dolina je znana po premogovništvu in termoelektrarni, medtem ko je turistično slabo prepoznavna. Ima izjemne naravne danosti, ključna točka razvoja je jezero. Ob Velenjskem jezeru se je v zadnjih letih že okrepil razvoj ponudbe za obiskovalce, ob njem je tudi edinstveno prizorišče za prireditve na prostem Vista,« so ob ugotavljanju stanja med drugim izpostavili predstavniki centra za odličnost.

Hkrati ima Velenje bogato festivalsko zgodovino in ponudbo na čelu s Pikinim festivalom ter z živahno mladinsko kulturo. Velenje je prepoznano kot eno najbolj čistih in sončnih mest, okoliški hribi in kolesarske poti omogočajo rekreacijo, prepoznaven ponudnik zdraviliškega turizma so Terme Topolšica, medtem ko rudnik in termoelektrarna

Velenjska plaža, ki je letos dobila četrto zaporedno priznanje za najboljše naravno kopališče v Sloveniji, je in bo verjetno še nekaj let srce turističnega razvoja ter preboja Šaleške doline.

Slovenijo med najboljše destinacije, ki jih je vredno obiskati, zadnja leta redno uvrščajo najbolj priznani popotniški vodniki. Ali znamo to tudi unovčiti?

Vodilna globalna založba popotniških vodnikov Lonely Planet je Slovenijo zaradi raznolike kulinarčne ponudbe in številnih možnosti aktivnih doživetij v neokrnjeni naravi uvrstila na peto mesto med desetimi priporočenimi državami za obisk v letu 2022. Poleg Norveške je Slovenija edina evropska država, ki se je uvrstila na ta seznam.

»Mednarodna priznanja in nagrade, ki jih osvaja Slovenija kot pomembna evropska destinacija, seveda pripomorejo tudi k večji prepoznavnosti Šaleške doline. Veseli nas, da imamo v naši dolini ogromno zanimivosti, ki jih lahko pokažemo. Gostje lahko pri nas marsikaj doživijo. Ta potencial bomo vsekakor izkoristili tudi s pomočjo promocije Slovenske turistične organizacije (STO), različnih digitalnih kampanj, sejamskih predstavitev, povezovanja z različnimi agencijami in

poslovnimi partnerji. Pričakujemo, da bo turizem okreval počasi, zato bomo še toliko bolj aktivno pristopili k trženju naše turistične ponudbe v naslednjem letu. Znano je, da so se kupne navade turistov spremenile. Vedno več je povpraševanja po butičnem turizmu in aktivnem oddihu v naravi. Objezerski raj z Velenjsko plažo in Visto, terme, kulturna in naravna dediščina ter podeželje Šaleške doline ponujajo ogromno dogodivščin in prepričani smo, da se bo tudi Šaleška dolina še močneje zasedrila na turističnem zemljevidu ne samo Slovenije, temveč tudi zunaj njenih meja. Res je, da si želimo, da bi obiskovalci v naši dolini ostali kakšen dan dlje, kar bomo vsekakor dosegli tudi z odprtjem novih nastanitvenih kapacitet, morda že v naslednjem letu,« je dejala Alenka Kikec in poudarila, da je Šaleška dolina varna zelena destinacija z znakom varnosti Green&Safe in mednarodnim znakom Safe Travelers, ki ju je pridobila v začetku leta 2021. Velenje se hkrati ponaša z znakom Slovenia Green Silver.

omogočata razvoj industrijskega turizma.

»Naša vizija je, da bi Šaleška dolina postala družinam najbolj prijazna destinacija v Sloveniji. V ospredje želimo postaviti aktiven družinski

oddih, festivalski in zdraviliški turizem, sočasno želimo kot podporo razvijati kulturni turizem in gastronomijo,« pravi Alenka Kikec.

Med izzivi območja so pripravljavci strategije med

drugim izpostavili pomanjkanje nastanitvev in to, da v dolini prevladujejo enodnevni obiskovalci, ki pričakujejo brezplačno ponudbo. Stroka ugotavlja tudi, da je najprijaznejša ponudba, kot je na

primer doživetje v rudniku, premalo oglaševana. Nejasni so med drugim tudi opredelitev upravljanja in vsebine Viste, še ugotavljajo.

Center poslovne odličnosti je v dolini prepoznal več edinstvenih prodajnih točk, za prihodnje predlaga več pobud za izboljšanje konkurenčnosti. Med drugim predlaga oblikovanje delovne skupine za razvoj turizma, prestrukturiranje Zavoda za turizem Šaleške doline in t. i. »master« načrt za razvoj Velenjskega in Družimirskega jezera, da se bo točno vedelo, kje se kaj lahko razvija.

Po namigih iz gospodarstva pripravljavci dokumenta predlagajo tudi t. i. vavčer Šaleške doline, ki bi ga gostje dobili ob plačilu parkirnine, porabili pa bi ga lahko za turistično ponudbo na in ob jezeru.

Sodelovanje in digitalizacija

Turizem je ena od panog, ki jih je pandemija najbolj prizadela. Turistični sektor je postavila pred največji izziv v zgodovini. Kot pravi direktorica, so se v Zavodu za turizem Šaleške doline na krizne razmere odzvali premišljeno. »V teh časih je večplastna povezanost s ključnimi turističnimi ponudniki in delavci še bolj pomembna kot prej. Prepričana sem, da bomo s tesnim sodelovanjem na lokalni, regionalni in nacionalni ravni uspeli ustvariti še več uspešnih skupnih zgodb in da bomo skupaj prešli v obdobje digitalne preobrazbe, ki jo turizem potrebuje. Trendi, ki so veljali pred epidemijo, so se v tem času še okrepili. Povpraševanja gostov so usmerjena v individualni, butični, a tudi odgovorni in zeleni trajnostni turizem. Bolj kot kadarkoli prej je za turiste pomembna varnost,« zaključuje direktorica šaleškega zavoda za turizem.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

V Informacijski točki Europe Direct Savinjska so dijaki Gimnazije Celje – Center omogočili ogled predelovalnice odpadkov RCERO Celje. Cilja ogleda sta bila povečanje zavedanje mladih o pomenu čistega okolja ter osveščanje o bolj odgovornem ravnanju z odpadki.

Celjski gimnazijci v predelovalnici odpadkov

CELJE – V EU vsako leto zavržemo več kot 2 milijardi ton odpadkov, v Sloveniji več kot 4 milijone ton. Vsak od nas na leto zavrže več kot 400 kilogramov odpadkov, med katerimi je kar petina hrane in veliko stvari, ki so še uporabne.

Da bi povečali zavedanje mladih o pomenu čistega okolja in odgovornem ravnanju z odpadki, so v Informacijski točki EU Europe Direct Savinjska, ki deluje v okviru Celjskega mladinskega centra, 23 dijakom Gimnazije Celje – Center omogočili ogled predelovalnice odpadkov RCERO Celje. Dijaki so si na vodenem ogledu predelovalnice ogledali vse njene obrate: odlagališče, sortirnico, demontažo kosovnih odpadkov in kompostarno. Izvedeli so tudi, da je bilo z gradnjo sodobnega centra za ravnanje z odpadki v Bukovžlaku v letu 2008 za skoraj 250 tisoč prebivalcev v Savinjski regiji rešeno odlaganje komunalnih odpadkov za naslednjih trideset do petdeset let.

Evropska unija si z različnimi ukrepi vrsto let prizadeva spodbujati preprečevanje nastajanja odpadkov. Ena najbolj uglednih in prepoznavnih osveščevalnih akcij na tem področju je Evropski teden zmanjševanja odpadkov (ETZO), ki ga Evropska komisija s podporo programa LIFE+ v novembru organizira že od leta 2009.

BA
Foto: MCC

VONARSKO JEZERO - Če so vsi varovali okolje, od kod izvira onesnaženje?

Davek industrije priznavajo le redki

Kdaj in kako so se presežne mejne in opozorilne vrednosti kadmija, niklja, svinca, kroma in arzena znašle v nekdanjem Vonarskem jezeru? Tako se je glasil eden od spletnih komentarjev na prispevek iz začetka novembra o ugotovitvah študije o ponovni ojezeritvi omenjenega jezera. Študija med drugim omenja, da so v sedimentih prekoračene mejne vrednosti nekaterih težkih kovin in da bi bila voda ob ponovni ojezeritvi preveč obremenjena s hranili oz. s fosforjem. Za odziv nanjo smo prosili nekatera večja podjetja na obeh straneh Sotle.

TINA STRMČNIK

Študija, ki jo je po naročilu Direkcije RS za vode izdelalo podjetje Hidrosvet, v uredništvu smo jo pridobili glede na Zakon o dostopu do informacij javnega značaja, navaja, da na kakovost površinskih voda Sotle s pritoki do pregrade Vonarje vplivajo odpadne vode, industrija, infrastruktura in kmetijstvo. Kot večje industrijske obrate med drugim na slovenski strani omenja Steklarno Rogaška, na hrvaški strani pa podjetja Vetropack Straža, Stražaplastika, Omco Croatia in BFD servis.

V dokumentu je zapisano, da je Steklarna Rogaška leta 2019 zaprla še zadnji neposredni iztok odpadnih industrijskih voda v Tržiški potok. Komunalne vode odvaja v javno kanalizacijo in v Čistilno napravo Rogaška Slatina. Tudi ostala omenjena podjetja na hrvaški strani imajo za tehnološko vodo lastno čiščenje in zaprte krogotoke, medtem ko sanitarno in delno meteorno vodo odvajajo v kanalizacijo in nato v ustrezno čistilno napravo. Nas je zanimalo, kako so podjetja z okoljem ravnala pred desetletji.

Včasih drugače kot danes

Glede na to, da je bila večina omenjenih industrijskih podjetij v preteklosti tako ali drugače povezana s proizvodnjo stekla, smo skušali pridobiti komentar kakšnega strokovnjaka o tem, kako je bila proizvodnja stekla videti nekoč in kaj se je v smislu varstva okolja spremenilo do danes, vendar nismo bili uspešni.

Eden od upokojenih steklarjev, ki ne želi biti imeno-

van, nam je pojasnil, da so zaposleni v slatinski steklarni pri proizvodnji kristalnega stekla nekoč uporabljali svinčev oksid. Omenil je, da so steklo polirali z namakanjem v kisline, da je dobilo končni sijaj. Odpadke iz kislinske polirnice so nevtralizirali z apnom. Spominja se, da so odpadke od brušenje stekla, ki se mu z vidika obremenjevanja okolja ne zdijo zanemarljivi, pred desetletji vozili na deponijo v Tuncovec. Opozoril je tudi, da so se v preteklosti vse zaledne vode stekale v Sotlo in da bi se lahko zato skozi desetletja v njenem porečju nabralo marsikaj.

Za nazaj ne komentirajo

V Steklarni Rogaška so poudarili, da so že od leta 2013 v tuji lasti, od leta 2017 je njihov lastnik podjetje Fiskars Group, ki ima sedež na Finskem. »Strogo pazimo na okolje, imamo redne inšpekcijske preglede in že nekaj časa v skladu z evropsko direktivo ne uporabljamo svinčevega oksida,« so zapisali.

Na vprašanje, kako so s svojimi odpadki ravnali v 70. in 80. letih, zaradi spremembe lastništva podjetja ne morejo odgovoriti, so zapisali. A so kljub temu dodali, da so z odpadki, še posebej z nevarnimi, v preteklosti ravnali v skladu s takratno zakonodajo. »Iz arhivske dokumentacije je mogoče razbrati, da je Steklarna Borisa Kidriča vedno sledila zahtevam in predpisom zakonodaje.« Zatrtili so, da steklarna zagotovo ni vplivala na onesnaženost s težkimi kovinami. »Sadro odlagamo na deponijo

Posnetek iz obdobja, ko je bilo območje ojezerjeno. Bo kaj takega kdaj še mogoče? (Foto: Arhiv Rogaška Slatina nekoč)

oz. jo odvažamo. Ničesar ne spuščamo v vodo ali okolje. Za nazaj imamo malo podatkov,« so sporočili v svojem odgovoru.

Po črki zakona

Za komentar rezultatov študije smo prosili tudi podjetji Vetropack Straža in Omco. Podjetje Vetropack Straža je leta 1860 nastalo kot majhna steklarna, ki je izdelovala steklenice za polnilnico mineralne vode v Rogaški Slatini. Kot piše na spletni strani občine Hum na Sotli, je omenjena steklarna ob koncu osemdesetih let proizvedla več kot dvesto tisoč ton steklene embalaže na leto. Podjetje, ki je preraslo v večjega proizvajalca embalažnega stekla na Hrvaškem, je že vrsto let v lasti švicarskega holdinga. Podjetje Omco se je razvilo iz majhne delavnice, kjer so popravljali kalupe za izdelavo steklene embalaže. Od leta 1997 posluje kot del mednarodne skupine Omco iz Belgije in je danes eden od vodilnih proizvajalcev kalupov za stekleno embalažo na svetu.

Obe podjetji sta podali skupen odgovor, v katerem sta pojasnili, da so tako v preteklosti kot danes vsi uporabljeni materiali in vsi proizvodni procesi v skladu

obeh straneh Sotle in ki bi lahko vplivala na kemijsko sestavo tal in vode. »Seveda se vplivov na okolje danes lotevamo veliko bolj resno in sistematično. Za uporabo in ravnanje s škodljivimi kemikalijami in težkimi kovinami veljajo strogi predpisi, ki jih dosledno upoštevamo. Številni materiali ne vsebujejo več škodljivih snovi, prav tako je poskrbljeno za njihovo pravilno odstranjevanje.« Dodali so, da delujejo po načelih trajnostnega razvoja, svoj vpliv na okolje si prizadevajo zmanjšati še bolj, kot veleva zakonodaja. Podjetje Stražaplastika na naša vprašanja ni odgovorilo.

Pomembna so bila delovna mesta

Kot enega od virov, ki bi lahko prispeval k obremenitvam območja, študija omenja Deponijo Tuncovec. Omenjeno odlagališče predstavlja glede na študijo »po-leg obeh steklarn največjo možnost onesnaženja podzemne vode na slovenskem delu porečja Sotle do pregrade Vonarje«. Vsakoletni nadzori podzemne vode na območju odlagališča kažejo, da so prepustnosti geoloških plasti pod odlagališčem tako nizke, da se skoraj vsa morebitna onesnaženja potoka Teršnica odvajajo v Sotlo, še navaja študija.

Mag. **Bojan Pirš**, direktor OKP Rogaška Slatina, ki upravlja odlagališče, je povedal, da merjenja izcednih vod z zaprte deponije Tuncovec

od časa do časa res pokažejo vpliv nekaterih težkih kovin v vodotok. Vendar so po njegovih besedah količine omenjenih izcednih vod zanemarljive. Prepričan je, da je k onesnaženju s težkimi kovinami najbolj prispevala industrija. »To je davek iz preteklosti, ko se še nismo zavedali, kaj pomenijo težke kovine in kaj je to obremenjevanje okolja. Pomembna so bila delovna mesta za ljudi. Tudi v kasnejših obdobjih nikoli ni bilo denarja za čiščenje industrijskih vod.«

Za komentar rezultatov študije smo 5. novembra več vprašanj naslovili na okoljsko ministrstvo in na direkcijo za vode. Med drugim nas je zanimalo, kako sanirati območje in kdo je za to odgovoren. Z okoljskega ministrstva so nam sporočili, da bo odgovore poslala direkcija. Vendar jih do zaključka redakcije nismo prejeli.

OKP Rogaška Slatina je na deponijo v Tuncovcu sprejemal le gospodinjske odpadke, ne pa tudi industrijskih. Vse, kar je bilo odloženo med letoma 1992 in 2017, je na odlagalnem polju, ki je zatesnjeno, vse izcedne vode so speljane v čistilno napravo. Steklarna Rogaška ima po Pirševih besedah v Tuncovcu dve svoji deponiji. Ker sta zaprti, po njegovem prepričanju njuni vplivi na okolje niso veliki.

Večja industrijska podjetja, ki jih omenja študija, odgovarjajo, da so vse delala v skladu z zakonodajo in da niso vplivala na onesnaženost Vonarja. (Foto: Andraž Purg - GrupA)

Več kot 250 prevzemnih mest

Letos ne čakaj v vrsti, izberi dostavo na bencinski servis!

Pošta Slovenije

Moja dostava - moja izbira

Dostava v paketomat

Na bencinski servis

SPLETNI NAKUPI SEDAJ ŠE ENOSTAVNEJŠI Z IZBIRO DOSTAVE, KI TI NAJBOLJ ODGOVARJA

Letos se lahko ob razprodajah in praznikih izogneš gneči ob prevzemu svojega paketa. Izberi enega od več kot 250 bencinskih servisov, s sledilnikom/aplikacijo "Sledenje pošilk" spremljaj, kako blizu je tvoj paket, in razveseli sebe ali svoje najbližje.

Več nasvetov za enostavne spletne nakupe na www.posta.si/enostavna-dostava

Plesni forum Celje končno v živo na Živi

V Kulturnem domu Španski borci v Ljubljani so pretekli konec tedna pripravili državni festival plesne ustvarjalnosti mladih Živa 2021. Letošnje geslo festivala je bilo V živo na Živo! Po izboru državne

selektorice Andreje Kopač je na festivalu sodeloval tudi Plesni forum Celje, ki se je občinstvu predstavil s kar tremi plesnimi miniaturnimi in celovečerno plesno-gledališko predstavo. Vse se lahko pohvalijo

z zlatimi priznanji!

Po praktično dveh letih premora je bil festival priložnost, da svoje delo in nastope v živo predstavijo tudi plesalke iz celjskega Plesnega foruma. Na letošnji Živi so se uspešno

Nevarno.com koreografije Goge Stefanovič-Erjavec je bila ena izmed treh nagrajenih plesnih miniaturnih predstav na festivalu

Sister-hud je plesno gledališka predstava, ki jo izvaja mladinska skupina Plesnega foruma Celje v koreografiji Gee Erjavec.

predstavili občinstvu s kar tremi skupinami oz. plesnimi miniaturnimi: Patchwork in Nevarno.com v koreografiji Goge Stefanovič-Erjavec ter z miniaturo Telo, ki me ima v koreografiji Ane Cvelfar. Festival plesne ustvarjalnosti mladih Živa je vsakoletna prireditev, ki v organizaciji Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti poteka že od leta 1975. Ime je festival dobil po leta 2011 umrli plesalci, koreografiji in plesni pedagoginji Živi Kraigher, ki velja za eno od pionirk sodobnega plesa pri nas. Na tridnevnem festivalu, ki predstavlja presek aktualne plesne ustvarjalnosti, je bilo letos predstavljenih 35 miniaturnih, štiri kratke in štiri celovečerne plesne predstave, v katerih je zaplesalo okoli 200 plesalcev iz vse Slovenije.

Vse koreografije Plesnega foruma so prejele Zlato priznanja JSKD. Skupine je na festivalu spremljala vodja celjskega plesnega foruma Goga Stefanovič-Erjavec, ki je strnila misli o letošnjih

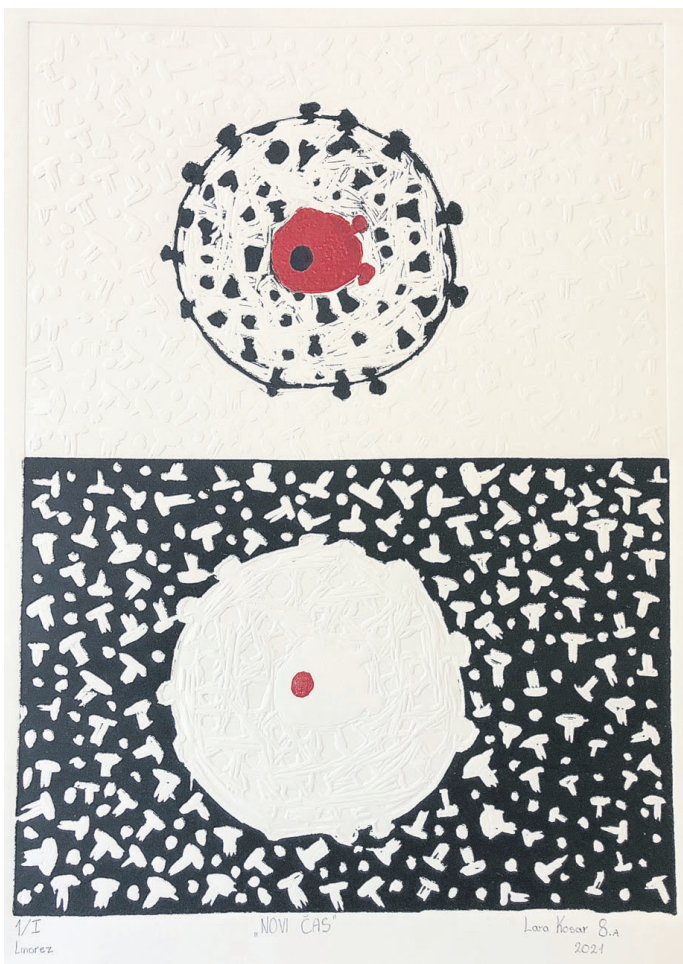
nastopih: »Mi smo sodelovali samo v petek, saj je program razdeljen na tri dni. Vsak dan je bil sestavljen iz različnih dogodkov, od plesnih delavnic do nastopov plesnih miniaturnih, ki so bile pravzaprav glavni del vseh treh dnevov festivala. Poleg miniaturnih smo se predstavili tudi s celovečerno plesno-gledališko predstavo Sister-hud, tako da je bil letos Plesni Forum na festivalu precej zastopan, na kar sem zelo ponosna.«

»Sister-hud je sicer plesno-gledališka predstava, ki jo izvaja mladinska skupina Plesnega foruma Celje v koreografiji Gee Erjavec, ki kaže ogledalo družbi, daje glas mladim ženskam, da se skozi gib, glas, projekcije in glasbo povežejo v skupnem sporočilu - spremeniti ta svet na boljše! Ne samo, da na mladih svet stoji, mladi so edina možnost, ki ta svet še lahko reši,« so zapisali v opisu predstave v celjskem Plesnem forumu.

LŽ

FOTO: arhiv Plesnega foruma Celje

Ob jubileju prvič virtualno

Za svojo grafiko je zlato priznanje prejela Lara Kosar pod mentorstvom Brede Bračko iz OŠ Griže.

Prostore I. OŠ Žalec bodo naslednji dve leti krasile otroške grafike, ki so nastale v sklopu letošnjega jubilejnega, 20. bienala otroške grafike. Žalska osnovna šola je zaključno prireditev zaradi znanih epidemioloških razmer pripravila v virtualni obliki. Pred tem je bila kot uvod v dogajanje v Likovnem salonu Žalec na ogled razstava letošnjega častnega predsednika, grafika Janka Orača.

Zgodovina otroške grafike v Žalcu sega v leto 1981, ko so v I. OŠ Žalec postavili prvo razstavo otroške - takrat še pionirske - grafike. Takratna likovna pedagoginja Dragica Sajovec in ravnatelj, likovni pedagog Franci Šuler, sta z zunanjim sodelavcem Petrom Krivcem postavila temelje za poznejša bienalna srečanja. Vodenje bienala je leta 1991 prevzela likovna pedagoginja Neli Šuler, ki nad njim z vso skrbnostjo bdi še danes. »Ponosni smo, da smo uspeli na poti do 20. bienala premagati vse čeri. Seveda s ponosom zremo tudi v prihodnost in verjamemo, da bo grafika živela še naprej,«

je v spletnem nagovoru med drugim izpostavila ravnateljica Tatjana Žgank Meža, ki je poleg mentorice Neli Šuler v I. OŠ Žalec najdlje vpeta v ta likovni projekt. »Zvezde rojenice nam v zibelko položijo številne talente, tudi za likovno ustvarjanje. Kako jim znamo v življenju izkoristiti, je odvisno od okolja, v katerem živimo. Pravijo, da ena risba lahko pove več kot tisoč besed, zato je likovno ustvarjanje v šolah

zelo pomembno,« je ob tej priložnosti povedal župan Janko Kos.

Vsi odtisi današnjega časa

Na natečaj letošnjega bienala se je prijavilo 72 šol in en vrtec. Skupaj so poslali 800 grafičnih listov, na katerih so takšni ali drugačni motivi na temo Odtisi drugačnega časa. Strokovna komisija jih je izbrala 356, med njimi 10 za zlato,

36 za srebrno in druga za bronasto priznanje. Deset odtisov je pred komisijo zaživelo nekoliko drugače. Zlato priznanje so prejeli Katja Ojsteršek pod mentorstvom Vinka Zajca iz IV. OŠ Celje, Lara Kosar pod mentorstvom Brede Bračko iz OŠ Griže, Karla Kos pod mentorstvom Martine Žličkar iz OŠ Vransko-Tabor in Živa Čurčič pod mentorstvom Neli Šuler iz I. OŠ Žalec.

ŠO

Lila Prap prejela nagrado Hinka Smrekarja

V ponedeljek so razkrili nagrajence 14. Slovenskega bienala ilustracije. Nagrado Hinka Smrekarja je prejela tudi Celjanka Lila Prap.

Lila Prap je nagrajena za ilustracije v avtorski slikanici Ptiči?! Umetničin likovni izraz, ustvarjen s suhimi pasteli na temno, večinoma črno podlago, je prepoznaven na prvi pogled. Pri njenem domišljjskem in ustvarjalnem pristopu, pri čemer se avtorica približuje logiki svojega (najmlajšega) občinstva, gre za dojemanje na ravni intuitivnih vtisov celote, je v utemeljitvi zapisala žirija. »V svetu, nasičenem s podobami dvomljive umetniške vrednosti, ki jih posredujejo sodobni komunikacijski mediji, je za dovtetne otroške duše izredno dragocena priložnost stika z zelo kakovostnimi ilustriranimi knjigami, kot so njene slikanice,« med drugim piše v utemeljitvi. Cankarjev dom organizira Bienale ilustracije skupaj z ZDSLU-jem od leta 1993. Ta likovna manifestacija tako že več kot četrto stoletje združuje starejše in mlajše generacije umetnikov ilustratorjev ter njihove najboljše dosežke potrjuje z nagrado, plaketami in priznanji Hinka Smrekarja.

Andrej Blatnik je predstavil novi roman Trg osvoboditve.

Vabljeni na Trg osvoboditve

Eden najplodovitejših slovenskih pisateljev Andrej Blatnik je v pogovoru z Zoranom Pevcem v antikvarijatu Antika predstavil svoj novi roman Trg osvoboditve, ki skozi dva mlada človeka prikaže čas osamosvojitve Slovenije. Tako kot se skozi desetletja spreminja njun odnos, tako se vrstijo tudi spremembe političnega sistema in etičnih norm, pa tudi preobrazbe idealov, sanj in vrednot.

Junaka se srečujeta drug z drugim, s samim sabo in družbenim kontekstom, v katerem so v nekem trenutku dovoljene skoraj vse sanje, ki se kmalu razblinijo v realnosti.

»Pot osamosvojitve je predstavljena kot metafora, kot odsev časa, v katerem smo bili v nekem obdobju zgodovine vsi poenoteni, danes pa te enotnosti ni več,« je povedal Andrej Blatnik, ki je roman opisal kot knjigo, ki ne bo osvajala množic; namenjena je zahtevnejšim bralcem, starejši bodo v njej našli tudi spomine na pretekle čase: nastop Bojana Križaja, nadaljevanko Twin Peaks, glasbeno skupino Depeche Mode ...

Beseda je tekla tudi o položaju knjige pri nas, o tem, da na leto izide več kot 100 prevodov slovenskih knjig v tuje jezike in da je prevedene več poezije kot proze. V Sloveniji bere polovica državljanov, a kriteriji so postavljeni nizko: če prebereš eno knjigo na leto, si že uvrščen med beroče državljane, je povedal Andrej Blatnik, ki je v Sloveniji izdal 14 knjig, hkrati pa je tudi univerzitetni predavatelj in urednik, ki na leto prebere med 200 in 300 knjig. Lani je v Sloveniji izšlo 160 romanov, najmanj jih je luč sveta ugledalo leta 1991, ko jih je izšlo 17.

MM, foto: Manca Mirnik

Zoran Pavec se je v Antiki pogovarjal z Andrejem Blatnikom.

Rokerji KLON proti družbeni brezčutnosti

Celjski rokerji KLON predstavljajo novo skladbo in videospot Tvoja igra, tvoj moment. Z njo naslavljajo pasivnost slehernika in ga hkrati budi.

KLON je glasbena zasedba, ki je nastal leta 2019. Prvi album KLON 1, ki so ga izdali januarja 2020, se je naslavljal na bogato in raznoliko zapuščino roka, skupina pa ga je v celoto sestavila iz glasbenega materiala, ki je deloma nastal že pred njihovo skupno potjo. Besedila so bila nova, aktualna, drzna in so odražala stanje naše družbe ter

njenih sistemov. Omejitve v času, ki je sledil, jih niso dotolkle, ampak so služile kot navdih za njihove nadaljnje korake. Tako so letos februarja posneli in objavili koncertni film LIVE 1, ki so ga kasneje izdali še v obliki digitalnega albuma. V filmu predstavljajo sedem skladb iz prvenca KLON 1, ki so bile posnete v živo januarja 2021. Za prizorišče so takrat izbrali bližnji Celjski dom, saj so celjski bend in prostor, kjer vadijo, je od prizorišča snemanja oddaljen vsega sto metrov.

Skladba Tvoja igra, tvoj moment opisuje staro (novo) normalnost, ki jo živimo. Za skladbo je zasedba ob pomoči redne ekipe sodelavcev (Mitja Ritlop, Rok Šuster) posnela tudi videospot. Glavno vlogo je odigrala Iza Kragl, ki zaprta v svojem svetu išče svojo odločnost in moč za izhod. Člani skupine so v videospotu novinarji, ki v njen mehurček prinašajo novice od zunaj. Ali bo Iza našla moč in vstala iz prahu, ki ga imenuje življenje?

LŽ, foto: Rok Šuster

Člani zasedbe KLON (Goran Koražija, Gregor Videc, Luka Vinko, Urban Krč)

S strokovnjaki o kulturi in turizmu

ŠENTJUR – Neprofitni zavod za kulturne dejavnosti Kulturna rezidenca Podlog pod Bohorjem oz. Hiša Podlog bo gostil sklop predavanj z naslovom Od kulturne dediščine do trajnostnega razvoja. Cilj predavanj, na katerih bodo sodelovali mednarodno uveljavljeni strokovnjaki, je prenos tako imenovanih dobrih praks v širšo regijo.

Predavanja, ki jih je finančno podprla občina, so namenjena strokovnim in ljubiteljskim delavcem, ki (so) ustvarjajo turistično in kulturno ponudbo v lokalni skupnosti, regiji ali na nacionalni ravni. V Hiši Podlog so prepričani, da lahko tovrstni dogodki prispevajo k trajnostno naravnemu turizmu in razvoju destinacij, za kar je na Kozjanskem še veliko možnosti. 19. novembra bo s slušatelji svoje znanje delil eden vodilnih strokovnjakov kreativnega turizma prof. dr. Greg Richards. Do začetka decembra se bodo zvrstila še predavanja strokovnjakinje za razvoj občinstva mag. Cristine da Milano, raziskovalke digitalizacije in inovacij v kulturni dediščini dr. Licie Calvi ter svetovalke na temo kulturne politike dr. Olge Kolokytha.

TS

novi tednik

Vedno z menoj!

radio celje

Temelj svetovne in lokalne oskrbe

Od logistike smo odvisni vsi

Na vpetost logistike v vsakdanje življenje res ne pomislimo vedno, čeprav smo od nje še posebej odvisni. Če ne deluje ali pride do zastoja, v trgovini ne moremo kupiti mesa, sadja ali v lekarni dobiti zdravila, ki ga nujno potrebujemo. Zdaj je na primer zdravstvo najbolj na udaru. Pred dnevi je odjeknila novica, da se na trgu že kaže pomanjkanje jeklenk za kisik, ki jih covidni bolniki nujno potrebujejo. V medijih je to res »samo« novica, a v družbi gre za težave v logistiki. Pretekli teden je bila v Srednji šoli za storitve dejavnosti in logistiko v okviru Šolskega centra Celje konferenca Logistični kadri v operativni logistiki. Danes si ne moremo več predstavljati gospodarskega in splošnega družbenega okolja brez logistično-prometnih dejavnosti znotraj blagovnih in potniških poti na različnih ravneh. Če se ustavi logistika, se ustavi družba. Kot je na konferenci omenil mag. Roman Krajnc, profesor v srednji šoli za storitve dejavnosti in logistiko ter pobudnik konference: »Ko logistika kihne, se prehladi ves svet!«

SIMONA ŠOLINIČ, JANJA INTIHAR

Peter Pišek

Poklicni barometer Zavoda RS za zaposlovanje za leto 2022 nakazuje primanjkljaj za številne poklice iz zdravstvene oskrbe, informacijskih tehnologij, šolstva, gradbeništva, prometa in gostinstva. Med poklici, ki bodo prihodnje leto zaželeni na Celjskem – vprašanje je, ali bo dovolj kadra – so na primer tudi vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, skladiščniki, uradniki za nabavo in prodajo, menedžerji za trženje in prodajo. To so poklici, ki so del logistike. Kot ugotavlja Zavod RS za zaposlovanje, bo naslednje leto primanjkovalo kadrov na področju 108 poklicev, kar je največ doslej.

Prvi partner države

Na konferenci, ki je bila namenjena pogovoru o razmerah na področju logistike, je v Celju sodeloval tudi minister za infrastrukturo **Jernej Vrtovec**. »Naloga države je zagotavljanje osnovnih pogojev za dobro delovanje logistike. Vizija je, da bi potencial, ki ga imamo kot država, tudi v celoti izkoristili. Treba je vlagati v infrastrukturo in jo vzdrževati, saj bomo le tako uveljavili pomen in se okrepili kot pomembna logistična sila. Zelena logistika je stvar prihodnosti in na tem področju lahko črpamo tudi evropski denar. Od prevoznikstva in logistike smo odvisni vsi, čas zaprtja države v epidemiji je to še posebej pokazal. Država ne more obstajati brez ustreznega logističnega kadra. Če bomo primerno vlagali v infrastrukturo, ceste in železnice, potem bomo krepili tudi logistično dejavnost in s tem podjetnikom omogočili večji potencial. Logistika je naša partnerka in strateško pomembna dejavnost ne samo za sedanjí čas, ampak tudi za prihodnost.«

ŠŠol

Minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec. Desno mag. Roman Krajnc, profesor v srednji šoli za storitve dejavnosti in logistiko ter pobudnik konference Logistični kadri v operativni logistiki.

»Brez logistike ni življenja«

To je stavek, ki ga Peter Pišek, direktor in lastnik enega najbolj uspešnih prevozniskih podjetij v državi ter predsednik sekcije za promet pri OZS, zelo rad uporablja. Lahko se zgodi, da bomo tudi v Sloveniji kmalu spoznali, kako prav ima. Kriza na področju cestnega prevoza se namreč vedno bolj pogloblja. Potrebne so hitre in učinkovite odločitve vlade, pravi Pišek. In dodaja, da takšnih razmer, kot jih imamo trenutno, v Sloveniji še ni bilo.

»Na bencinskih servisih ne bo bencina, v lekarnah zdravil, v trgovinah živil, v operacijskih sobah plazme in kisika,« opozarja **Peter Pišek**. Oskrba se bo ustavila, opozarja, ker ne bo voznikov, da bi vse to pripeljali naročnikom.

So razmere res tako kritične? Se res lahko vse to zgodi, če se vlada ne bo zganila in sprejela ukrepov, ki jih predlagate prevozniki?

Da, razmere so res kritične. Soočamo se z vedno večjim pomanjkanjem voznikov in z vedno višjimi cenami pogonskih goriv. Energetska kriza se je sicer začela šele pred kratkim, a kadrovska kriza traja že deset let. Pristojna ministrstva že najmanj pet let opozarjam, da kadrov, ki jih potrebujemo prevozniki, ni. Izobraževanja za poklic voznika v Sloveniji že nekaj časa ni več. Zadnja šola, ki je na našem območju imela ta program, je bila

pred tridesetimi leti Srednja šola Borisa Kidriča v Celju. Na nedavnem sestanku, ki sta ga organizirali obrtna in gospodarska zbornica, da bi vlado opozorili na naše težave, je bila tudi ministrica za izobraževanje. Izkazalo se je, da zelo dobro pozna naše težave, a kljub temu ni sprememb.

Po nekaterih ocenah naj bi v Sloveniji primanjkovalo že približno dva tisoč voznikov. Si prevozniki ne morete več pomagati z zaposlovanjem ljudi iz držav nekdanje Jugoslavije?

Že deset let je zelo težko dobiti domačega voznika. Za prevoze po Sloveniji še nekako gre, za mednarodno špedicijo jih ni. A ne zato, ker bi bil ta poklic težak. Težava so dolgotrajne odsotnosti od doma. V zadnjem času so se težave s kadri poglobile tudi zato, ker ljudi, ki bi bili pripravljeni priti k nam za voznike, v bazenu zahodnega Balkana

ni več mogoče najti. V našem podjetju smo včasih imeli 20-odstotno fluktuacijo, zdaj je že 80-odstotna. Ljudje prihajajo in odhajajo. Pri tem moramo vse, ki se zaposlijo pri nas, najprej izobraziti.

Že nekaj časa opozarjate, da so postopki za zaposlovanje tujcev predolgi.

V Nemčiji ali na Hrvaškem voznik pridobi ustrezne dokumente v štirinajstih dneh ali še prej. Pri nas ta postopek traja tudi do štiri mesece. Pred kratkim sem dobil zagotovilo ministra za delo, da bo poskrbel za hitrejše izdajanje delovnih dovoljenj. Dobro je, da v vladi napovedujejo spremembe na tem področju, a to nam ne bo pomagalo, saj ni ljudi, ki bi jih zaposlili. Zato državo tudi pozivamo, naj čim prej podpiše sporazum o zaposlovanju delovne sile iz tretjih držav. Na primer s Filipinov, kjer so ljudje pripravljeni opravljati tovrstne poklice. Vendar samo sporazum ne bo dovolj. Država bi morala poskrbeti, da bi tiste, ki bi bili pripravljeni delati pri nas, izobrazila še pred njihovim prihodom.

Poleg kadrovske krize prevozniki vedno bolj glasno opozarjate tudi na težave zaradi naraščajočih cen pogonskega goriva.

Včasih so goriva in cestnine predstavljali dva odstotka naših stroškov, zdaj ta delež

znaša že 37 odstotkov. Še ne tako dolgo nazaj je utekočinjen zemeljski plin, ki ga vedno bolj uporabljamo za težka tovorna vozila, stal manj kot evro, zdaj se je njegova cena že približala trem evrom. A ni dražje samo gorivo. 20 do 30 odstotkov so se podražila tudi naša osnovna sredstva, pri čemer je na prikolice treba čakati eno leto in na tovornjake kar leto in pol.

V obrtni zbornici opozarjate, da lahko vse te težave, o katerih govorite, vplivajo na oskrbo.

Res se lahko zgodi, da bo oskrba motena. A ne zaradi energetske krize, za katero je po mojem mnenju kriva politika. Ko se bodo v Evropi in svetu umirile politične strasti, se bodo uredile tudi razmere na trgu goriv. Kadrovska kriza bo tista, ki bo povzročila kaos.

Ste prevozniki zaradi vseh teh podražitev že zvišali cene svojih storitev?

Večinoma smo jih že, v povprečju 10 do 15 odstotkov. Če tega ne bi storili, bi marsikdo lahko končal v stečaju. Zato vlado pozivamo, naj v času energetske krize nemudoma zamrzne cene pogonskih goriv. Naj se odpove davkom za goriva, ker nas bo v nasprotnem primeru vse pobralo.

Jl, Foto: arhiv NT (SHERPA)

»Praksa ne sledi vedno besedam«

Pozornost logistov je usmerjena v globalizacijo, ki je ne moremo več ustaviti. »To ni slabo, a ves svet opazuje, kaj se dogaja na Kitajskem, saj je ta država zdaj izredna velesila na področju surovin, ki se ves čas dražijo. Pritisk na cene je velik in če ne moreš zvišati cene surovin, »pritisneš na drugem področju, torej tudi na logistiko,« pravi Igor Žula iz Slovenskega logističnega združenja.

Tako imenovan evropski zeleni dogovor, ki je del strategije Evropske komisije o skladnosti politik za trajnostni razvoj, je prav tako ključen za sektor logistike. »Kako se bomo prilagodili trenutnim razmeram, je predvsem odvisno od nas in našega sodelovanja,« še dodaja Žula. Kako pomembne so surovine in s tem logistika, nazorno opiše na primeru smuči, ki so bile pred 20 leti drugačne kot danes, ko so sestavljene iz številnih delov: »Vse te dele je treba od nekega dostaviti v proizvodnjo, jih tudi skladiščiti.« Tudi to je logistika.

Ambicioznost naj bo življenjska

Razmere v tej panogi so danes na enaki ravni kot leta 2008. »Takrat smo razpravljali, kako bomo ohranili logistične kadre, kako jih bomo izobraževali in kako bodo našli službe.« Ne glede na vse je logistika ravno zdaj doživela največja razmah in pomembnost. Po

mnemju Žule je to področje dejavnost, kjer je še vedno nekaj maneverskega prostora za rezerve glede financ. »30 odstotkov vozil prevaža manjše količine tovarov. In tu je največ prostora za optimizacijo,« poudarja. Naslednje področje, kjer je še nekaj rezerv, je uvedba alternativnih goriv.

»Na ogljične izpuste vplivajo teža vozila, lokacije logističnih centrov, skladišč, načrt dobave in poti ... Samo za primer: denimo, da dobavljamo izdelke iz Amsterdama v Slovenijo, stvari je treba sem pripeljati z vozili. To lahko – da bi bilo čim manj ogljičnih izpustov – storimo s plinskimi vozili. Kje na tej poti bomo vozila polnili? Na različnih konferencah to mnogi poudarjajo, vendar je lažje govoriti kot izvesti v praksi. Besede so eno, medtem ko vozniki in logisti dobro vedo, da jim praksa v resničnosti vedno ne sledi. Pozdravljam ambicioznost države, ampak mora biti življenjska,«

do - d a j a Žula. Logisti se torej zavedajo možnosti optimizacije, ki je tudi del tako imenovanega zelenega dogovora, a Žula opozarja, da so te možnosti izvedljive zgolj ob učinkovito izvedeni infrastrukturi. Kot primer navaja podjetje, ki je premišljeno zgradilo logistični center in s tem prihranilo tudi milijon evrov.

Sodelovanje vseh

Za logistiko je pomembno sodelovanje vseh v oskrbovalni verigi. »Takšno sodelovanje

v oskrbi verigi je pogosto prezrta tema. Nekatera svetovna podjetja so pred leti okrepila sodelovanje. Gre za to, da so nekateri že ustvarili dobro izmenjavo podatkov, ugotavljali, kje bi glede na logistično pot moralo biti skladišče in kako optimalno bi moralo biti, razpravljali so o voznem parku in podobno. Rezultata takšnega sodelovanja sta bila

OB ROBU

Ko zmanjka toaletnega papirja ...

Lani je nek avstralski medij izdal časopis, v katerem je nekaj listov v izdaji namenil uporabi v toaleti. To se je zgodilo, ko so ljudje pokupili ves toaletni papir in ga je na trgovskih policah zmanjkalo. Vzporedno je bilo na policah manj sadja, zelenjave, morda tudi mesa. Ljudje so zaradi epidemije in karantenskega zaprtja države kupovali na zalogo.

In če smo se še lani morda smejali zaradi tega, ko je neke zmanjkalo toaletnega papirja, je bila to bolj kot za zadnjice nočna mora za logistiko. Vsi, ki so vpeti vanjo, so morali poskrbeti, da bodo police spet – polne.

Če ob besedi »logistika« pomislite, da je to obrobna stvar v trenutnih razmerah, boste zaradi nje dobili sive lase, če doma opravljate kakšna gradbena dela ali popravila, na material pa boste morali čakati tri mesece ali več. Ne samo to, zanj boste tudi več odšteli. Tudi to, dobava materiala, je logistika.

Logistika je tudi to, ko v skladišču trgovine ni več peska za vašo muco, vi ga pa za njo nujno potrebujete. Pesek je za muco – toaletni papir.

Ko za dobro jutro pojedete banano, na nek način »porejste« tudi vso logistiko. Torej banano – pot od kraja, kjer je zrastle, pot, ki jo je prestala, skladišča, kjer je zorela v zabojih, trgovine, kjer je bila na policah, do košarice na vaši mizi. Ne nazadnje ste tudi vi morali »logistično« organizirati, da ste odšli v trgovino, priskrbeli denar za banano in pri tem nabavili tudi vrečko, da ste banano prinesli domov. Mimogrede, tudi ta vrečka je imela svojo logistično pot do trgovine. Vidite, kako pomembna je logistika?

9-odstotno znižanje logističnih stroškov in večja učinkovitost vseh v tej verigi. Nekateri proizvajalci sami kupujejo ladje za prevoz surovin in pričakujem, da bo vedno več takšnih primerov,« razlaga Žula.

Ključni so kadri. »Logistika zahteva dobro usposobljen kader, ki ima pri optimizaciji izjemno veliko vlogo. Pri tem je treba ves čas opozarjati na tehnološke rešitve. Res je, vsi poudarjajo digitalno transformacijo, premalo pa potrebe in

pripravljenost za tovrstno modernizacijo. Na terenu je še vedno nekaj rezerv na področju organizacije dela, strateških načinov nabave, ki se vedno bolj združujejo znotraj službe logistike. Na področju šolstva bi lahko storili še marsikaj. V tem času veliko govorimo o zdravstvu in tudi tu je pomembna logistika. Če se bomo vsi nekaj naučili iz sedanje krize, potem je to dobrodošlo,« zaključuje Žula.

SŠol

Kitajski vpliv na ves svet

Da je epidemija že lani povzročila težave v oskrbovalnih verigah, je že znano. Na drugi strani se je pokazal fenomen velike potrošnje. Velik delež prebivalstva je namreč v času »zaprtja« družbe veliko prihranil in posledično zdaj troši več, čemur ponudba težko sledi. Ob tem prihaja še do zapletov pri distribuciji materialov in izdelkov.

Na to so že poleti opozorili tudi na fakulteti za logistiko. Medtem ko je del prebivalstva zaradi epidemije ostal brez služb in brez prihodkov, se je ostalim »nabralo« veliko prihrankov. Toda številni svetovni proizvodni velikani očitno lani tega niso zmogli predvideti. Proizvodni obrati v Aziji in Evropi so lani zaradi manjšega povpraševanja delali

v manjšem obsegu, kar je vplivalo na celotne oskrbovalne verige, ki so začele delovati z zmanjšanimi zmogljivostmi. Ko se je povpraševanje po različnih materialih in izdelkih spet povečalo, je bil odboj sunkovit, podjetja velikokrat niso zmogla slediti povpraševanju. Če so podjetja zmanjšala proizvodnjo, je bila vrnitev na ustaljene tirnice težja tudi po finančni in organizacijski plati. In na tej točki se je pokazal izziv za logistiko.

»Ko se je povpraševanje povečalo, podjetja niso pretiravala z zalogami, saj niso vedela, kako bo vnaprej, premalo so načrtovala in predvidevala, zato je prišlo do t. i. učinka biča oziroma do bolj znanega domino efekta. Zato je zdaj veliko podjetij upravičeno zaskrbljenih, kako pokrivati

povpraševanje ob trenutnih negotovih dobavah,« je poleti dejal Matevž Obrecht s fakultete za logistiko. Po njegovih besedah zdaj cena blaga ni več bistvena, bistveno je, da potrošnik naročeno dobi. V tej situaciji je tako ključen partnerski odnos v oskrbovalnih verigah. »Partnerji v oskrbovalnih verigah se zavedajo, da dolgoročni odjem in sodelovanje pomenita več kot hipno višji zaslužek, gradnja odnosov pa se ne zgodi čez noč. Odzivnost in zanesljivost postajata bistvena izziva oskrbovalnih verig,« poudarja Obrecht.

Ko ena okužba ustavi logistiko

Velik igralec je tu predvsem Kitajska, ki je pri odzivu na epidemiološke razmere zelo

stroga. Če se v terminalu v kitajskih pristaniščih pojavi okužba z novim koronavirusom, vodilni terminal zaprejo. Četudi se Kitajska zdi tako zelo oddaljena od nas, takšno zaprtje vpliva tudi na druge

V Sloveniji se 60 odstotkov podjetij z vsaj 10 zaposlenimi in samozaposlenimi pri digitalni preobrazbi poslovanja sooča s težavami. Podjetjem večinoma predvsem primanjkuje ustreznih kadrov ali znanj in finančnih sredstev, ugotavlja državni statistični urad. Kot dodaja, programsko opremo ali sisteme umetne inteligence podjetja uporabljajo za različne namene v različnem obsegu. Največ, 68 odstotkov podjetij jih uporablja za zaščito in varno uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Uporabljajo jih tudi na področju logistike.

države, še več, tudi na dobavo surovin v lokalna okolja. Okrnjena doba tako povzroča sive lase po vsem svetu, ne samo kupcem in podjetnikom v Sloveniji.

Strokovnjaki s področja proizvodnje in dobave materialov

samo kontejnerski prevoz iz Kitajske podražil za desetkrat. Obrnilo se je torej razmerje moči. »Izvajalca logističnih storitev, ki bi ga še pred letom takoj zamenjali in terjali za penale, če bi prihajalo do takšnih zamud, danes lepo prosimo in

smo pripravljeni veliko plačati, da blago sploh lahko dobimo, saj nam drugače lahko zastane proizvodnja,« pojasnjuje Obrecht.

Zato je še posebej pomemben železniški promet, ki ga logistična podjetja niso tako navajena. Železniški promet je trenutno že cenejši od ladijskega, a tudi bolj zanesljiv. Že lani, ko je izbruhnila pandemija, se je veliko govorilo o lokalizaciji oskrbovalnih verig, nadomestnih dobaviteljev ... Toda po delni ureditvi razmer lanske poletje se je na to pozabilo, je pa po Obrechtovih besedah tudi res, da proizvajalcev določenih komponent v Evropi ni več. Za vzpostavitev takšnih proizvodnih zmogljivosti v Evropi bi bila potrebna vsaj tri leta, višje bi bile tudi cene, prihajalo bi do okoljskih obremenitev.

SŠol

Folija pred preходом za pešce

Neokusna šala sredi ceste

Celjski in velenjski policisti preiskujejo okoliščine nenavadnega dogodka, ki se je zgodil pred dnevi v Velenju. Neznani vandali so si privoščili neokusno šalo, ki bi lahko pripeljala tudi do prometne nesreče. Na spletu namreč kroži posnetek prozorne folije, ki so jo neznanci raztegnili čez cesto tik ob prehodu za pešce, na katerem je hitrostna ovira.

SIMONA ŠOLINIČ

Policijo so o primeru obvestili občani, ki naj bi folijo opazili na cesti v neposredni bližini Velenjskega jezera. Folija je bila raztegnjena čez cesto med prometnima znakoma. »Zaradi posnetka smo začeli zbirati obvestila o sumu kaznivega dejanja ogrožanja javnega prometa z nevarnim dejanjem ali sredstvom,« so nam sporočili s celjske policije.

Velenje je bilo v zadnjem letu pogosto tarča vandalov.

Pred meseci so neznanci na šaleškem gradu porisali različne površine in tako povzročili škodo na pomembnem kulturnem spomeniku. Pogostejši obhodi redarske službe in policistov so vandalizem delno omejili, a ne povsem. Pred časom je policija sicer prišla dva mlajša moška in ju ovadila zaradi poškodovanja steklene ograje na mostu čez reko Pako. V tem primeru je moška posnela kamera videonadzornega sistema. Na ne-

varnost vandalizma in na nujno prijavo le-tega je opozarjala tudi občina. Do zdaj je nekdo razbil tudi steklo na velenjski promenadi, poškodoval ograjo pri Centru Nova, uničeval prometne table in orodja na trimstezi. Med drugim so neznanci poškodovali števec za kolesa ob novozgrajeni kolesarski stezi na Vodnikovi cesti in popisali Titov spomenik. Policisti Policijske postaje Velenje so nekaj storilcev teh kaznivih dejanj že našli.

Policija o preiskavi molči, je storilcem na sledi?

Brutalne roparje še iščejo

Celjski kriminalisti še vedno niso izsledili storilcev, ki so sredi junija letos brutalno napadli družino v Zaborku pri Stranicah. Spomnimo, da so bili napadalcii nasilni do moža, žene in njune hčerke. Dogodek se je zgodil 13. junija, ko so štirje zamaskirani storilci na terasi ob stanovanjski hiši napadli lastnika in lastnico ter ju zvezali. Enako so storili še njuni hčerki, ki je takrat prišla iz hiše.

SIMONA ŠOLINIČ

Nad družino so se napadali spravili s kladivom. Kot so nam v napadeni družini po-

vedali takoj po dogodku, naj bi neznanci imeli solzivec, v usta naj bi vsem članom dru-

žine zataknili tudi krpe. V brutalnem napadu je lastnik hiše utrpel hude poškodbe

glave, imel naj bi celo počeno lobanjo, zaradi česar je bil nekaj časa v bolnišnični oskrbi. Neznanci so preiskali celotno stanovanjsko hišo ter ukradli gotovino in nekaj zlatnine.

Policija o podrobnostih preiskave ne govori, a domnevati je mogoče, da določene podatke že ima, vendar je vprašanje, ali so zbrani dokazi in sledi dovolj za utemeljen sum. Po do zdaj znanih podatkih je takrat družina uspešna poklicati policijo s hčerkinim telefonom, ki naj bi ga ta pravočasno skrila, medtem ko so telefon staršev storilci med napadom uničili. Med napadom naj bi storilci govo-

rili v hrvaškem jeziku. Hiša napadene družine stoji na odmaknjem območju, zato ni jasno, ali so napadalcii morda družino dlje časa opazovali, kot je to značilno za podobne rope. Kriminalisti naj bi preiskovali tudi možnost, da so storilci družino ali katerega njenega posameznega člana poznali.

Kriminalisti so podobne primere na Celjskem do zdaj vedno raziskali povprečno v enem letu. Leta 2019 se je podoben napad zgodil na Frankolovem. V tistem primeru so storilci družini ukradli več gotovine in zlatnine, prenosni računalnik in fotoaparater

avtomobil. Policija je po letu enega od storilcev ropa na Frankolovem tudi prišla in ga poslala v pripor. V primeru Frankolovega se je pokazalo, da je bil rop premišljen in pripravljen.

Spomnimo, da gre v takšnih primerih za huda kazniva dejanja in da so bile kazni za storilce podobnih dejanj izredno visoke. Tako bodo skoraj 20 let za zapahi ostali tudi storilci, ki so med letoma 2017 in 2019 napadli štiri družine na Celjskem. Šlo je prav tako za fizične napade in grožnje družinam, ki so jim nato ukradli denar in zlatnino.

Do marca obvezna zimska oprema

Od začetka tega tedna do 15. marca prihodnje leto zakonodaja predpisuje obvezno uporabo zimske opreme na motornih vozilih. Policija v teh dneh »zamušnikov« verjetno še ne bo denarno kaznovala, saj imajo vulkanizerji trenutno še polne roke dela z menjavami pnevmatik.

V jesenskem in zimskem času morajo vozniki upoštevati tudi, da so zaradi dežja in snega ceste pogosto mokre ter spolzke, na vozišču so večje količine listja, vidljivost zmanjšujejo megla in vedno krajši dnevi. Profil zimskih pnevmatik mora biti globok najmanj tri milimetre in ga je smiselno preverjati bolj pogosto, še posebej če je zima blaga, saj je pri višjih tem-

peraturah tudi obraba večja, opozarjajo v Agenciji RS za varnost prometa.

Ker je brezhibno delovanje zavor nujno za varno vožnjo, agencija svetuje tudi redno preverjanje ravni zavorne tekočine, ki naj jo vozniki zamenjajo najmanj vsaki dve leti. Pomembno je tudi, da so žarometi čisti in da delujejo brezhibno, prav tako morajo vozniki pred vožnjo dobro

očistiti stekla in led ter sneg z vozila. Vozniki naj pred ohlavitvami preverijo tudi, ali imajo v rezervoarju za vodo zimsko čistilo za steklo, ki preprečuje zmrzovanje ste-

kla ob njegovi uporabi. Del zimske opreme vozil so tudi snežne verige, ki zagotavljajo najboljši oprijem za ekstremne zimske razmere, kot je močno sneženje.

Pomembno za tovornjake in avtobuse

Dars bo avtocestna postajališča v prihodnjih nekaj tednih opremil z znaki, ki na označenih parkirnih mestih dovoljujejo parkiranje težkih tovornih vozil in avtobusov za največ 25 ur. Po preteku tega časa jih bodo morali vozniki odpeljati s počivališča. Cestninski nadzorniki o tem voznike seznajajo z informativnimi letaki. Parkiranje vozil na

počivališčih avtocest in hitrih cest ureja nov Zakon o pravilih cestnega prometa. V skladu z njim so lahko avtobusi in težka tovorna vozila na označenih parkirnih mestih parkirani največ 25 ur. Če je promet tovornih vozil z odredbo o omejitvi ali prepovedi prometa omejen ali prepovedan za več kot 25 ur, je dovoljeno parkiranje za čas omejitve

ali prepovedi prometa tovornih vozil. Kot navajajo v Darsu, morajo vozniki na notranji strani vetrobranskega stekla vidno označiti čas in datum začetka parkiranja. Za prekoračitev 25-urnega parkiranja so predvidene globe, ki znašajo po tristo evrov za voznika in odgovorno osebo ter tisoč evrov za pravno osebo.

Se je že začelo ...

Celjani v teh dneh po mestu že slišijo poke petard. Pretekli teden je policija stopila na prste skupini mladoletnikov, ki so petarde uporabljali v mestu. Enemu so policisti zasegli kar 129 petard, tako imenovanih piratk. O dejanju so policisti obvestili starše mladoletnikov, sledili bodo obdolžilni predlogi in obvestila pristojnemu centru za socialno delo.

Pijana za volanom

Minulo soboto zvečer so policisti v Celju ustavili voznika osebnega vozila, ki mu je preizkus alkoholiziranosti pokazal, da je imel 1,7 promila alkohola v krvi. Zoper njega bodo napisali obdolžilni predlog. V Šentjurju so ustavili voznika avtomobila z 1,6 promila alkohola v krvi. Ker je vozil brez voznškega dovoljenja, so mu vozilo zasegli. Tudi zoper tega voznika bo sledil obdolžilni predlog.

Prosila sta za pomoč

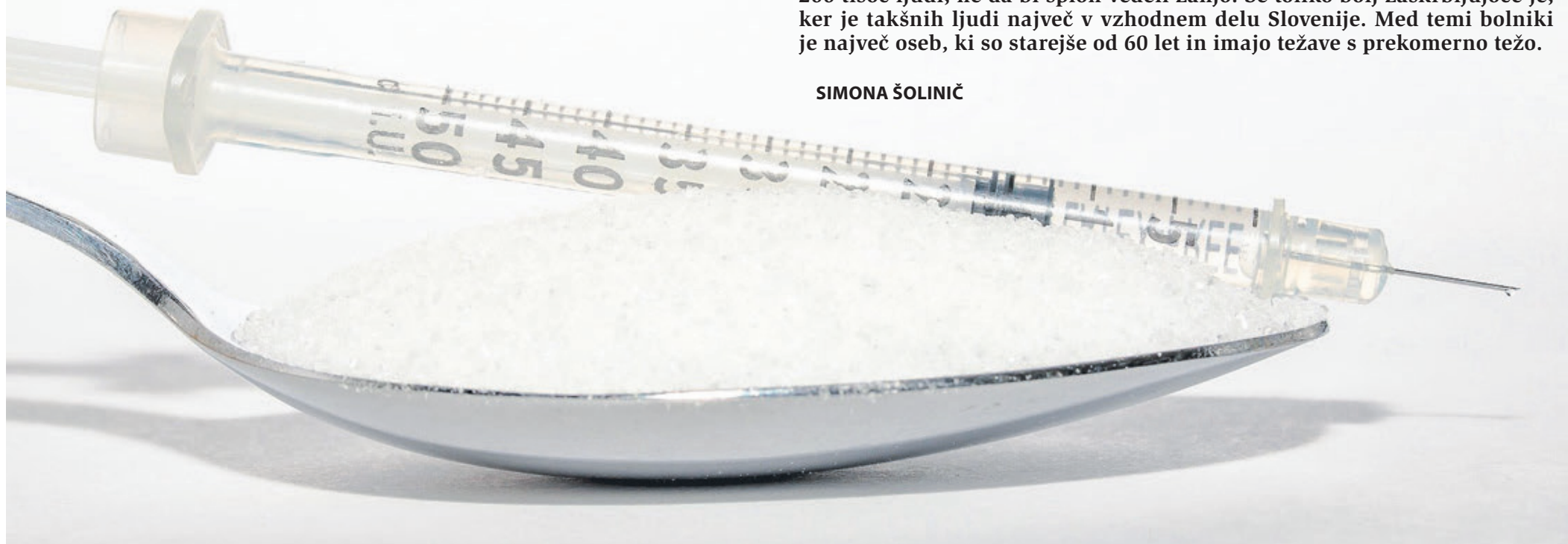
Na območju Dramelj so tik ob avtocesti policisti prijeli tri državljane Maroka, ki so ilegalno vstopili v Slovenijo. Maročani so se na naše območje pripeljali iz Madžarske, skriti so bili v podvozju romunskega priklopnega vozila. Ko je voznik ustavil na avtocestnem počivališču Zima in jih opazil, so zbežali. Kmalu so jih policisti izsledili. Drugi primer prijete ilegalnih prebežnikov se je zgodil pri bencinski črpalki na Lopati, kamor sta se zatekla dva tujca in prosila zaposlene, naj pokličejo policijo. Tudi v tem primeru je šlo za dva državljane Maroka, ki sta se počivališče pripeljala skrita v podvozju madžarskega tovornega vozila. Oba sta zaprosila za azil.

Ni vse samo covid-19

Nova grožnja: epidemija sladkorne bolezni

V Sloveniji strmo narašča število sladkornih bolnikov in umrlih zaradi te bolezni kot osnovnega vzroka smrti. V oči bodejo predvsem podatki o razširjenosti sladkorne bolezni tipa 2. Raziskava Nacionalnega inštituta RS za javno zdravje je pokazala, da ima to bolezen v naši državi od 59 tisoč do 200 tisoč ljudi, ne da bi sploh vedeli zanjo. Še toliko bolj zaskrbljujoče je, ker je takšnih ljudi največ v vzhodnem delu Slovenije. Med temi bolniki je največ oseb, ki so starejše od 60 let in imajo težave s prekomerno težo.

SIMONA ŠOLINIČ

Ena največjih težav v zadnjem letu in pol je, da so bile medicinske sestre, ki sicer izvajajo programe osveščanja bolnikov ob novoodkriti sladkorni bolezni, organizacijsko prerazporejene na izvajanje testiranja in cepljenja proti covidu-19. Znano je, da se je preventivno delo v zdravstvenih domovih in tako imenovane presejanje za sladkorno bolezen za nekaj časa med epidemijo popolnoma ustavilo. Vse to je zahtevalo svoj davek tudi pri novih diagnozah te bolezni, opozarjajo v Zbornici zdravstvene in babiške

nege Slovenije – Zvezi strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Od bolezni do amputacije

»Sladkorna bolezen res nič ne boli, a prezrta vodi v težke pozne zaplete, kot so slepota, amputacija noge in odpoved ledvic. Ugotavljamo, da imajo zaplete najpogostejše osebe, ki zdravnika ne obiskujejo ali ga obiščejo zelo redko,« pravi Jana Klavs, predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endo-

krinologiji. »Zaradi covid-19 je dostopnost do zdravstvene pomoči marsikomu omejena, še zlasti tistim, ki niso vešč uporabe sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije, in socialno šibkejšim. Zaskrbljeno zremo v prihodnja leta, ko se bodo pokazali stanja, povzročena zaradi epidemije covid-19, in zapleti, ki jih povzroča visok sladkor v krvi,« je jasna Klavsova.

Pred kratim je bila v Sloveniji tudi 12. Nacionalna konferenca obvladovanja sladkorne bolezni 2021, na kateri so predstavili Državni program

za obvladovanje sladkorne bolezni 2020–2030. V sklopu programa je zasnovana tudi nova spletna stran e-diabetes.si. Ta je namenjena povezovanju slovenskih zdravstvenih strokovnjakov, ki izvajajo osveščanje oseb s sladkorno boleznijo. Program financira in podpira zdravstveno ministrstvo. V praksi ta program pomeni krepitev zdravstvene pismenosti, usklajevanje in povezovanje zdravstvenih ustanov na ravni območij oziroma regij ter uvedbo usklajenih medsektorskih ukrepov na državni ravni.

Lani je bila v Sloveniji zabeležena rast števila prejemnikov zdravil za sladkorno bolezen. Prav tako v letu 2020 je bilo 9.500 novih bolnikov, ki prejemajo tako imenovana antihyperglikemična zdravila.

Dve tretjini bolnikov je starih od 20 do 67 let.

Zaradi sladkorne bolezni kot osnovnega vzroka smrti je v letu 2020 v Sloveniji umrlo 443 ljudi, leto prej 380. Leta 2018 je umrlo 282 ljudi.

Več kot milijon najstnikov ima hudo obliko sladkorne bolezni tipa 1.

Na svetu ima sladkorno bolezen 425 milijonov ljudi. Do leta 2030 naj bi to število naraslo na 522 milijonov. Skoraj vsaka druga oseba bolezni (še) nima diagnosticirane.

Sladkorna bolezen je kronično stanje, pri katerem celice trebušne slinavke ne proizvajajo dovolj inzulina, in je stanje, pri katerem telo proizvedenega inzulina ne more učinkovito porabiti. To glukozo (ki jo dobimo iz hrane) oteži prehod v celice, zato te ne morejo normalno delovati. Tako je motena tudi presnova ogljikovih hidratov, beljakovin in maščob. Simptomi so dehidracija in huda žeja, slabo počutje, izguba teže in zmanjšana odpornost.

Sladkorna bolezen tipa 1 je tako imenovana »od inzulina odvisna sladkorna bolezen«. Največkrat se pojavi do 30. leta. Zdravljenje z inzulinom je nujno od pojava bolezni. Inzulin je z injekcijami treba nadomeščati do konca življenja.

Sladkorna bolezen tipa 2 je najpogostejša oblika sladkorne bolezni. Ima jo približno 90 odstotkov vseh diabetikov. V tem primeru ne gre za pomanjkanje inzulina, ampak za odpor proti njegovemu delovanju. Pri zdravljenju zadoščajo dieta in antidiabetične tablete.

Sladkorna bolezen je lahko tudi **prehodna**, največkrat se pojavi med nosečnostjo.

Iščete dober nakup ali odlično storitev?

POZOR!

Preglejte aktualno ponudbo

Ekipa optike Oftalmos

Optika
OFTALMOS

070 458 485
info@optika-oftalmos.si
www.optika-oftalmos.si

Naroči se na
brezplačno kontrolo vida

CELJE - PTUJ - ROGAŠKA SLATINA

 Lili Sovinc - vodja
Optike Oftalmos

Kako vemo, ali potrebujemo (nova) očala?

Na prvi pogled to vprašanje izgleda enostavno, ampak v praksi ni tako. Jasno – očala potrebujemo, ko se nam poslabša vid. Ampak spremembe vida so lahko tudi prikrite. Le redko se pojavijo iznenada kot zamegljen vid, težave pri branju drobnega tiska in uličnih znakov ali kot težave z nočnim vidom.

Namesto tega boste verjetno doživeli zelo postopno upadanje ostrine vida, česar najprej morda ne boste niti opazili. Lahko boste začeli mežikati ali čutiti naprežanje oči, glavobole ali druga nelagodja, ki jih prej niste imeli.

Drugi znaki in simptomi, ki lahko kažejo, da potrebujete očala, vključujejo potrebo po močnejši svetlobi za jasno sliko, popačen in dvojni vid ali preprosto to, da se med branjem »izgubite« v ...

To so najpogostejše težave, ki zahtevajo nova očala.

Najpogostejše težave z vidom in očesne bolezni, zaradi katerih je zelo smiselno nabaviti očala ali stara zamenjati z novimi, vključujejo:

- **Kratkovidnost** (miopija), zaradi katere je težko jasno videti oddaljene predmete. Kratkovidci običajno dobro vidijo predmete na blizu.

- **Daljnovidnost** (hiperopija) je stanje, pri katerem se je težko osredotočiti na predmete ali naloge na blizu, medtem ko je vid na daleč normalen.

- **Presbiopijo**, ki je opredeljena kot normalna izguba sposobnosti bližnjega ostrenja, ki se po 40. letu zgodi skoraj vsakomur.

- **Katarakto** ali zamegljenost naravne očesne leče, ki je najpogostejši vzrok za izgubo vida pri ljudeh, starejših od 40 let. Katarakto zdravimo z operacijo in implantacijo intraokularne leče (IOL).

Če se enako dogaja tudi vam, potem ste ob pravem času na pravem mestu.

V Optiki Oftalmos smo nedavno praznovali šesto obletnico, zato vam ob tej priložnosti nudimo kar 30 odstotkov popusta na nove korekcijske okvirje. Vse, kar morate storiti, da unovčite popust, je, da se novembra naročite na brezplačno preverjanje vida. Pokličite telefonsko številko 070 608 507 in nam povejte, da ste prebrali ta prispevek v Novem tedniku.

Lep pozdrav.

 LILI SOVINC,
vodja Optike Oftalmos

GRADBENA TRGOVINA
GRADBENA TRGOVINA D.O.O.,
Spodnje stranice 16, 3206
tomaz@gradbena-trgovina.si
www.gradbena-trgovina.si T: 051 612 666, 070 96 99 55

**IZDELAVA FASAD
SALON KERAMIKE
GRADBENI
MATERIAL**

PEČENICE
4,76 €/kg

www.fingust.si
03/492-71-30
Cesta na Ostrožno 22, Celje

Fin Gušt
Dober okus!

LISJAK CELJSKI

TATARSKI BIFTEK,
MEŠAN PRED GOSTI

V Hotelu Faraon na
Ljubljanski cesti

BIRO bit

VSE ZA PISARNO

Prodaja, najem in servis multifunkcijskih naprav
Celovita ponudba pisarniškega materiala

W: birobot.si | E: info@birobot.si | T: 03 425 6100

Discomania

Vsak petek ob 18.00 na Radiu Celje!

V ŽIVU Z ŽIVO!

www.radiocelje.si

radio celje

www.radiocelje.si

Komercialni referent za tuj trg m/ž (Celje)

Opis delovnega mesta: iskanje novih prodajnih možnosti (kupce in dobavitelje) v tujini, pridobivanje in spremljanje podatkov o tržnih razmerah (konkurenca, cenovna gibanja, potrebe), zbiranje povpraševanj, izdelava ponudb, prodajnih pogodb, cenikov, trženje izdelkov delodajalca, skrb za realizacijo naročil kupcev in prodajnega načrta, izdelava poročil o realizaciji načrta prodaje, stroških, nabavni problematiki, cenah ipd., komuniciranje s kupci in dobavitelji ter njihovo vrednotenje, opravljanje marketinških del (skrb za ažurnost spletnih strani, socialnih omrežij itd.). Prijave zbiramo do 29. 11. 2021. ELASTOMERI d.o.o., Bežigradska cesta 4, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Samostojni komercialist za nemški trg m/ž (Zalec, tujina)

Zahtevana znanja in izkušnje: tekoče znanje nemščine, prodajne veščine, smisel za komunikacijo s strankami, najmanj V. stopnja izobrazbe, zaželeno izkušnje v prodaji tehničnega blaga, dobra računalniška pismenost, poznavanje programov MS office, komunikativnost, samostojnost in organizacijske sposobnosti. Nudimo: urejeno delovno okolje, možnost kariernega in osebnega razvoja, stimulatívno plačilo za opravljeno delo, dopoldansko delo, zaposlitev za določen čas s šestmesečnim poskusnim delom in možnostjo zaposlitve za nedoločen čas, delo v stabilnem podjetju. Prijave zbiramo do 5. 12. 2021. VI-ja d.o.o., Gotovlje 111 c, 3310 Zalec. Več informacij na www.trgotur.si.

Traktorist m/ž (Šaleška dolina (Ravne / Smartno))

Od kandidata pričakujemo: IV. stopnjo izobrazbe kmetijske, strojne ali druge ustrezne smeri, eno leto delovnih izkušenj, izpit B-kategorije, izpit za voznika traktorja, izpit za viličarista, ni pa pogoj, zaželen izpit za nanašanje FFS, ni pa pogoj, zaželen izpit za delo v gozdu, ni pa pogoj, samostojnost in samoiniciativnost. Kandidatu nudimo: zaposlitev za nedoločen čas s poskusnim obdobjem treh mesecev. Prijave zbiramo do 11. 12. 2021. Kmetijska zadruga Šaleška dolina, z.o.o., Metleče 7, 3325 Šoštanj. Več informacij na www.trgotur.si.

Brusilec valjev m/ž (Celje)

Od kandidatov pričakujemo: zaželeno vsaj tri leta delovnih izkušenj na istem ali podobnem delovnem mestu, zaključeno poklicno izobraževanje smeri brusilec, strugar, oblikovalec kovin ali podobne relevantne smeri, natančnost, strokovnost na svojem področju dela, komunikativnost, urejenost, natančnost, veselje do timskega dela, inovativnost, samoiniciativnost, pripadnost. Kandidatom nudimo: zaposlitev za določen čas 12 mesecev s 3-mesečnim poskusnim obdobjem. Z možnostjo podaljšanja v nedoločen čas, delo v mladem, dinamičnem, urejenem in sproščenem delovnem okolju, redno in stimulatívno plačilo za opravljeno delo, možnost osebnega in strokovnega razvoja. Prijave zbiramo do 29. 11. 2021. ELASTOMERI d.o.o., Bežigradska cesta 4, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

CNC operater m/ž (Paka pri Velenju)

Smo podjetje, ki se ukvarja s kovinsko proizvodnjo, pri kateri je vključen laserski razrez pločevine z CNC-rezalnikom, varjenje, CNC-krivljenje ter druga ročna dela v kovinski industriji. Pričakujemo: izvrševanje nalog in odgovornosti, vse, kar je v opisu za delovno mesto CNC-operater, zagotavljanje urejenosti in čistoče v proizvodnji, zagotavljanje pravilnega in odgovornega ravnanja z osnovnimi sredstvi, drobnim inventarjem ter drugim materialom in opremo v proizvodnji, skrb za varstvo pri delu in upoštevanje vseh varstvenih predpisov. Prijave zbiramo do 5. 12. 2021. LKK d.o.o., Paka pri Velenju 63, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

Komercialist m/ž (Celje)

Od kandidatov pričakujemo: V. stopnjo ekonomske, komercialne ali druge tehnične smeri izobraževanja, 1 leto delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu, zelo dobro znanje enega tujega jezika, prodajne veščine, smisel za komunikacijo s strankami in psihologijo prodaje, vozniški izpit B-kategorije, dobro računalniško pismenost, MS office, komunikativnost, samostojnost, samoiniciativnost in organizacijske sposobnosti. Prijave zbiramo do 2. 12. 2021. BIRO OGIS d.o.o., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Voznik kategorije D1, D m/ž (Velenje, teren)

Od kandidata pričakujemo: ustrezno vozniško dovoljenje za vožnjo manjšega ali večjega avtobusa, komunikativnost, čut za delo z ljudmi, dosledno upoštevanje CPP in varne vožnje, pripravljenost na opravljanje časovno neenakomerno razporejenega delovnega časa. Z ustreznim kandidatom bomo sklenili pogodbo za nedoločen čas s poskusnim obdobjem 3 mesecev. Prijave zbiramo do 6. 12. 2021. APS, Avtoprevoznništvo in servisi d.d., Koroška cesta 64, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

Monter m/ž (Celje, teren)

Kaj pričakujemo od kandidatov: sposobnost dela v timu, osnovno tehnično znanje, redoljubnost, natančnost, fizično moč, sodelovanje v projektih, izobrazba ni pomembna, priporočljiv izpit B-kategorije, zaželeno delovno izkušnje, niso pa pogoj. Kaj kandidatom nudimo: zaposlitev za nedoločen čas s poskusnim obdobjem 6 mesecev, motivacijsko delovno okolje z možnostjo napredovanja. Prijave zbiramo do 2. 12. 2021. BIRO OGIS d.o.o., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Ključavničar / Varilec (delavec v proizvodnji) m/ž (Celje)

Kaj pričakujemo od kandidatov: ročne spretnosti, natančnost, iznajdljivost in delovno vztrajnost, izobrazba ni pomembna, dovolj so izkušnje, 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih. Kaj kandidatom nudimo: zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas, s poskusnim obdobjem 6 mesecev, dolgoročno zaposlitev v stabilnem podjetju,

motivacijsko delovno okolje z možnostjo napredovanja, redno in stimulatívno plačilo, delo v urejenem okolju, ki se konstantno razvija, mlada in motivirana ekipa. Prijave zbiramo do 2. 12. 2021. BIRO OGIS d.o.o., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Skladiščnik m/ž (Celje)

Od kandidatov pričakujemo: IV. stopnjo poklicne izobrazbe prodajalca, oblikovalca kovin ali skladiščnika oz. druge relevantne primerljive smeri (ni pogoj), vsaj 2 leti delovnih izkušenj (ni pogoj), izpit B-kategorije, znanje upravljanja viličarja (ni pogoj), osnovna računalniška pismenost, samostojnost, samoiniciativnost in organizacijske sposobnosti. Kandidatom nudimo: zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja v nedoločen čas s poskusnim obdobjem 2 mesecev, urejeno delovno okolje, stabilno, dolgoročno zaposlitev, možnost kariernega in osebnega razvoja, razgibano delo v mednarodnem okolju. Prijave zbiramo do 2. 12. 2021. BIRO OGIS d.o.o., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

novi tednik

Vedno z menoj!

radio celje

HERMANOV
BONTON

Občasna razstava v Otroškem muzeju
Hermanov brlog.

museum of recent history | celje
mnr
muzej novejšezgodovine | celje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

triglav NovaKBM

MESTNA OBČINA CELJE

V sklopu projekta Erasmus+
»Odkrivanje preteklosti za danes in jutri«
in ob sodelovanju kulturnih mediatorjev
v Pokrajinskem muzeju Celje,

vabimo na predavanje

**HRANA OD POZNEGA SREDNJEGA VEKA
DO 18. STOLETJA,**

ki bo v četrtek, 18.11.2021 ob 17.00,
v dvorani Barbare Celjske v Knežjem dvoru,
Trg celjskih knezov 8, v Celju.

PROGRAM

PREDAVATELJ/ICA	TEMA
Rada Hriberšek	Kruh
Smilja Marinc in Rada Hriberšek	Začimbe
Davor Mlinarič	Vino in pivo
Irena Vratovič Meznarič	Samostanska kuhinja
Enea Bronja Gajšek	Hrana v umetnosti - simbolika
Petra Popovič	Razlika v prehrani med družbenimi sloji
Andreja Klinc in Irena Gorenšek	Razkošje hrane in pogrinjki

Število obiskovalcev je zaradi epidemičnih razmer omejeno, zato vljudo prosimo, da udeležbo najavite na muzej@pokmuz-ce.si. Udeleženci predavanja morajo izpolnjevati PCT pogoje, ki jih bomo preverjali ob vstopu.

Prijazno vabljeni.

Informacije:
T: 03/4280 962, M: 031 612 618 E: muzej@pokmuz-ce.si

PRI PRODAJALCIH ČASOPISOV

REPORTER

18. november 2021 | 48 | 1,10 €

NI TREBA, DA SMO PRVI PO KOVIDU

Prof. dr. Samo Zver, legenda slovenske hematologije, Državljan Evrope 2021, v intervjuju o dostojanstvu in skrbi za paciente v kovidnih časih, o anticepilcih med medicinskim osebjem in v epidemiji načetih medicinskih odnosih

ZORKO SIMČIČ
Veliki pisatelj slovenskega zdomstva bo praznoval stoletni dan

ALOJZ KOVŠČA
Volilna kampanja traja že od takrat, ko je vlada Janševa začela mandat

IZ NOVE ŠTEVILKE

SAMO ZVER
Ni treba, da smo prvi po kovidu, pravi Državljan Evrope 2021

ZORKO SIMČIČ
Veliki pisatelj slovenskega zdomstva praznuje stoletnico

ENES DRAGANOVIČ
Bahavi štajerski magnat je strah in trepet tovrnjakarjev

ALOJZ KOVŠČA
Volilna kampanja traja že od začetka Janševe vlade

Več kot tristo plavalcev se je udeležilo tradicionalnega celjskega mitinga

Pokal mesta Celje ostal doma

Pod taktirko trenerjev Martina Karlina, Roberta Kekca, Francija Božička in Mateja Čretnika so bili tekmovalci Plavalnega kluba Neptun Celje najboljši v skupnem seštevku točk in so (si) priborili ekipno prvo mesto ter s tem poskrbeli, da je Pokal mesta Celje ostal doma.

DEAN ŠUSTER

V soboto in nedeljo je bila na bazenu Golovec tradicionalna tekma, že 35. Pokal mesta Celje. Nastopilo je več kot tristo plavalcev in plavalk iz osem-

najstih slovenskih klubov.

Sedem medalj Gašperja Pevca

Udeležile so se ga vse štiri

Najuspešnejši plavalci DVŠ Posejdon Jan Kiker, Alen Luskar in Ela Žagar.

ri ekipe Neptuna. Plavalci prve ekipe so se na domačem mitingu odlično odrezali. Gašper Pevec je osvojil pet zlatih medalj (100 prsno med kadeti in absolutno, na 200 in 400 mešano ter 200 prsno med kadeti) ter še po eno drugo in tretje mesto v absolutni konkurenci. Sebastijan Jug je zmagal dvakrat (100 in 200 prosto med kadeti), dvakrat je bil drugi. Špela Oblak je bila prva na 50 hrbtno in druga na 100 in 200 hrbtno med mladinkami. Izabela Pakiž Rumpf je osvojila tri srebrne medalje (100 mešano med kadetinjami in na 200 prsno med kadetinjami in absolutno) in tri bronaste. Maks Jereb je bil drugi na 50 delfin med mladinci in absolutno. V drugi Neptunovi ekipi so bili najuspešnejši Jakob Lesjak, ki je zmagal na 400 prosto ter bil drugi na 800 in 1.500 metrov, Julijan Pevec, ki je bil drugi na 400 mešano, Arne Kovačič, ki je osvojil drugo mesto na 50 hrbtno in Filip Bratina s tretjim mestom na 200 hrbtno.

Prva ekipa celjskega Neptuna. Z leve stojijo Laura Knez, Izabela Pakiž Rumpf, Špela Oblak, Maja Špegelj, trener Martin Karlin, Sebastijan Jug, Nik Kočevar, Gašper Pevec in Nikola Milenović.

Uspehi tudi drugega celjskega kluba

Devetnajst plavalcev in plavalk je zastopalo Društvo vodnih športov Posejdon Celje. Izkazal se je Alen Luskar s tremi osvojenimi medaljami (50 in 100

hrbtno, 800 m). Jan Kiker je bil tretji na 50 hrbtno. Ela Žagar se je v disciplinah 50 delfin, 50 prosto in 50 hrbtno zavihtela na prvo mesto v Sloveniji v kategoriji deklic, v disciplinah 100

delfin in 200 mešano pa je trenutno druga. Zimsko združeno državno prvenstvo bo med 16. in 19. decembrom v Kranju.

Foto: PK NEPTUN, DVŠ POSEJDON

Lokalni derbi? Ne, Celjanke letos premočne

Celjske rokometnice so v devetih krogih sedemkrat zmagale. Krko so doma ugnale s 26:24, na ostalih tekmah pa je bila razlika v korist varovank trenerke Miše Marinček Ribežl visoka. Izgubile so po pričakovanih s Krimom, najbolj napeto je bilo na dvoboju z Mlinotestom, ki se je v dvorani Golovec končal neodločeno.

Tam so v soboto Celjanke gostile Žalčanke. Ekipa Z' dežele je bila od Zelenih dolin boljša kar s 35:21. Najboljši strelki pri zmagovalkah sta bili krilni igralki Jasmina Pišek in Katarina Regner s po šestimi goli. Pri gostjah sta po štirikrat zadeli Lana Artelj in Hana Galič.

Strnadova prevesila tehtnico

»Zelo sem vesela, da smo zmagale, saj smo pričakovale, da nam ne bo

Katarina Regner, ki igra na levem krilu, je dobila vabilo selektorja Slovenije Dragana Adžića za udeležbo na pripravah v Laškem. Povabljen je tudi njena soigralka Iza Bon-Brzin, ki prav tako igra na položaju levega krila.

Ekipe trenerke Miše Marinček Ribežl gre precej bolje kot v prejšnji sezoni.

lahko. Gre za sosedski derbi, zato smo že od začetka igrale bojevito. V drugem polčasu smo se nekoliko sprostile, vseeno pa na koncu zaključile tako, kot smo si želele,« je dejala zelo dobra vratarica ekipe Z' Dežele **Andrea Perić**. Žalčanke so v sezono vstopile zelo oslabiljene, zlasti pogrešajo Aniko Strnad, ki zdaj povezuje igro celjske ekipe. »Na tekmah so bile najbolj vidne izkušnje tekmič. Imamo mlado in neizkušeno ekipo, zato smo naredile veliko napak. V zaključnih akcijah nismo bile dovolj osredotočene, na splošno pa smo bile premalo povezane. Kljub temu smo pokazale bojevito igro in željo po zmagi,« je obračun lokalnih tekmič orisala **Neja Turnšek**, rokometnica Zelenih dolin Žalca.

DŠ

Foto: Andraž Purg - GrupA

Aljaž Panjtar zaustavil Našičane

Rokometaši velenjskega Gorenja so si prvo zmago v evropski ligi priborili v tretjem krogu. V Rdeči dvorani so bili s 34:28 boljši od hrvaškega prvaka Nexeja, ki ga vodi Velenjčan Branko Tamše.

Junak dvoboja je bil domači vratar Aljaž Panjtar, ki je zaustavil šestnajst strelav tekmecev. V napadu je bil najbolj učinkovit Timotej Grmšek s šestimi goli, Domen Tajnik in Branko Predović sta dodala po pet zadetkov.

To je bila prva zmaga velenjske zasedbe v skupinskem delu drugega najmočnejšega klubskega tekmovanja na stari celine. Po uvodnem domačem porazu proti enemu glavnih favoritov za končno zmago v tem tekmovanju, nemškemu Magdeburgu in neuspehu v gosteh proti španskemu Logronu iz La Rioje, so »ose« v torkovem večeru na kolena položile slavonsko moštvo, ki ga vodi velenjski trener Branko Tamše. Strateg Gorenja **Zoran Jovičič** se je zahvalil gostom za športno igro: »Mi se poznamo že zelo dolgo, med nami ni skrivnosti. Mislim, da smo danes več kot zaslužno premagali ekipo iz Našic, pokazali smo dobro obrambo in boljši napad.« Dopolnil ga je najboljši strelec moštva **Timotej Grmšek**: »Občutki so fantastični, zelo smo veseli današnje zmage. Na to tekmo smo se ustrezno pripravili in menim, da smo igrali zelo dobro tako v napadu kot obrambi. Presrečni smo, da smo danes slavili.« Velenjska ekipa se bo 23. novembra v gosteh pomerila s francoskim Aixom.

DŠ

Zimski teki okoli Celja

Celjska zimska tekaško-pohodniška liga se je v nedeljo začela pri Splavarju, nadaljevala se bo na Polulah, nato v Zagradu in še na Špici.

Proge so primerne za vsakogar, dolge od pet do enajst kilometrov in se menjujejo vsak teden. Štiri proge sestavljajo en krog, celotna liga bo vsebovala štiri kroge. Zaključni dogodek bo 13. marca na Špici. Vodja organizatorjev Nino Cokan je pripravil bogat nagradni sklad.

DŠ

Po šestih porazih zapovrstjo so šentjurski košarkarji le premagali tekmece

Že prva zmaga odnesla misli šest let nazaj

Pod obroči v 1. slovenski ligi za košarkarje je bilo v sedmem krogu najbolj napeto na lokalnih oziroma regijskih derbijih na Celjskem. Šentjur je bil boljši od Zlatoroga z 99:95, Terme Olimia iz Podčetrka so z 90:82 slavile na Polzeli proti Hopsom. Na dnu lestvice so s po eno zmago Rogaška, Šentjur, Triglav in Zlatorog (slednja imata tekmo manj). Hopsi so zbrali tri zmage, Podčetrčani štiri, na vrhu razpredelnice sta Šenčur in Krka s po šestimi.

DEAN ŠUSTER

V dvorani Hruševac so se državni prvaki iz leta 2015 le dokopali do prve zmage. Šest porazov so doživeli pod vodstvom trenerja Miloša Pešića, nato se je predsednik kluba **Dušan Debenak** odločil za preverjenega stratega. Vodilnemu možu KK Šentjur je v soboto zvečer odleglo: »Veliko olajšanje, priznam. Po velikem garanju so se končno zadeve sestavile nam v prid. Zdaj nam bo lažje. Novi trener je prinesel svež veter, a obramba ostaja naša šibka točka.« Kaj si KK Šentjur obeta v tej sezoni? »Pred nami je gostovanje v Kranju pri Triglavu, to je za nas ključna tekma. Potem bo sledil krajši premor, ko bomo preučili, ali se moramo okrepiti.« Boštjan Kuhar je znan po dejstvu, da je znal privabiti kakovostne košarkarje iz ZDA za relativno nizko ceno. Bo tako tudi v Šentjurju? »Upam,« je po daljšem premisleku odgovoril Debenak.

Ni vedel, kje začeti

V šentjurski ekipi je bilo šest strelcev z dvomestnimi števkami, toda težave je povzročala slaba igra v obrambi. Zlatorog je ulovil precej več odbitih žog, 44:30, česar ni znal izkoristiti. V zadnjih treh minutah in pol je domačemu moštvu uspel delni izid 10:3. Nad nerazumljivi napakami svojih varovancev se je ves čas razburjal novi trener Šentjurja **Boštjan Kuhar**, ki se je po prevzemu položaja zavedal, da je pred njim zahtevna naloga: »Ekipa je izgubila vseh šest tekem. V tem obdobju sezone doslej še nisem videl tako depresivne, skregane, slabo tekaško pripravljene in energetske izpraznjene ekipe. Dobesedno nisem vedel, kje naj začnem. Lotili smo se postavljanja obrambe in izboljševanja psihološkega stanja. Trdo smo trenirali, zato so imeli določeni igralci trde noge. Prejeli smo skoraj sto košev od La-

ščanov, to je odločno preveč. Lahko upoštevam živčnost svojih košarkarjev po šestih porazih, toda za nespoštovanje dogovora pravil v obrambi in nedoslednega zapiranja prostora po metu nasprotnika ni opravičil. Gostje so imeli štirinajst skokov več od nas in zato so bili do zadnjih trenutkov v igri za zmago. To moramo popraviti do sobote, ko bomo gostovali v Kranju pri Triglavu. Če bomo zmagali, se bomo priključili mestom, ki jih po tiho želimo osvojiti. Čeprav sem bil povabljen zgolj zaradi boja za obstanek v ligi ...«

Pogrešal je košarko

Prejšnji trener Pešić je želel vse najboljše Daliborju Đapi, a se ni na pravi način lotil reševanja težave. Kuhar je zadevo obrnil sebi v prid, kajti prav sporni igralec je bil najboljši strellec pri zmagovalcih: »Đapa ima izkušnje, veliko je že dal skozi v svoji karieri. Toda trenutno je slabo fizično pripravljen in psihološko dobesedno »ubit«. Znano je, da moja igra temelji na podajah pod obroč, ko morata dobro sodelovati najvišja igralca na položajih 4 in 5. Tega na treningih v kratkem času še nisem mogel doseči. Đapa bo prikazoval še boljše predstave. Oba potrebujeva nekaj časa.« Kuhar je bil dolga leta pri Polzeli, na kratko je bil tudi trener šoštanjske Elektre. Zakaj je sprejel vabilo v Šen-

Dalibor Đapa (z žogo) ni zadel meta za tri točke. Pri edinem poskusu izza črte je bila nad njim storjena osebna napaka, nakar je zadel vse tri proste mete.

tjur? »Po lanskim družinski tragediji sem potreboval odmor. Vsi, ki me poznajo, vedo, da sem zaljubljen v košarko in da jo pogrešam. Vrnitev na parket me je mikala. Imel sem ponudbe iz tujine, kamor me v teh negotovih časih zaradi hudih zdravstvenih razmer ni mikalo. Pojavilo se je povabilo iz Šentjurja. Sprejel sem ga, kajti klub je organizacijsko urejen in finančno trden. Takšnih klubov v Sloveniji ni veliko. Vsi se borijo za vsak evro. S pravilnim kadrovanjem se lahko Šentjur kmalu vrne na pota slave iz leta 2015 ...« Če Kuhar tako razmišlja, potem se lahko kmalu pričakujemo okrepitev iz ZDA, nove zmage in več gledalcev na tribuni.

Živčnost pri prostih metih

Dalibor Đapa je bil tvorec preobrata v zadnjih minutah. Dosegel je 20 točk iz svojege mehkega levega zapestja in zbral po sedem skokov in podaj: »Vedeli smo, da bo za nas tekma izredno zahtevna, saj smo bili po slabem začetku sezone in šestih porazih v debelem minusu. Nujno smo potrebovali zmago. Živčnost se je pri naši igri v napadu

Kuhar: »Šentjurski klub je organizacijsko urejen in finančno trden. Takšnih klubov v Sloveniji ni veliko. S pravilnim kadrovanjem se lahko kmalu vrne na pota slave iz leta 2015.«

zelo poznala, še posebej pri prostih metih. Vse pomanjkljivosti smo nadoknadili z borbенostjo in zaslužen zmaga-li.« Na zadnjih tekmah je igral po nekaj minut, pri Kuharju je bil na parketu več kot polovico tekme. Ali je prejšnji trener, ko mu je očital slabšo fizično pripravljenost, upošteval, da je bil Đapa prej bolan? »O tem ne bi nič govoril. Zdaj imamo novega trenerja. Zaupal mi je pomembno vlogo in upam, da sem upravičil njegovo upanje.« Ameriški branilec Patrick James McGlynn je dosegel 18 točk. Tudi Zlato-

rog je imel nekaj razpoloženih igralcev. Jan Copot je zbral 23 točk, po 16 sta jih dodala Matić Grušovnik in Nik Dragan (15 skokov). Laščani so imeli vrsto priložnosti za preobrat ali celo resnejši pobeg. »Naša dva visoka igralca sta se utrudila in na žalost nismo uspeli iztržiti kaj več od nizkega poraza. Menim, da smo prikazali privlačno košarko. Priložnosti za zmago bo še dovolj. Osredotočeni smo na boj za obstanek v prvoligaški družini,« je dejal **Robi Ribežl**, nekoč – v vlogi igralca – ljubljenec šentjurskih navijačev.

Boštjan Kuhar Foto: SHERPA

Za zlato sta se »stepli« dvojčici

Evropsko prvenstvo v kimboksu v kadetski in mladinski konkurenci je bilo v Črni Gori, kamor je pripotovalo 1.100 borcev in bork iz 39 držav.

Vse tri Celjanke, varovanke trenerja Uroša Bernarda, so posegle po medaljah. Dvojčici Žagar Slemenšek sta tako kakovostni, da sta se obe uvrstili v finale in med seboj odločili o evropski prvakini. V light contactu v kategoriji do 65 kilogramov je bila Larisa boljša od Alise. Dijakinji 4. letnika I. gimnazije v Celju sta odlično zaključili mladinsko kariero. Celjski Športni klub Hyong je v barvah slovenske reprezentance zastopala še Maša Kenjalo, ki je nastopila v kategoriji do 60 kilogramov in osvojila bronasto odličje.

Alisa in Larisa Žagar Slemenšek v Budvi na morskem peni.

Žan Artelj

Julijan Zakonjšek

Lena Kostanjšek

Srebro in bron v Gotovlju

Svetovnega prvenstva v ju jitsu v Abu Dhabiju se je udeležilo tudi šest članov Kluba borilnih veščin Fudoshin iz Gotovelj.

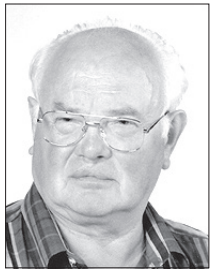
V prestolnici Združenih arabskih emiratov je bilo dva tisoč tekmovalcev in tekmovalk, ki so nastopili v štirih različnih disciplinah (borbe, ne waza, duo in show). Že prvi dan je bil zelo uspešen, kajti Julijan Zakonjšek je – precej nenadejano – osvojil srebrno medaljo. Prvič je nastopil na svetovnem prvenstvu in v starostni kategoriji U18 do 81 kilogramov v prvem krogu s full ipponom izločil Kazahstanca, v četrtfinalu je na enak način premagal avstrijskega predstavnika, v polfinalu pa je bil boljši še od tekmece iz Rusije. V finalu je bil le za malenkost močnejši Nizozemec.

Benjamin Pirnat je tretjič nastopil na SP (leta 2018 je osvojil srebrno medaljo) in je bil kot drugo uvrščen na svetovni jakostni lestvici eden izmed favoritov za najvišja mesta v kategoriji do 69 kg (U21). Po zmagi nad Srbom je izgubil proti aktualnemu evropskemu prvaku iz Francije, v repasažu pa še proti tekmeču z Danske in pristal na devetem mestu. Enaki uvrstitvi sta dosegla Timotej Pokrajac v kategoriji do 73 kg (U18) in Nejc Zorec v kategoriji do 77 kg (U21).

Nastopili sta tudi dekleti iz kluba Fudoshin, ki ga v vlogi predsednika vodi David Štraus. Lena Kostanjšek, ki je pred mesecem dni osvojila naslov evropske prvakinja v kategoriji do 70 kg (U21), je za las izgubila prvo borbo proti ruski predstavnici, z izidom 11:10. Nato je predčasno zaključila dvoboj z Madžarko in se uvrstila v polfinale, kjer pa je izgubila z Avstrijko. Lena je tako osvojila bronasto medaljo. S SP že ima dve srebrni odličji. Svoj krstni nastop na svetovnih prvenstvih je dočakala Zala Kostanjšek. V kategoriji do 57 kg (U18) se je po porazu s Švicarko in zmagi proti Grkinji vključila v boj za odličje, a je morala priznati premoč reprezentančni kolegici iz Črnolmja in je osvojila peto mesto. Ob blazinah je tekmovalce in tekmovalki spremljal trener Žan Artelj.

DŠ

DŠ

Srce je omagalo,
dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega
dragega očeta, dedija,
tasta, brata in strica

IVANA MLINARJA

iz Krajncice 31a, Šentjur
(4. 12. 1928-5. 11. 2021)

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Hvala osebnim zdravnicam Esteri Podgoršek, medicinski sestri Suzani, predvsem pa iskrena hvala patronažni sestri Olgi. Hvala gospodu župniku Mitju Markoviču, pogrebni službi Zagajšek, gospe Zdenki Orač za zadnje ganljive besede ob slovesu, pevcem s Planine in trobentaču. Zahvala tudi JKP Šentjur.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala za vse tolažilne besede, sveče in cvetje.

Žalujemo: vsi njegovi

Srce Tvoje več ne bije,
bolečine več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker Te več med nami ni.

Z žalostjo v srcih sporočamo,
da se je v 85. letu mnogo
prezgodaj poslovila ljubljena
žena, mama in babica

BRONISLAVA, tudi SLAVA PODPEČAN

učiteljica iz Celja

Pogreb je bil v ponedeljek, 15. novembra, ob 13. uri v ozkem družinskem krogu na mestnem pokopališču v Celju.

Žalujemo: mož Dani, hčer Lena, sin Aleš in vnuka
Primož in Urh ter ostalo sorodstvo

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
samo daleč je ...

ZAHVALA

Ob izgubi predrage
žene, mamice
in babice

ANICE KNEZ

z Ostrožnega
(1952-2021)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih v času njene bolezni izrazili sožalje ter nam namenili prijazne besede, topel stisk roke in objem.

Hvala njenim prijateljicam, še posebej Lizi in Stanki, ki sta ji vlivali voljo in upanje.

Zahvaljujemo se tudi ginekološkemu oddelku SB Celje in patronažni sestri Marjani za lajšanje njenih težav v zadnjem času.

Vsi njeni

1019

STROJI

PRODAM

MANJŠI mlin za belo moko prodam. Cena po dogovoru. Telefon 041 976-668. 1021

POSEST

ODDAM

POL ha zemljišča oddam v najem. Telefon 041 976-668. 1021

STANOVANJE

ODDAM

DVOSOBNO stanovanje oddam. Telefon 031 281-335. 1008

OPREMLJENO enosobno stanovanje, center Celja, 450 EUR, oddam. Telefon 051 465-888. 1017

OPREMA

PRODAM

KOTEL peč na drva za centralno TKU-W, 30 kW, novo, nerabljen, prodam za 900 EUR. Telefon 030 778-724. p

KAVČ, sedežno, okroglo mizo s tremi stoli, štiri omare za dnevno sobo in pralni stroj ugodno prodamo. Telefon 068 640-716. 977

ŽIVALI

PRODAM

PRAŠICE, težke od 40 do 120 kg, enega 250 kg, in izločene svinje zelo zelo ugodno prodam. Doma pridelana hrana, dostava. Telefon 031 524-147. 1028

NESNICE, rjave, grahaste, črne, pred nesno, prodamo. Brezplačna dostava na dom. Vzreja nesnic Tibaot, telefon (02) 582-1401. n

ODOJKE prodamo na kmetiji Zorko na Babnem. Telefon 041 741-028. 976

PRAŠICE, težke od 30 do 250 kg, in izločene plemenske svinje (za predelavo v salame), prodamo. Domača hrana, možna dostava. Telefon 031 311-476. p

KOKOŠI nesnice, leghon, rjave, zelenojajčne bele, jerebičaste, štajerke, prodamo in dostavimo. Kmetija Šraj, telefon 031 751-675. n

DVA bika, težka od 180 do 250 kg, in dve telici, težki od 170 do 200 kg, vsi pašni, prodam. Telefon 041 547-769. š 8

KRAVE dojlje, breje, pašne, eko, prodam. Telefon 051 235-747. 991

BIKCA Is/lim, rojenega 25. 5. 2021, eko reja, pašen, težek 250 kg, prodam za 720 EUR. Telefon 031 273-205. 996

PRAŠICE domače vzreje različnih tež in izločene svinje za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. Možna dostava. Andrejeva kmetija iz Jazbin, telefon 031 509-061. 1007

TELIČKO, težko 250 kg, pasma limuzin, in bikca, težkega 400 kg, prodam. Telefon 041 794-332. 1012

ŠTIRI prašice, težke od 200 do 230 kg, po 2 EUR/kg, možna tudi polovica, prodamo. Telefon 031 569-287. 1016

PRAŠICA, hranjenega z domačo kuhano hrano, zakol je možen pri nas, prodam. Telefon 031 806-191. 1020

PRAŠICA, težkega od 200 do 250 kg, hranjenega z domačo hrano, prodam. Telefon 051 234-489; 051 310-288. 1022

V OKOLICI Šmarja prodam prašica, težkega od 180 do 190 kg, krmljenega z domačo kuhano hrano. Telefon 031 777-353. p

KUPIM

PITANE krave in telice za zakol po širši Štajerski kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 040 647-223. p

DEBELE ali suhe krave in telice za zakol kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 041 653-286. p

AVTO STEKLO CENTER
NOVOMAT
Ipavčeva 21, 3000 Celje
www.novomat.si
Tel.: 03 428 62 91

KMETIJSKI PRIDELKI

PRODAM

SLANINO, »špeh«, prodam. Cena po dogovoru. Telefon 051 350-286. 1010

Poroke

Žalec

Poročila sta se: Aleksandra MASTNAK in Andrej MENČAK, oba iz Pongracca.

Mozirje

Poročila sta se: Anja LAMPRET iz Velenja in Miha Zupin iz Cerkelj na Gorenjskem.

PROJEKT
Dobra vila

Otroke Spodnje Savinjske doline bo že četrto leto zapored obiskala **Dobra vila**.

V prazničnem času želi obdariti 130 otrok. Tega zaloga ne zmora sama, zato vas tudi letos vabi k sodelovanju. S pripravo paketa po točno določenih navodilih, v vrednosti 25 evrov, boste obdarili otroka, ter s tem postali Dobra vila/vilinec tudi vi.

Vsi, ki ste pripravljeni sodelovati, nas pokličite na spodnjo telefonsko številko:

(070) 588 390 - Liza
(031) 779 087 - Olga

Z majhno pozornostjo do velike sreče.

Pobudnice projekta: študentke Univerze v Ljubljani, pod okriljem KORK Polzela

novi tednik

NAJVIŽA
narodnozabavna TV oddaja

V četrtek, 18.11.2021 ob 20.00 uri

Vrli muzikanti Janez Per

VTV - Vaša televizija, Žarova c. 10, Velenje
t.: 03 898 60 00, vtv.studio@siol.net
www.vtvstudio.com, www.facebook.com/najviza

Obrazi

DVORCI
Igor Bračić
vs. Zlatko Čordić

DR. ERIK BRECELJ
SLOVENSKA SVOBODA
STA EGOIZEM
IN AGRESIJA

ANITA OGULIN
KO ČLOVEK ZAUPA
VAŠE, POSTANE
NEPREMAGLJIV

TEA JARC

USTRAHUJEJO ME,
DA BI ME UTIŠALI

AKTUELNO
Razcepljeni
namesto
cepljeni

Jan Plestenjak
PRERASEL SEM
SANJE O SLAVI

BRANJE Z ZANOSOM

ŽE V PRODAJI

novi tednik vedno z menoj! radio celje

*Vsaka mama je prava mama,
dana za srečo in veselje.
In ena prava. Za vse življenje ...*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je sklenila
in odšla k svojemu Stvarniku
naša draga mama in stara
mama

ANGELA OGRAJŠEK

roj. Kapitler
iz Galicije 1
(18. 4. 1930–30. 10. 2021)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izraze sožalja, besede tolažbe,
darovane svete maše in darove za cerkev ter podarjeno
cvetje in sveče.

Velika zahvala našemu župniku gospodu Janku Cigali
za poslovilne besede, gospodu Srečku Reherju za so-
maševanje in katehetinji gospe Stanki za sodelovanje
pri obredu slovesa. Hvala lepa tudi pevcem domačega
cerkvenega zbora in skupini Eros za čutno petje, gospe
Magdi za poslovilne besede ter pogrebni službi Ropotar
in Komunali Zalec za organizacijo pogreba.

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v
lepem spominu, kot tudi našega pokojnega ata Jakoba,
ki že 23 let počiva na našem pokopališču.

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

**LEOPOLD
ARZENŠEK**

st.

(21. 10. 1930–7. 5. 1981)

**LEOPOLD
ARZENŠEK**

ml.

(9. 1. 1964–16. 11. 2001)
iz Gorice pri Slivnici

Že več desetletij je minilo, kar oba mnogo prezgodaj sta
od nas odšla. Spomin na vaju ni zbledel, vedno v naših
srcih bo živel. Ni pa več tako, kot je bilo, hiša več ne stoji
in mama v domu zdaj živi. Iskrena hvala vsem, ki se ju še
spomnite, jima prižigate sveče, prinašate cvetje in postojite
ob njunem prezgodnjem grobu.

Njuni domači

1018

*Pomlad bo v tvoj vinograd prišla
in čakala, da prideš ti,
sedla bo na trto tvojo
in jokala, ker te ni.*

ZAHVALA

Tiho in nenadoma je odšel v
večnost dragi mož, oče, tast,
brat, dedi in pradedi

MARJAN TRŽAN

iz Prožinske vasi, Štore
(10. 1. 1941–8. 11. 2021)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodni-
kom, sosedom, prijateljem, znancem, PGD Prožinska vas,
sosednjim gasilskim društvom, GZ Celje, GZ Šentjur, GZ
Šmarje pri Jelšah in GZ Laško, predsedniku GZ Slovenije,
županu Miranu Jurkošku in predstavnikom Občine Štore
za izrečena sožalja, spodbudne besede, darovane sveče,
cvetje in svete maše.

Za pomoč v teh težkih trenutkih se zahvaljujemo Darku
Popoviču. Za lepo opravljen cerkveni obred se zahvalju-
jemo župniku Stanku Gajšku. Prisrčna hvala tudi gospe
Zdenki Orač in predstavniku GZ Celje za ganljive besede
slovesa ob grobu ter pogrebni službi Zagajšek in Branku
Mlakarju za organizacijo pogrebne slovesnosti.

Žalujoči vsi njegovi

n

*Vse najlepše rožice
so z moj´ga srca strgane ...
(odlomek iz štajerske narodne
pesmi)*

V 83. letu nas je po
hudi bolezni zapustila naša
draga mama, babica in
prababica

EVA ORAČ

rojena Bonsack
iz Celja
(14. 1. 1939–7. 11. 2021)

Vedno si bila naša vodnica, opora in v naših srcih boš
to vselej ostala.

Družina Orač

p

*Ne vemo, kje si,
a čutimo, da blizu.
Blizu src, ki bijejo zate
tukaj in sedaj.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi
dragega moža, očeta, dedija,
brata, prijatelja

**BOŽA
ŠPORN**

se zahvaljujemo dr. Sandiju Poteku, dr. Vesni Papuga,
dr. Alešu Blazniku ter sestri Tanji in ostalim patrona-
žnim sestram ZD Celje za nesebično pomoč v času
njegove bolezni.

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi.
V naših mislih in srcih bo večno z nami.

Družina Šporn

p

novi tednik radio celje

Cenjene stranke obveščamo, da

**MALE OGLASE, ČESTITKE,
OBVESTILA IN OSMRTNICE**

za **Radio Celje** in **Novi tednik**

**sprejemamo v času uradnih ur
(7.00–15.00) na sedežu podjetja,
Prešernova ulica 19, Celje.**

**POŠILJATE JIH LAHKO TUDI PO
ELEKTRONSKI POŠTI**

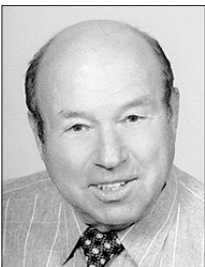
na naslov oglas@nt-rc.si

ali jih sporočate po

TELEFONU 03 4225 144.

Hvala za razumevanje.

Uredništvo Novega tednika in Radia Celje

*Mnogo poti smo skupaj prehodili,
skupaj kramljali, se veselili.
A na zadnjo si pot odpravil se sam,
saj vse drugo žal bilo je zaman.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža,
očeta, dedka in pradedka

**NANDETA
MLEKUŠA**

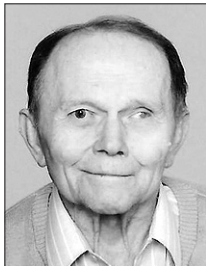
se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem in so-
sedom, še posebej dr. Andreju Florjanu za spodbudne
besede v času njegove težke bolezni, Cvetki in Borisu pa
za moralno in fizično pomoč.

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju nevrološkega od-
delka bolnišnice Celje za lajšanje bolečin v zadnjih tednih
njegovega življenja.

Hvala pevcem skupine Eros za ganljivo odpete pesmi in
gospodu župniku iz Don Boskovega centra za opravljen
cerkveni obred.

Žalujoči: žena Tončka in hčerka Irena z družino

1009

*Samo srce in duša ve,
kako boli, ko te ni ...*

V SPOMIN

Minilo je deset let, kar nas je
zapustil dragi

JOŽEF TERŠEK

iz Tovstega, Laško
(24. 2. 1928–14. 11. 2011)

Hvala, ker se ga spominjate!

Vsi njegovi

L 77

OSTALO

PRODAM

KOKOŠI nesnice jarkice, rjave, črne in graha-
ste barve, pred nesnostjo, kletke za kokoši
prodamo, pripeljemo na dom. Telefon 070
545-481. p

DVOJNA drsna vrata, masiva bukev, prodam.
Telefon 051 465-888. 1017

DVE gumi s platišči 155 R14, dve majhni peči
na drva in štedilnik, 4 plin, 2 elektrika,
prodam. Telefon (03) 5471-094. 1013

PRAŠIČE domače reje in porodni boks za svi-
nje prodam. Telefon 041 916-939. 1023

KUPIM

PRIKOLICO za kampiranje, lahko starejšo do
30 let, kupimo. Telefon 031 391-972. p

sport@nt-rc.si

RAZNO

IŠČEM pomoč na manjši kmetiji. Možno de-
dovanje. Telefon 031 257-052. 989

ZAPOSLOITEV

ZAPOSLOIMO fanta s trgovsko šolo. Hojnik
trgovina, Leskovec 15, Ljubčna, telefon
031 728-130. 974

Smrti

Celje

Umrli sta: Zdravko BABIČ
iz Dola pod Gojko, 83 let,
Franc LIPOVŠEK iz Vojnika,
79 let.

Šentjur

Umrli sta: Alojz TUHTAR
iz Podgrada, 72 let, Hildegard
TURNŠEK iz Trnovca pri
Dramljah, 91 let.

Laško

Umrli so: Irena KOVAČIČ
iz Žigona, 90 let, Angela VER-
BOVSEK iz Olešč, 92 let, Ma-
rija ŠIPEK iz Laškega, 83 let.

Zalec

Umrli so: Ana BAŠ iz Bra-
slovč, 93 let, Marija DRAVEC
iz Griž, 73 let, Ana SKAZA iz
Andraža nad Polzelo, 91 let,
Gabriela GLUHAK iz Žalca,
83 let.

Velenje

Umrli so: Ivana LEDNIK iz
Velenja, 59 let, Elizabeta KO-

ŽELJNIK iz Florjana, 82 let,
Jožef KOŽELJNIK iz Florja-
na, 79 let, Ivan VIDEMŠEK iz
Velenja, 87 let, Jurij SEVČNI-
KAR iz Šoštanja, 69 let, Sveto-
zar TOČAKOVIČ iz Topolšice,
78 let,

Mozirje

Umrli so: Frančišek RA-
CMAN iz Kamnika, 71 let,
Darko KODELA iz Nazarij, 65
let, Anton JEZERNIK iz Re-
čice ob Savinji, 82 let, Anton
HREN iz Rečice ob Savinji,
84 let.

*Ujeta v naša srca
z najlepšimi spomini
bo vsak naš korak
spremljala v tišini.*

V SPOMIN

Minilo je leto dni, kar nas je
za vedno zapustila draga žena,
mama, babica, prababica in
sestra

TRUDA SAMEC

(20. 1. 1944–15. 11. 2020)

Hvala vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu, ji priži-
gate sveče in postojite ob njenem grobu.

Žalujoči: mož Fric, hčeri Klavdija in Sandra z
družinama, brat Mirko ter sestri Irena in Meda

p

Kino
CINEPLEXX
Spored od 18. do 24. 11. Dune: Peščeni planet – pustolo- vski, drama, fantazijski četrtek, torek, sredo: 20.20 petek, sobota, nedelja: 17.00, 20.20 Izganjalci duhov: Zapuščina – akcijski, komedija, kriminalni petek, sobota, nedelja, torek, sredo: 19.30 Južni veter: Pospešek – krimi- nalni, drama, triler četrtek, torek, sredo: 18.30, 20.00, 21.00 petek, sobota, nedelja: 15.50, 18.30, 20.00, 21.00 Luka – animirani, pustolovski, komedija petek, sobota, nedelja: 16.00 Mali šef: Družinski posli – ani- mirani, komedija petek, sobota, nedelja: 16.20 Moj sin – kriminalni, drama, triler četrtek, torek, sredo: 17.50 petek, sobota, nedelja: 21.10 Ni čas za smrt – akcijski, pusto- lovski, triler četrtek, torek, sredo: 19.50 petek, sobota, nedelja: 16.40, 19.50 Pri Addamsovih 2 – animirani, komedija četrtek, torek, sredo: 17.30, 18.20 petek, sobota, nedelja: 15.30, 17.30, 18.20 Spencer – biografski, drama, ro- mantični četrtek: 19.30 petek, sobota, nedelja, torek, sredo: 20.50 Tačke na patrolji: Film – animi- rani, pustolovski, družinski petek, sobota, nedelja: 15.40 Toma – biografski film četrtek: 18.00, 20.50 petek, sobota, nedelja, torek, sredo: 18.00 Večni – akcijski, pustolovski, fantazijski četrtek, torek, sredo: 17.30, 19.00, 20.00 petek, sobota, nedelja: 16.10, 17.30, 20.30 Venom 2 – akcijski, fantazijski četrtek, torek, sredo: 18.00 petek, sobota, nedelja: 19.10

ČETRTEK
20.00 **Telesce** (32. Liffe) – drama
PETEK
18.00 **Sadeži pozabe** – drama
20.00 **Nemirni** (32. Liffe) – dra-
ma

SOBOTA 18.00 Divja Slovenija – doku- mentarni 20.00 Vzporedni materi (32. Lif- fe) – drama NEDELJA 18.00 Sadeži pozabe – drama 20.00 Junak (32. Liffe) – roman- tična biografska drama SREDA 19.00 Morena – drama
--

KINO VELENJE
PETEK 19.00 Poslednji dvoboj – zgodo- vinska drama SOBOTA 17.00 Gagarin – mladinska dra- ma 20.00 Spencer – biografska dra- ma NEDELJA 16.00 Pri Addamsovih 2 – animi- rana družinska komedija, sinh. 19.00 Večni – znanstvenofanta- stična pustolovščina PONEDELJEK 19.00 Mož, ki je prodal svojo kožo – drama

Kulturne prireditve
ČETRTEK, 18. 11.
17.00 Galerija Velenje Barve Afrike <i>strokovno vodstvo po razstavi, ki jo je Muzej Velenje v sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem pripravil ob 50. obletnici prve razstave afriške zbirke Františka Foita v Velenju; vstop prost</i>
18.00 Pišek bar Celje Ujeta v svobodi <i>predstavitev knjižnega prvenca popotnice Anje Kovačič, z njo se bo pogovarjala Barbara Gradič Oset</i>
18.00 Koncertna dvorana Glasbene šole Celje Tematski večer oddelka brenkal
19.00 Dom II. slovenskega tabora Zalec Kriza srednjih let <i>monokomedija Ranka Babiča, Špas teater</i>
19.19 Knjižnica Velenje, preddverje Pika pri Piki <i>predstavitev knjige Ivana Sivca, na citre bo zaigral Peter Napret; vstop prost</i>

sport@nt-rc.si

19.30 Gledališče Celje Vedrana Klepica: Tri ženske <i>Tigar teater, Teater Fort Forno, Osiješko leto kulture, izven abonmaja, Jesenski gledališki trojček</i>
19.30 Glasbena šola Velenje, Orgelska dvorana Koncert nagrajencev tekmovanja fOKS <i>nastop učencev in dijakov pihalnih instrumentov Glasbene šole Velenje</i>
20.30 Dom kulture Velenje, mala dvorana Acts! Ana Čop – Thilo Seevers <i>koncert Max klub jazz festivala 2021</i>
PETEK, 19. 11.
18.00 Knjižnica Velenje Tomi Purich trio <i>jazz med knjigami</i>
18.00 Kulturni dom Šoštanj Letalstvo v Šaleški dolini <i>predstavitev knjige in ogled filma, avtor knjige je dr. Miran Aplinc, avtorica filma pa Pina Špegel</i>
19.00 Galerija F-bunker Velenje Nosimo naš prostor / Holding our space <i>odprte fotografske razstave Ive Suhadolnik Gregorin</i>
19.30 Gledališče Zarja Celje Novačanova gledališka srečanja: Ken Ludwig: Hotel Opera <i>komedija v izvedbi Kulturnega društva 2020 – Ljutomer</i>
SOBOTA, 20.11.
10.00 Muzej novejše zgodovine Celje Bonton za male lumpe <i>v izvedbi Gledališča Bičikleta, abonma in izven</i>
10.30 Dom kulture Velenje, velika dvorana Cirkuške bolhe <i>lutkovno-igrana predstava Hiše kulture Celje, za Mini in Mega Pikin abonma ter izven</i>
NEDELJA, 21. 11.
10.00 Velenjski grad Mladi muzealci: Spoznajmo velenjski večkulturni mozaik <i>lutkovna predstava za otroke v izvedbi članov Kulturnega društva dr. Mladen Stojanović Velenje</i>

Podatke za napovednik je zbrala Tea Podpečan

17.00 in 19.00 Gledališče Celje Poletna noč <i>plesna predstava v organizaciji Harlekina – Društva za umetnost plesa Celje</i>
TOREK, 23. 11.
16.30 Koncertna dvorana Glasbene šole Celje Javni nastop učencev nadstandardnih programov
19.30 Glasbena šola Velenje, Velika dvorana Duo Accellorandom <i>koncert za abonma Klasika in izven, pol ure prej predkoncertni klepet</i>
SREDA, 24. 11.
13.30 Koncertna dvorana Glasbene šole Celje Javni nastop učencev osnovne stopnje od 1. do 4. razreda
16.00 Podhod Pošta Velenje MPT praznuje <i>odprte razstave</i>
19.30 Celjski dom GM oder: Godalni kvartet Emona <i>Tim Skalar Demšar, violina, Neža Capuder, violini, Tilen Udovič, viola in Katarina Kozjek, violončelo</i>

Ostale prireditve

ČETRTEK, 18. 11.
9.00 do 11.00 Knjižnica Vojnik Pravljlične urice za vrtce
9.00 do 12.30 Dom kulture Velenje, mala dvorana Pokati od duševnega zdravlja <i>dogodek za starejše, predavanje in delavnica; prijave: niki.jakol@zd-velenje.si</i>
17.00 Pokrajinski muzej Celje, Knežji dvor Hrana od poznega srednjega veka do 18. stoletja <i>predavanje, prijave: muzej@pokmuz-ce.si</i>
17.30 Osrednja knjižnica Celje, oddelek Glasba-Film Bralno-pogovorna urica <i>vodita Silvo in Polona</i>
19.00 Spletni dogodek Pot do telesnega in duševnega zdravlja

<i>O pomočeh in ozdravitvah po duhovni poti s pomočjo učenja Bruna Groeninga, informativno predavanje na Zoomu; povezava na spletnem portalu: www.dogaja.info</i>
20.00 Celjski mladinski center, spletni dogodek Kavarniški »open mic« večer <i>večer zabavnega preigravanja, vabljeni mlade pevke in pevci, ki bi želeli nastopiti pred občinstvom; prijave: info@vocalbkstudio.com</i>
PETEK, 19. 11.
9.00 Muzej novejše zgodovine Celje Bonton v naravi <i>Hermanova otroška ustvarjalnica ob razstavi Hermanov bonton; za skupine</i>
SOBOTA, 20. 11.
9.00 Celjska kulturnica 8. Škratofest <i>lutkovna delavnica s priznanimi strokovnjaki s področja lutkarstva in gledališča, prijava na Zvezi kulturnih društev Celje ali JSKD Celje, tudi v nedeljo ob 8.30</i>
9.30 Zbor: parkirišče ob koncu asfaltne ceste v Zabukovici (vznožje Gozdnika) Pohod na Mrzlico
11.00 Dom kulture Velenje, avla male dvorane Haiku – ljubiteljski besedni pouk <i>srečanje z Vojko Miklavc, prijave: info@festival-velenje.si</i>
PONEDELJEK, 22. 11.
13.00 Mladinski center Velenje Središče mladih in otrok Velenje <i>delavnice, igre, pomoč pri učenju</i>
17.00 Dom svetega Jožefa Celje Pogovori o življenju in smrti <i>voditeljici: Metka Klevišar in Julka Žagar, na Zoomu; prijave: info@jozef.si</i>
TOREK, 23. 11.
9.00 Muzej novejše zgodovine Celje Obleka naredi lisjaka, a tudi lisjak obleko? <i>Hermanova otroška ustvarjalnica ob razstavi Hermanov bonton; za skupine</i>

19.19 Knjižnica Velenje, preddverje Kako se je domačijam v Šaleku reklo po domače: Zgornji Kerlni, Podlesnik <i>filmski večer Turističnega društva Šalek</i>
20.00 do 21.30 Dom svetega Jožefa Celje Biblični tečaj: psalmi in slavospevi – biseri svetopisemske duhovnosti <i>Sédi na mojo desnico (Ps 110,1), vodi mag. Klaus Einspieler, povezava do dogodka na Zoomu na www.jozef.si</i>
SREDA, 24. 11.
9.00 Fotoatelje in galerija Pelikan Fotografski negativ – kaj je to? <i>fotografska ustvarjalnica; za skupine</i>
9.00 Večgeneracijski center Planet generacij Velenje Pogovor s psihologom Bojanom Krevhom <i>obravnavali bodo različne teme, življenjske situacije in krepili lastno moč za soočanje z vsakdanjimi življenjskimi izzivi</i>
9.00 do 11.00 TIC Laško Domači kotiček <i>prodaja domačih dobrot in izdelkov iz okoliških kmetij</i>
15.00 Titov trg Velenje Postavljanje novoletne jelke
17.00 Knjižnica Velenje Pravljlična meditacija za otroke z Janjo in medvedkom Tapkom <i>primerno za otroke starejše od treh let</i>

Razstave

Pokrajinski muzej Celje – Stara grofija: Dr. Juro Hrašovec, prvi slovenski župan Celja, do junija 2022, Zloščeno do visokega sirjaja – Kositrno posodje iz zbirki Pokrajinskega muzeja Celje, do oktobra 2022
Pokrajinski muzej Celje – Knežji dvorec: Od groba do groba – načini pokopa skozi čas, do 31. 12., Kaj počne tukaj samuraj? Vzhodnoazijski predmeti v zbirki Pokrajinskega muzeja Celje, do februarja 2022
Otroški muzej Hermanov brlog: nova občasna razstava: Hermanov bonton; do konca leta 2022
Fotoatelje in galerija Pelikan: Obrazi; do konca leta 2021

TEDENSKI SPORED RADIA CELJE

90.6		95.1		95.9		100.3	MHz
------	--	------	--	------	--	-------	-----

Četrtek, 18. november
5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; 9:20 Železna cesta; 10:00 Globalne novice; 10:05 Osmrtnice; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; 11:20 Intervencija; 12:00 Globalne novice; 13:00 Poročila; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; 17:30 Osmrtnice; 18.20 Gospodarski utrip

regije (ponovitev); 19:20 Intervencija (ponovitev)
Petek, 19. november
5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; 9:15 Milenium; 10:00 Globalne novice; 10:05 Osmrtnice; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; 11:20 Od petka do petka; 12:00 Globalne novice; 13:00 Poročila; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Global-

ne novice; 17:30 Osmrtnice; 18:00 Disco mania
Sobota, 20. november
6:20 Milenium (ponovitev); 7:10 Koledar svetnikov; 7:40 Časoplov; 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; 10:05 Osmrtnice; 11:00 Globalne novice; 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; 14:00 Globalne novice; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; 17:30 Osmrtnice; 20:00 Nora sobota
Nedelja, 21. november
6:20 Železna cesta (ponovitev); 7:10 Koledar svetnikov; 7:20 Luč v nas; 7:40 Časoplov; 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; 10:05

Osmrtnice; 11:00 Globalne novice; 11:20 Floradio (ponovitev); 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; **13:10 Čestitke in pozdravi;** 14:00 Globalne novice; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice;** 18:20 Od petka do petka (ponovitev); **19:15 Sončni žarek (vsako drugo nedeljo v mesecu)**

Ponedeljek, 22. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:15 Šport danes;** 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice;** 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Floradio;** 12:00 Globalne novice; **13:00 Poročila;** 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes;

15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice;** 18:20 Športnih 30 (ponovitev) **19:00 Katrca**

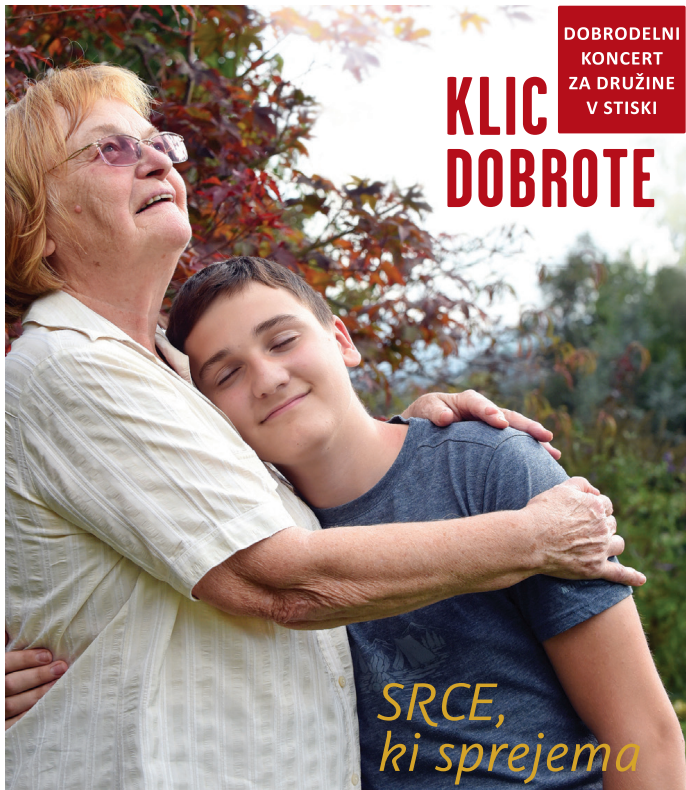
Torek, 23. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Za zdravje;** 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice;** 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Poudarjeno;** 12:00 Globalne novice; **12:20 Zverinice iz regije;** **13:00 Poročila;** 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice;** 18:20 Poudar-

jeno (ponovitev) 19.20 Za zdravje (ponovitev)

Sreda, 24. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Atlas narave;** 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice;** 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Gospodarski utrip regije;** 12:00 Globalne novice; **12:20 Mali O;** **13:00 Poročila;** 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice;** 18:20 Atlas narave (ponovitev) 19.20 Zverinice iz regije (ponovitev)

DOBRODELNI
KONCERT
ZA DRUŽINE
V STISKI

**KLIC
DOBROTE**

SRCE,
ki sprejema

sreda, 24. 11. 2021 ob 20.00
prenos RTV Slovenije

novi tednik
BREZPLAČNA OBJAVA

Teden Karitas
22. 11. do 28. 11. 2021

Muzej novejše zgodovine Celje:
Hermanov bonton; do konca leta

2022, ter spletna razstava: Biti žen-
ska v času korone; do nadaljnjega

Galerija sodobne umetnosti in Likovni salon Celje: mednarodna skupinska razstava Onkraj meja, ki jo je Center sodobnih umetnosti Celje pripravil v sodelovanju s Ko-roško galerijo likovnih umetnosti Slovenj Gradec; do 5. 12.
Galerija Račka Celje: razstava Vel-vet 2 – Hiša erotične ilustracije; do 21. 11.
Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje: fotografska raz-stava prve generacije fotografskih tehnikov; do konca leta
Savinov likovni salon Žalec: V odsevu svetlobe, razstava likov-nih del Zdenke Žido in Eve Petrič; do 5. 1.
Galerija Zgornji trg Šentjur: raz-stava IV. Ipavčeva paleta – Josip Ipavec, DLU Rifnik Šentjur; do 31. 1.
Galerija Velenje: Zgodbe hiše kultnega betona, 50 let arhitekture Adija Miklavca; do 27. 11.
Galerija Velenje, pritličje: Od ga-lerijskega kotička do galerije, Ume-tnost in Barve Afrike/ o Františku Foitu; do 27. 11
Muzej na Velenjskem gradu: raz-stava Foto Pajk: Pogled za objektiv fotografskega mojstra Volbenka Pajka; do 30. 11.
Atrij Velenjskega gradu: multi-medijska razstava Šaleška dolina – dolina gradov avtorja Staneta Špegla; do 30. 11.
Podhod Pošta Velenje: razstava Velenjski grad, upodobitve gradu in zbirke Janeza Osetiča; do 25. 11., razstava MPT praznuje, do 26. 11.
Pešpot med pošto in Kardeljevim trgom Velenje: razstava Podobe

kultne zgradbe skozi čas – ob 50. obletnici Galerije Velenje; do 30. 11.
Podhod Pesje Velenje: razstava Škale, ki jih ni več; do 30. 11.
Razstavišče Standard Velenje: Nemi opazovalec mest: fotografska razstava fotografij Velenjskega gradu, do 30. 11
F bunker Velenje: Nosimo naš prostor: fotografska razstava Ive Suhadolnik Gregorin; do 19. 11.
Mestna knjižnica Velenje: Ptice Šaleških jezer: fotografska razsta-va Vida Sajka, razstava slik Neve Kumer, Razstava gledaliških pla-katov, listov in fotografij, Bralec meseca: Drago Martinšek, novi direktor Knjižnice Velenje, razsta-vo je pripravila Stanka Ledinek; do 30. 11.
Muzej premogovništva Slovenije Velenje: Velenjske glinene plošči-ce – herbarij: Brezčasni zapis nara-ve avtorice Kate Laštro, Podzemni Nezemljani, razstava skulptur Sta-neta Špegla in Rudarji, fotografska razstava Aleksandra Kavčnika; do decembra
Avla Mestne občine Velenje: Mandale, prinašalke svetlobe, razstava mandal Alojzije Šipek; do 30. 11.
Galerija eMce plac Velenje: Por-tret, fotografska razstava Ksenije Mikor; do 26. 11.
Galerija Mozirje: razstava Ume-tniki za Karitas, likovna dela so nastala na Sinjem Vrhju nad Ajdo-vščino na 26. mednarodni likovni koloniji; do 15. 11.
Velika galerija Doma kulture Slo-venske Konjice: razstava Pogled

od tukaj in tam avtorice Natalije Juhart Brglez; do 20. 12.

Stalne razstave

Pokrajinski muzej Celje – Stara grofija: Kulturnozgodovinska raz-stava, Od gotike do historicizma po korakih (prilagojeno za osebe z okvaro vida), Alma M. Karlin Poti
Pokrajinski muzej Celje – Knež-ji dvorec: Celeia – mesto pod me-stom, Grofje Celjski, Od šivanke do zvezd (prazgodovinski del stalne arheološke razstave)
Muzej novejše zgodovine Celje: Živeti v Celju, Brlog igrač, Zoboz-dravstvena zbirka (trenutno zapr-ta), Fotoatelje in galerija Pelikan, Spominska soba »Stari Pisker«
Muzej Laško: Laško – potovanje skozi čas, V pravadnem Panon-skem morju in Pivovarstvo in zdraviliški turizem.
Železarski muzej na Teharjah: Teharska koseška skupnost in Šol-stvo na Teharjah, avtorja razstav: Slavica Glavan in Matej Ocvirk
Galerija Zgornji trg Šentjur: Voj-na za samostojno Slovenijo – 1991
Ipavčeva hiša Zgornji trg Šen-tjur: (skladatelj in zdravniki v 19. in 20. stoletju)
Pri železniški postaji Šentjur: Muzej južne železnice
Na vrhu Rifnika: panojska raz-stava na prostem Rifnik in njegovi zakladi in igrica Lov na zaklad
Zgornji trg Šentjur: Muzej zakla-di Rifnika – najdbe iz arheološkega najdišča Rifnik (od kamene dobe do 6. stoletja našega štetja, pred-

stavljenih je preko 600 najdb) in Spominska soba New Swing Quar-teta s stalno razstavo Pesem Južne železnice
Cerkev sv. Leopolda, Loka pri Žusmu: Muzejska zbirka Glažute na območju Žusma
Planina pri Sevnici 37: Etnološka zbirka Šmid, Kozjansko žari
Muzej na Velenjskem gradu: Mastodonti, Afriška zbirka, Med romantiko in barokom, Stara tr-govina in gostilna, Ko je Velenje postalo mesto, Šaleška dolina 1941–1945, Grajska kapela, Zbirka sodobne slovenske umetnosti Go-renje, Zbirka kiparja Cirila Cesarja, 750 let Velenjskega gradu, Pešpot na Velenjski grad
Mestni stadion Velenje: razstava ob 70-letnici Nogometnega kluba Rudar Velenje
Hotel Paka Velenje: 20 let poslov-no-konferenčnega hotela Paka
Spominski center 1991 Velenje: Spominski center 1991 predstavlja Šaleško in Zgornjo Savinjsko doli-no v procesih osamosvajanja RS
Poslovni center Megatel Velenje: Velenjske zgodbe, zgodbe iz pre-teklosti in sedanjosti
Šolski center Velenje, B-stavba: Veščina, šport, umetnost, način življenja?
Podružnična OŠ Plešivec: Za-puščina Ane Lušin, Cankarjeve ljubezni
Razstavišče Vile Rožle Velenje: Sončne zgodbe mladega mesta
Knjižnica Velenje – osrednje razstavišče: Prva berila, razsta-va iz zbirke prvih beril zbiratelj-a in kulturnika Marjana Marinška

DISCO DOMINO

Glasba naše mladosti, vsak petek ob 18.00!

www.radiocelje.si
radio celje
Vedno z menoj!

Podjetje NT&RC, d.o.o.

opravlja časopisno-založniško, radijsko in
agencijsko-tržno dejavnost

Naslov: Prešernova 19, 3000 Celje,

telefon (03) 42 25 100, fax: (03) 54 41 032.

Direktor: Drago Slameršak

Tisk: Salomon, d. o. o.

Novi tednik sodi med proizvode, za katere se
plačuje 5-% davek na dodano vrednost.

NOVI TEDNIK

Odgovorna urednica: Manca Mirnik
E-mail uredništva: tednik@nt-rc.si

RADIO CELJE

Odgovorna urednica: Saša Pukl
E-mail: radio@nt-rc.si, v studiu: info@radiocelje.com

UREDNIŠTVO

Bojana Avguštinčič, Tatjana Cvirn, Janja Intihar,
Lea Komerički Kotnik, Špela Ožir, Tina Strmčnik,
Simona Šolinski, Dean Šuster, Luka Žerjav

AGENCIJA

Opravlja trženje oglasnega prostora v Novem tedni-
ku in Radiu Celje ter nudi ostale agencijske storitve.

Telefon: (03) 42 25 100

Fax: (03)54 41 032, (03)54 43 511

Sprejem oglasov po elekt. pošti:
agencija@nt-rc.si

Vodja marketinga: Bojan Kunc

NAROČNINE

Telefon: (03) 4225 171

E-pošta: narocnine@nt-rc.si

Mesečna naročnina je 11,37 EUR (4 izvodi) oz. 14,21
EUR (5 izvodov). Za tujino je letna naročnina 307,20
EUR. Številka transakcijskega računa pri NOVA KBM:
SI56 0400 1005 0141 617. Nenaročenih rokopisov in
fotografij ne vračamo.

MALI OGLASI, OSMRTNICE IN ZAHVALE

Telefon: (03) 4225 144, e-pošta: oglasi@nt-rc.si

Verjemi ali pa tvegaj.

Foto: SHERPA

Hitre odločitve niso vedno preproste.

Foto: Andraž Purg - GrupA

Martinovanje kot nekoč str. 40

Foto: Tomaž Rehar

V gradu še spi
dediščina modre krvi

str. 34-35

»Najboljše zdravilo za
predsodke je znanje«

str. 37

»Srečo moramo
poiskati v sebi«

str. 32

Ob dnevu splošnih knjižnic z direktorico žalske knjižnice Jolando Železnik

Grozili so ji, ker je upoštevala pravila

Je direktorica, bibliotekarka, ekonomistka, povezovalka prireditvev, poznavalka protokola in predvsem velika ljubiteljica kulture v najširšem pomenu besede. Jolanda Železnik so namreč že kot majhno deklico zasvojile vse različice kulture. Zvesta jim je še danes. Kot direktorico žalske knjižnice jo skrbijo posledice odločitev ministrstva za kulturo, ki je letne zneske za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v zadnjih desetih letih močno znižalo. Kot državljanki ji ni vseeno, ko na družabnih omrežjih prebira poplavo žaljivih komentarjev, ki odražajo trenutno stanje v družbi. Na žalost se jim pogostokrat ne morejo izogniti niti njeni sodelavci, ki pred vrati knjižnic dobronamerno preverjajo PCT-pogoj. Groženj je na ta račun deležna celo sama. Čeprav je agresivnih posameznikov le peščica, preglasijo tiste, ki želijo živeti v zdravem in spoštljivem okolju, za katerega se že ves čas zavzema tudi sama.

ŠPELA OŽIR

Hvaležna je, ker je njena prizadevanja prepoznalo lokalno okolje. Občina Žalec ji je ob letošnjem občinskem prazniku podelila občinsko plaketo za aktivno delo, spodbujanje delovanja ljubiteljske kulture, kulturnih dejavnosti ter medijskega delovanja v občini. Zaujeto ji tudi preostale občine Spodnje Savinjske doline. Občinski sveti so ji namreč potrdili že četrti mandat na čelu Medobčinske splošne knjižnice Žalec, v katerega bo zakorakala z novim letom.

V teh dneh v Sloveniji dosegamo neslavne rekorde. Število okuženih je dan za dnem zelo visoko. Kako gledate na trenutne razmere pri nas?

Počasi vame leze strah, ki ga do zdaj nisem čutila. Ves čas sem živela v prepričanju, da se bomo izognili tistemu, čemur se, kot kaže, močno približujemo – velikemu številu mrtvih in še enemu zaprtju države. Včasih se zdim že sama sebi preveč zoprna, ko primerjam razmere v Sloveniji s tistimi na Švedskem, kjer živi moja hči. Ko sem spoznala, kako tam dosledno upoštevajo že priporočila, ki sploh niso ukrepi in zapovedi, sem si zaželela, da bi bilo tako vsaj nekaj časa tudi pri nas. A res je, da se tam priporočila ne spre-

njajo tako hitro, kot se pri nas ukrepi, ki jim pravzaprav komaj sledimo. Na Švedskem ljudje zaupajo stroki, v katero se politika ne vpleta. Družbene odgovornosti nam Slovencem očitno res primanjkuje. Pokazali smo, da smo preveč egoistični, zazrti vsak vase in »kvazi« strokovnjaki na vseh področjih. Če se mi pokvari avto, ga peljem k avtomehaniku. Če zbolim, grem k zdravniku.

Virusu naj bi bili kos z doslednim upoštevanjem PCT-pogoja. Pri vstopu v knjižnice ga morajo preverjati tudi knjižničarji. Kakšne izkušnje imate s tem?

PCT-pogoj fizično preverjamo že od prvega dneva, ko so pristojni organi ocenili, da je to potrebno. V kolektivu je bilo n a j -

prej nekaj pomislekov, če s tem morda ne kršimo možnosti vpogleda v osebne podatke. Pri pristojnih institucijah sem se pozanimala in ugotovila, da je treba fizično preverjati izpolnjevanje omenjenega pogoja. Toliko žalitev in groženj, kot smo jih doživeli zaradi tega, nisem doživela še nikoli v življenju. Ljudje meni in tudi nekaterim kolegicam grozijo s kazenskimi ovadbami, pošiljajo elektronska sporočila ali zahtevajo vračilo članarine, ker po njihovem mnenju ne morejo v knjižnico. Dopovedujemo jim, da v knjižnico lahko pride vsak, ampak trenutno je za to določen pogoj. Kdor ga nima, lahko uporablja storitve, ki jih nudimo na daljavo. Omogočili smo spletni vpis ter povečali zbirko elektronskih in zvočnih knjig. Ljudje, ki jih omejitve razburjajo, so v manjšini, a so zelo glasni in agresivni, zato se včasih zdi, da jih je veliko več. Nekateri

»Veliko mi pomeni, če se znamo ljudje kulturno sporazumevati, kar je v času epidemije na zelo veliki preizkušnji.«

celo želijo, da jim pokažemo dokazilo, da mi izpolnjujemo pogoj. Da po nepotrebnem ne stopnjujemo napetosti, sem sodelavce prosila, naj to tudi storijo.

Omenili ste, da ste povečali zbirko elektronskih in zvočnih knjig. Kako priljubljene so po vaših opažanjih med bralci v primerjavi s klasičnimi knjigami?

V Medobčinski splošni knjižnici Žalec ne beležimo veliko izposoje elektronskih knjig. Kadar pogledam v sistem, je izposojenih od petintrideset do petdeset knjig, kar je zelo malo glede na zbirko, ki jo ponujamo. Za nakup licenc e-knjig v slovenskem jeziku moramo nameniti 20 odstotkov denarja, ki nam ga ministrstvo za kulturo nameni za nakup knjižničnega gradiva. Glede na naše izkušnje si elektronske knjige zelo težko in počasi utirajo pot med bralce. Nekateri, med njimi sem tudi sama, imamo raje tiskano knjigo, ki jo lahko prelistamo, povonjamo in potipamo. Elektronske knjige so zagotovo praktične, ko gremo na dopust ali potovanje, ker lahko nesemo s sabo celo knjižno polico. Sodelavec, ki bdi nad računalniki, večkrat pove, da imajo bralci težave pri prenosu knjig na svojo elektronsko napravo. Sistem Biblos ima namreč še nekaj pomanjkljivosti.

Kakšni so sicer trenutni časi z vidika knjižnic in njihovih članov? Je morda na to kakorkoli vplivala epidemija?

Medobčinska splošna knjižnica Žalec pokriva celotno Spodnjo Savinjsko dolino, kjer živi

malo več kot triinštirideset tisoč prebivalcev. Vsi ti so naši potencialni člani. Knjižnico jih obiskuje malo manj kot osemnajst odstotkov. Število članov se sicer vsa leta mojega vodenja povečuje (z izjemo koronaleta 2020), a zelo, zelo počasi. Kljub vsemu sem zadovoljna, saj naša knjižnica nima brezplačnih kampanjskih vpisov, ki sicer pritegnejo veliko ljudi, da se vpišejo, a nato ne prestopijo več praga knjižnice. Pri nas se število obiskovalcev v času epidemije ni bistveno zmanjšalo, medtem ko nekatere slovenske knjižnice beležijo velik upad.

Katere knjige so trenutno v vaši knjižnici najbolj priljubljene? Kako dolge so čakalne vrste zanje in ali nastajajo, ker država vedno manj denarja namenja za nakup gradiva?

Trenutno je največ zanimanja za kriminalni roman Rdeča kapica, katerega avtorica je Irena Svetek. Še vedno so priljubljene Golobove kriminalke. Člani trenutno želijo brati še Lainščkovega Kurjega pastirja, zelo bran je Jo Nesbø. Čakajo tudi na Zgodovino Golega otoka od Martina Previšiča in na knjigo Kaj hoče ženska avtorice Irene Štaudohar. Na čakalni listi sta tudi Partljičeva knjiga Ljudje z otoka in Vojnovičeva Đorđić se vrača. Trudimo se, da ljudje nanje ne čakajo več kot dva ali tri mesece. Ko vidimo, da se seznam daljša, povečamo zalogo, a to ni tako preprosto, ker je denarja, ki ga namenja ministrstvo za kulturo za nakup knjig, bistveno manj, kot ga je bilo pred leti, medtem ko cene knjig naraščajo. Spodnjesavinjske občine imajo več posluha

in ne zmanjšujejo denarja za nakup knjižničnega gradiva. Nasprotno – povečujejo ga. Ne katere zelo opazno. Kljub temu je odločanje naše nabavne komisije, koliko katerih knjig kupiti, izredno zahtevno.

Omenili ste, da ministrstvo za kulturo namenja manj denarja za nakup gradiva kot nekoč. Koliko manj prejme letno vaša knjižnica?

Na žalost ima država vedno bolj mačehovski odnos. Medobčinska splošna knjižnica Žalec je dobila pred desetimi leti več kot dvajset tisoč evrov več kot letos, s tem, da smo letos morali od dobljenega zneska nameniti 20 odstotkov za nakup e-knjig, kar pomeni, da je približno trideset tisoč evrov manj za nakup gradiva v fizični obliki, če primerjamo zgolj zneska, ki smo ju dobili leta 2011 in letos. Vmes je še deset let s podobno zgodbo. V letu, ko sem postala direktorica, torej pred petnajstimi leti, smo dobili od države deset tisoč evrov več za knjige kot letos.

Slovenske splošne knjižnice 20. novembra obeležujete svoj dan. V vaši knjižnici na ta dan začnete novo sezono projekta Savinjščani beremo. Kaj točno se skriva za njim?

Zgodilo se je, da so ljudje prišli v knjižnico, a niso vedeli, kaj bi brali. Brskali so in iskali, a niso vedeli, kaj bi poiskali. Odločili smo se, da bomo knjižničarji naredili seznam knjig, ki so se nas dotaknile. Upoštevamo tudi predloge bralcev. Prva sezona projekta Savinjščani beremo, v katerega vključimo različne žanre, nominirana in nagrajena ter aktualna knjižna dela, prevode in dela domačih avtorjev, je bila leta 2007, ko sem postala direktorica knjižnice. Prvo leto je bilo sodelujočih devetdeset bralcev, potem je številka naraščala. Zadnje leto pred epidemijo je bralo že skoraj štiristo Savinjščanov, da je bila dvorana Doma II. slovenskega ta-

»Zelo rada delam z ljudmi, ki jim je mar, kaj se dogaja na odru. Površnosti ne maram.«

Jolanda Železnik se je v žalski knjižnici zaposlila leta 1992 kot računovodkinja in od prvega dne bila namestnica takratne direktorice Anke Krčmar. Opravila je strokovni izpit in ob tem postala še bibliotekarka. Po upokojitvi Krčmarjeve se je prijavila na razpis za direktorico in bila izbrana.

bora Žalec komaj dovolj velika za zaključno prireditve, ki jo pripravimo vsako leto maja. Število sodelujočih v času epidemije ostaja približno enako, čeprav smo se morali lani odpovedati zaključni prireditvi. Letos smo jo imeli, a okrnjeno.

V bralce vzgajate že najmlajše prebivalce doline, ki jim je namenjen bralni projekt Mali Savinjščani beremo. Kako ste si ga zamislili?

Projekt je namenjenem otrokom, starim od štiri do šest let, ki seveda še ne berejo sami, temveč jim berejo starši, stari straši in vzgojiteljice, s katerimi nato podoživljajo vsebino, ki so jo slišali. Knjižnica pri tem sodeluje z vrtci in družinami, medtem ko projekt finančno podpirajo občine. Župani na zaključnih prireditvah vsako leto podelijo mladim bralcem medalje. Ta projekt je večplasten – spodbuja k branju, pripovedovanju, poustvarjanju, vedenju na kulturnih prireditvah, krepki bližine ...

V zadnjih letih ste dodobra posodobili mrežo občinskih enot v Spodnji Savinjski dolini. Imate na tem področju še kakšne načrte?

Imamo tri krasne nove občinske knjižnice v Preboldu, Braslovčah in na Polzeli. Gre za sodobne knjižnice, ki s svojo opremo in prostorom ustrezajo skoraj vsem normativom. Zagotovo bo treba še kaj postoriti v Taboru in na Vrnskem. Aktualno je tudi vprašanje, kako pridobiti dodatne prostore v naši matični enoti v Žalcu. V mislih imamo prizidek k zgradbi Doma II. slovenskega tabora Žalec, zgrajeni leta 1985, v kateri domuje naša knjižnica. Takrat je bilo število knjig neprimerljivo z današnjim, ko je letni prirast samo v žalski enoti tri do štiri tisoč enot. Naši prostori so zaradi tega bistveno premajhni. Ko ima-

mo prireditve, moramo oddelek za mladino povsem preoblikovati. Odstranimo police in panoje ter na njihova mesta postavimo stole za obiskovalce.

Vaša knjižnica pripravlja skrbno načrtovane kulturne prireditve, s katerimi popestrite dogajanje. Obenem vas lahko večkrat vidimo kot povezovalko pomembnih dogodkov v vsej dolini.

Odkar se spomnim, živim s kulturo in sem vanjo vpeta. Že kot osnovnošolka so me v Libojah postavili na oder, kjer sem nastopala in recitirala. Še danes z veseljem povežujem različne dogodke, od koncertov do proslav. Zelo rada delam z ljudmi, ki jim je mar, kaj se dogaja na odru. Površnosti ne maram. S tistimi, ki jim je vseeno, kako so izobešene zastave ali kako podeljujejo priznanja, preprosto ne morem sodelovati. Zapleti na odru me zmedejo. Ne morem gledati, kako se na odru nastopajoči ali podeljevalci in dobitniki priznanj zaletavajo drug v drugega. Zelo dobro sodelujem z Občino Polzela. Posebej mi je pri srcu dan slovensko-ameriškega prijateljstva, kjer je zaradi visokih mednarodnih gostov predviden zelo zahteven protokol, ki mi predstavlja strašno velik izziv in adrenalin.

Znani ste po tem, da vam je pomembna kultura v najširšem pomenu besede, kamor zagotovo spada tudi protokol. Kaj vas pri tem še posebej zmoti?

Privlači me kultura v širšem smislu. Ne samo ustvarjanje umetniškega programa, nastopanje na odru, temveč tudi pravila lepega in kulturnega vedenja, kultura komuniciranja in oblačenja. V to se poglobljam tudi s pomočjo dolgoletne učiteljice bontona Bojane Košnik, medtem ko sem pri Kseniji Benedetti opravila akademijo za strokovni protokol. Veliko mi pomeni, če se znamo ljudje kulturno

sporazumevati, kar je v času epidemije na zelo veliki preizkušnji.

Ciljate s tem na poplavo žaljivih komentarjev na družbenih omrežjih?

Zaradi žaljivih in neprimernih komentarjev na Facebooku sem bila že tik pred tem, da bi izbrisala svoj profil, a sem si premislila, ker sem se spomnila številnih pozitivnih objav, zaradi katerih vztrajam. Nikoli si nisem mislila, da bom na tem družbenem omrežju

»Ko vidimo, da se seznam daljša, povečamo zalogo, a to ni tako preprosto, ker je denarja, ki ga namenja ministrstvo za kulturo za nakup knjig, bistveno manj, kot ga je bilo pred leti, cene knjig pa naraščajo.«

nehala slediti nekaterim ljudem. Nekateri so povsem prepojeni z negativno energijo. Ne morem dojeti, kakšne žalitve in grožnje so ljudje sposobni nameniti drugim. Ne morem razumeti, kako nekateri stopnjujejo nestrpnost in širijo sovraštvo. Da ne govorim o pomankljivi slovenščini, ki me vedno zaboli. V skrbih sem za generacije, ki prihajajo. Ne mislim, da moramo govoriti povsem knjižno, vendar v javnosti kljub vsemu pričakujem določeno raven rabe jezika. Dandanes se mi zdi, da lahko na radio pride že vsak, ki ima željo in malo volje. Preden sem prvič začela delati na radiu, sem opravila tečaj radijskega govora pri Ajdi Kalan, ker bi me bilo sram, če določenih besed in stavkov ne bi izgovarjala pravilno.

Z delom na radiu imate kar nekaj izkušenj. Nekaj let ste bili voditeljica tudi na Radiu Celje. Kako se spominjate tega časa?

Delo na Radiu Celje je zame lep spomin. Približno tri leta sem pripravljala oddajo Minutke za slovensko knjigo. Zelo ljubi so

mi bili nedeljski popoldnevi, ko sem bila na Radiu Celje gostiteljica programa Čestitke in pozdravi. Čeprav mi je bilo delo na radiu zelo všeč, počasi nisem več zmogla vsega. Že v službi sem bila razpeta med prireditvami in različnimi drugimi obveznostmi, ki so potekale vse dni v tednu, zato se mi preprosto ni več izšlo.

Znani ste po tem, da prosti čas zelo radi preživljate v naravi. Kar nekajkrat ste se udeležili tudi Ljubljanskega maratona.

Res je, dneve rada preživljam v naravi, a nisem športnica, ki bi se s športom ukvarjala za kolajne. V prvi vrsti se rekreiram za dušo. Nekajkrat sem tekla deset kilometrov na Ljubljanskem maratonu, a to zgolj zato, da sem v prijetnem množičnem vzdušju preverila svojo fizično pripravljenost. Z možem neizmerno uživava v teku na smučeh. Z nordijskimi palicami sva po Kasazah hodila, ko še nihče ni. Hči mi je takrat rekla: »Mami, smejijo se vama.« Mislija sem si, če se mi samo zaradi tega, potem to ni takšna reč. Skratka, lotiva se različnih oblik rekreacije. Trenutno sva navdušena nad vožnjo z električnim kolesom. Nekateri se posmihajo tudi temu, a nepoznavalcem povem, da je tudi električno kolo še vedno kolo. Včasih se pošalimo in rečemo: »Bolj goniš, bolj gre.« To velja tudi za električno kolo. Je pa res, da imaš pri roki pomoč, ko jo potrebuješ. Ko sva bila še mlajša, sva na Vršič poganjala klasični kolesi. Zdaj se peljeva iz Kranjske Gore na Vršič, se spustiva proti Trenti in se vrneva nazaj na Vršič ter neizmerno uživava v občudovanju narave, ki naju obdaja.

Pred njo je četrti in obenem, kot pravi, zadnji mandat na čelu žalske knjižnice, ker se potem namerava upokojiti. »Rada hodim v službo, ker imam rada knjižnico in to delo, ampak moj mož, ki je bil zaposlen v rudniku, je upokojen že deset let in mu včasih kar malo zavidam, ko dopoldneve preživlja v naravi. Želim doživeti še nekaj tistega, česar zdaj zaradi službenih obveznosti ne morem v takšnem obsegu, kot bi želela.«

Časa za takšne pobege je zagotovo manj zdaj, ko imate vnuka.

Če me je kaj razveselilo v času »korone«, je to, da sem dobila vnuka Maksa. Z njim preživljam najlepše trenutke v življenju in sem presrečna, da sem postala babica. Zelo sem hvaležna sinu in snahi, ko nama ga z možem zaupata v varstvo.

Zadnjih nekaj let ste povezani s Švedsko. Glavni razlog za to je, kot ste že omenili v začetku intervjuja, da vaša hči živi v tej skandinavski državi. Kako vam je bilo kot mami, ko ste ugotovili, da se seli na sever?

Hči Sara na Švedskem živi že šest let. Med študijem oboe v Gradcu je spoznala Šveda, ki se kot skladatelj prav tako ukvarja z glasbo. V zadnjem letniku študija je odšla v Göteborg in tam ostala. Če sem povsem iskrena, mi je bilo najprej izredno hudo, ker je odšla tako daleč. Švedska se mi je takrat namreč zdela zelo daleč, čeprav smo kasneje, ko smo se obiskovali, ugotovili, da sploh ni tako. Z rednim poletom, če ni presedan, si tam v treh urah. Ko sem videla, kje in s kakšnim človekom živi, sem se kmalu pomirila. Zdaj, v tej koronadobi, sem

prav srečna, da je tam, čeprav sva se letos avgusta objeli po dolgih dvajsetih mesecih. Virtualno sva v stiku skoraj vsak dan.

Pred nami so dolgi zimski večeri. Tukaj so še vsi ukrepi za preprečevanje širjenja okužb, zaradi katerih bomo več doma kot sicer. Imate kakšen dober namig, katero knjigo naj vzamemo v roke?

Najprej mi pade na misel knjiga, ki jo trenutno berem, to je Samo domov me pelji avtorja Igorja Karlovška. Hitro jo moram prebrati, ker je na čakalni listi. Priporočam jo, ker je zgodba zelo življenjska in obenem primerna za osebe, ki slabše vidijo. V njej so namreč nekoliko večje črke. Takšen način tiska imajo vse knjige v zbirki Srebrne niti. Zagotovo ne morem mimo zelo aktualne knjige Plan B, katere avtor je Boštjan Videmšek. Opisuje alternativne vire energije in tovrstne primere dobrih praks po svetu ter nam sporoča, da nimamo planeta B, lahko pa imamo plan B, s katerim bomo ohranili Zemljo.

Foto: SHERPA

Podpiramo praznične dobrodelne akcije, ki so se »rodile« v regiji

Človek človeku človek

Lani so z akcijo Misija človek zbrali veliko. Verjamejo, da bomo skupaj zmogli tudi letos.

Še preden zagorijo praznične luči v mestih, se iskrice prižgejo v srcih številnih humanitarnih delavcev in prostovoljcev. Vse z namenom, da bi ob koncu leta zažarele tudi otroške oči. V zadnjih nekaj letih so predvsem mladi ob podpori razumevajočih organizacij v naši regiji pognali kolesje dobrih dejanj. In danes lahko ponosno ugotavljamo, da ta božični vlak vozi po vsej državi.

Čeprav si vodje dobrodelnih projektov, ki so še posebej dejavni ob izteku leta, ko se trudijo, da bi decembrsko praznično vzdušje prinesli tudi v domove, kjer ne biva ta le smeh in sreča, želijo, da njihove akcije kmalu ne bi bile več potrebne, temu žal ni tako. Veliko, preveč in na žalost vsako leto več je družin in otrok, ki bi brez njihove pomoči praznike zgolj opazovali. In ker smo v zadnjih letih spoznali, da ljudje vseh starosti za lepo in zadovoljno življenje potrebujemo tudi bližino, prijazno besedo in topel stisk rok, prostovoljci v okviru dobrodelnih projektov organizirajo tudi srečanja, druženja in delavnice.

Misija človek spet v akciji

Eden od projektov, ki so se »rodili« v Celju in kma-

lu zaobjeli vso državo, je Misija človek. Nad njim že ves čas bdita Celjski mladinski center in pobudnik ter vodja projekta Kristjan Veber. »Izjemno ponosni in veseli smo, da se že pet let s skupnimi močmi trudimo spreminjati svet na bolje,« pravi direktorica Celjskega mladinskega centra **Sonja Majcen**. Ob tem poudari, da je tovrstno spodbujanje in usmerjanje mladih pri uresničevanju včasih tudi drznih idej ena od nalog mladinskega centra. »Poslanstvo Celjskega mladinskega centra je med drugim tudi, da spodbuja mlade ljudi, da lahko kreativne ideje prelijejo v resničnost. Tako je tudi Kristjan predstavil idejo in skupaj smo projekt pripravili do te mere, da smo ga lahko prijaviли na evrops-

Vodja Dobrih vil Liza Hočevar z babico, sicer predsednico Krajevne organizacije Rdečega križa Polzela

Vsak je lahko dobra vila

Vsako leto bolj uveljavljena postajajo obdarovanja, ki izhajajo iz našega lokalnega okolja. Eden takšnih je dobrodelni projekt Dobra vila, s pomočjo katerega prostovoljci Krajevne organizacije Rdečega križa Polzela obdarujejo otroke v božičnem času. Ideja se je pred štirimi leti rodila v glavi študentke Lize Hočevar iz Pariželj, takrat še dijakinje I. gimnazije v Celju, ko je kot prostovoljka sodelovala pri polzelskem Rdečem križu. Že prvo leto je z dvema sošolkama razveselila 43 otrok, letos jih je na seznamu, ki ga skrbno oblikujejo v sodelovanju s prostovoljkami na terenu, že 165. V projekt so namreč poleg Občine Polzela vključili še preostalo Spodnjo Savinjsko dolino. »V začetku novembra vsako

leto povabimo dobre vile in vilince k sodelovanju. Gre za ljudi, ki so pripravljeni pripraviti darilne pakete v vrednosti 25 evrov. Sporočimo jim starost in spol otroka, za katerega bodo po točno določenih navodilih pripravili paket. Škatle ponavadi vsebujejo igračo ali družabno igro, oblačilo, sladkarijo, šolsko potrebščino in pripomoček za osebno higieno ter dobro misel, ki jo napiše dobra vila,« pojasni Liza Hočevar. Pakete, ki jih zaradi epidemioloških razmer deset dni pustijo stati v karanteni, zbirajo še do 10. decembra. Nato jih zavijejo in jih s pomočjo prostovoljcev v tednu pred božičem razdelijo otrokom v vsej dolini.

ŠO

Smrečica želja

Tudi v Citycentru Celje vsako leto poskrbijo, da otroci, ki jim je življenje že v rani mladosti naprtilo težka bremena, doživijo čar božiča. V trgovskem središču bodo ponovno postavili smrečico želja, ki je simbol dobrodelne akcije Obdarujmo otroke iz rejniških družin, ki jo že trinajst let organizirajo v sodelovanju s Centrom za socialno delo Celje in Centrom za socialno delo Savinjsko-Saleške regije.

»Ravno v teh dneh otroci iz rejniških družin iz širše celjske regije rišejo svoje novoletne želje, ki jih bomo izpolnili z obiskovalci in ambasadorji dobrote ter tako otroke obdarili še pred božičnim večerom,« je na edinstven tovrstni dobrodelni projekt v Sloveniji ponosna vodja celjskega nakupovalnega središča **Darja Lesjak**.

V akcijo so zajete vse starostne skupine otrok iz rejniških družin v širši celjski regiji. Namen dobrodelne akcije je izpolniti novoletne želje, ki jih otroci sami narišejo – k risanju so povabljeni otroci, stari od pet do deset let. Njihova likovna dela bodo nato razstavljena na posebni smrečici želja, ki bo postavljena v nakupovalnem središču od petka, **26. novembra**. Z namenom, da bi dobrodelni projekt podprl čim širši krog ljudi, bo nekaj risbic objavljanih tudi na spletu. Starejšim otrokom, ki na smrečici želja ne bodo predstavili svojih risb, bo Citycenter Celje podaril darilne bone Desetak.

V preteklih letih je največje celjsko nakupovalno središče, v okviru sklada Citycentrovo srce ter s pomočjo vseh ambasadorjev dobrote izpolnil že več kot 1.800 otroških želja.

Smrečica želja

Zbiranje materialnih potrebščin za varne hiše, krizne centre in zavetišča bo trajalo do 17. decembra. Zbirno mesto je MCC Celjski Mladinski Center.

ski razpis ter zanj pridobili nujno finančno podporo. Ne samo da je projekt družbeno odgovoren in pri ljudeh obuja včasih že skoraj izgubljeno solidarnost, sočasno je tudi izobraževalne narave. Vsi, ki pri koordinaciji projekta sodelujejo, so pridobili biurokratske izkušnje in verjamem, da bodo pridobljeno znanje lahko še kdaj unovčili,« predstavi Majcnova še drugo prav tako pomembno plat projekta.

Projekta se je pred petimi leti domislil takrat še dijak **Kristjan Veber**, ki tudi kot študent predšolske vzgoje ostaja srce in duša akcije Misija človek. Na uspeh akcije in prehojeno pot je razumljivo ponosen. »Še bolj kot na uspeh akcije sem ponosen na vse prostovoljce, ki stojijo za tem projektom. Veseli me, da nas je vsako leto več. Pri tem sem žalosten, ko ugotavljam, da projekt, kljub temu da je vsako leto večji, ne doseže vseh, ki pomoč potrebujejo. To žal kaže, da je stisk vedno več. Žal so marsikje vsako leto

le globlje,« razmišlja z nekoliko otožnejšim glasom, a hitro preklopi na svojo značilno »pozitivo«. »To nas ne ustavlja, ampak nas motivira, da se bomo tudi letos trudili, kolikor se bo le dalo, da bomo z materialnimi dobrinami polepšali praznike ranljivim skupinam.«

Sočasno se bo skupina prostovoljcev ob podpori zaposlenih v Celjskem mladinskem centru trudila izvesti čim več delavnic, kjer se bomo posvečali izboljšanju psihološkega stanja predvsem mladih in tudi drugih skupin. »Epidemiološka kriza je namreč te stiske močno poglobila. Na obravnavo je bilo treba že pred covidom čakati predolgo. Zdaj zaradi vsesplošne kadrovske podhranjenosti vsi, ki obravnavo nujno potrebujejo, do nje sploh ne pridejo. Zato smo se tokrat odločili, da bomo spremljevalni del akcije namenili prav temu,« pojasni Veber. Vse delavnice bodo brezplačne in izvedene v skladu z veljavnimi predpisi.

Utrujeni, a srečni in nasmejani. Paketki čakajo na dostavo.

Ker Božiček obstaja

Prav tako tradicionalen je postal tudi dobrodelni projekt Božičkova tovarna daril, ki so ga Celjani vzeli za svojega. Letos se bodo člani Humanitarnega društva Enostavno pomagam in številni prostovoljci že sedmo leto zapored prelevili v pridne palčke, ki bodo z vami, Božičkovimi pomočniki, poskrbeli, da otroška naročja na božični dan ne

bodo ostala prazna. V šestih letih so v Božičkovi tovarni daril zavili že več kot 4.800 daril, ki so jih predali otrokom iz širše celjske regije.

»Projekt začnemo pripravljati že na začetku jeseni, saj je k sodelovanju treba pravočasno povabiti kar nekaj vrtcev in osnovnih šol, ki po zastavljenem kriteriju prijavijo družine za vključitev v projekt. Večino-

Božičkov pomočnik lahko od 26. novembra obiše spletno stran www.bozickovatovarna.si in nameni donacijo otroku. V višini zneska donacije bodo prostovoljci pripravili darilo za izbranega otroka. Darilo bo primerno spolu in starosti otroka. Vrednost darila je enaka vrednosti donacije oz. vrednosti darilnega paketa.

ma vzgajno-izobraževalni zavodi že poznajo naš projekt, zato že kmalu po začetku šolskega leta pričakujejo naše povabilo k sodelovanju. Nato skrbno načrtujemo izvedbo, da bo vsak vključen otrok do božičnega večera res prejel svoje darilo,« pravi predsednik društva **Milan Ninič**.

Čar Božičkove tovarne daril je osebna dostava darila na domači naslov. »Iz leta v leto obiščemo več naslovov, prav tako se vsako leto podamo na pot v kakšen nov kraj. Pri tem nam vsako leto priskočijo na pomoč gasilci Poklicne gasilske enote Celje in prostovoljni gasilci okoliških gasilskih društev ter policisti Policijske uprave Celje.«

Ob tem Ninič pravi, da se v času dostave, ko sicer nekaterim že poenjujejo moči, veselejo zaradi več stvari: »Ker smo uspešno obdarili vse otroke ter končali projekt. Ker smo pričarali nasmeh in solze sreče na obraze otrok na božično jutro.«

Žal se vsako leto srečajo tudi z zgodbami, ki jih spravijo v jok. Na žalost se je število teh v zadnjem času povečalo, saj so se socialne stiske družin med epidemijo še poglobile. »Ne bom pozabil zgodbe mamic, ki je po smrti partnerja in očeta otrok ostala sama s tremi otroki. Počutila se je povsem nemočno, ko je došla, v kakšni stiski se je znašla po izgubi službe in v kakšni stiski so njeni otroci ter kako se oddaljujejo od svojih vrstnikov, a jim na žalost ni znala pomagati. Včasih v naše srce zarežejo besede: »Veste, kako težko je pet dni zapored lačen zaspati. Zjutraj se zbudimo s cmokom v grlu, saj ne vemo, kaj bomo v naslednjih dneh jedli.« V takšnih primerih družinam še dodatno pomagamo z bogatimi prehrabnimi paketi pomoči, jim skušamo

svetovati, na katere službe naj se obrnejo, in jih usmerjamo, da lahko čez nekaj časa normalno živijo.

Prostovoljci, ki se z družinami srečajo, se težko sprijaznijo s stiskami in s tem, da tudi v Sloveniji živijo družine, ki so lačne in krepko pod pragom revščine. Najbolj pretresejo zgodbe o pomanjkanju, ki ga doživljajo otroci. »Tukaj ne gre samo za pomanjkanje materialnih dobrin, ampak osnovnih stvari za preživetje. Ko si starši trgajo od ust, da lahko dajejo otrokom. Družine so velikokrat brez elektrike, ogrevanja in tople vode. Grozijo jim odklopi, rubeži in izvršbe, saj ne uspejo pravočasno poravnati svojih obveznosti. Tudi bivanjski pogoji dostikrat ne zadoščajo za dostojno življenje. Otroci, ki so deležni odraščanja v revščini, so prikrajšani na mnogih področjih. V šoli jih družba odrine na rob, ne morejo se vključevati v obšolske dejavnosti, starši pa jim ne morejo plačati dodatnih inštrukcij za predmet, ki jim v šoli povzroča težave. To privede do tega, da se ne družijo z vrstniki in nimajo prijateljev, kar povzroča tudi slabšo samopodobo. Na žalost je veliko otrok obupanih. V takšnih razmerah odraščanja otroci oblikujejo vzorce, zaradi katerih nastaja večgeneracijska revščina,« pravi Ninič, ki poziva vse, ki zmorejo, naj izpolnijo svoje poslanstvo in postanejo Božičkov pomočnik.

»S projektom, kot je Božičkova tovarna daril, v prazničnih časih v te domove vračamo upanje, toplino, ljubezen, veselje in radost. Vse to je poleg materialnih stvari zavito v darilo iz Božičkove tovarne daril. In ta projekt je dokaz, da Božiček zares obstaja.«

Napolni škatlo in postani Božiček za en dan

Po lanski dobrodelni akciji Žoga žogi prijateljica, ki jo je Ženski nogometni klub Žalec izpeljal v sodelovanju z Anino zvezdico in Zavetiščem Zonzani, so se nogometašice letos odločile za nov dobrodelni projekt. Tokrat so moči združile z žalsko enoto centra za socialno delo Savinjsko-Šaleške regije in bodo športno opravo za en dan zamenjale za Božičkovo. Vse, ki zmorejo in v srcu gojijo solidarnost, vabijo, naj tudi samo postanejo Božiček za en dan.

»Namen projekta je obdariti otroke iz socialno ogro-

ženih družin in jim tako ob božičnih praznikih narisati nasmeh na obraz,« kratko in jedrnatno pove **Urška Potočnik**, predstavnica žalskega kluba.

Kot pravi Potočnikova, je glavno vodilo pri pripravi darila kreativnost. »Vsi imamo doma škatle za čevlje, ki se nam »motajo« po omarah, predsobah ali kleteh. Če ne, pa zagotovo poznamo koga, ki nam bo kakšno z veseljem odstopil. Škatlo zavijte, bodite izvirni, reciklirajte star papir, okrasite jo s slikicami, z risbami, nalepkami. Tako

boste ustvarili edinstveno škatlo, ki lahko še leta služi kot skrinja majhnih zakladov, od katerih se ne moremo ločiti. Dajte škatli svoj pečat in tako izbranemu otroku podarite del sebe. Še preden jo ustvarjalno zavijete, položite vanjo nekaj za

cartanje, nekaj za osebno higieno, šolske potrebščine, igračo, kos oblačila in sladkarije. Ne pozabite tudi na sporočilo.«

Akcija zbiranja daril bo trajala do 10. decembra.

novi tednik

Vedno z menoj!

Če bodo epidemiološke razmere dopuščale in bo Božičkova tovarna daril odprla vrata tudi »v živo«, jo bodo lahko Božičkovi pomočniki tudi obiskali in sami izbrali ime otroka ter mu namenili darilo, ki mora vsebovati pet stvari: igračo ali družabno igro, nekaj sladkega, šolske potrebščine ali material za ustvarjanje, izdelek za osebno higieno in knjigo slovenskega avtorja.

Da bi zaživali brez starih bremen

Ko osrečimo drugega, pomagamo sebi

Zgodbo drobne deklice Lane, ki je v šestih letih življenja že ogromno pretrpela, ste bralci Novega tednika lahko spoznali spomladi, ko smo ji skupaj pomagali do terapevtskega fotelja, ki ji je močno olajšal vsakdan in predvsem »odnesel« precej bolečin. Mlada mamica, ki je s hudo bolno deklico kmalu po njenem rojstvu ostala sama, se trudi, da bi svoji princeski zagotovila čim bolj udobno in lepo življenje. Čeprav ji dobri ljudje pomagajo pri plačilu dragih terapij, ki jih Lana nujno potrebuje, je pred časom zapadla v dolgove. Skromni prihodki in visoki stroški Lanine nege pogumni mamici žal ne omogočajo, da bi se rešila teh okovov.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Sanja Smukovec se je s svojo Lano tudi s pomočjo objave v Novem tedniku pred časom preselila v prostornejšo neprofitno stanovanje v Celju. Ker so ju takrat sprejeli goli zidovi, je morala Sanja kupiti najosnovnejšo opremo – kuhinjo, postelji in omaro. Pri tem so ji nekoliko pomagali prijatelji in znanci, tri tisoč evrov posojila je najela pri slovenskem podjetju, ki omogoča obročno odplačevanje za nakupe proizvodov in storitev trajne vrednosti.

Nekaj časa je Sanja zmoгла plačevati vse obveznosti, a z večjim stanovanjem so se povečali tudi stroški in počasi so se začele neporavnane mesečne obveznosti kopičiti. »Resnično sem hvaležna, da sva se lahko preselili v večje stanovanje, kjer lahko Lana tudi telovadi. Žal večje stanovanje prinaša tudi dodatne stroške,« obupano ugotavlja

Sanja, ki se je ob selitvi, ko je morala novo stanovanje opremiti, tudi zadolžila. »Iskala sem cenovno res najugodnejše ponudbe, kar se pri kuhinji, ki ni stara še niti dve leti, že pozna,« pravi sogovornica.

Ker vseh obveznosti ni uspela poravnati, se je dolg kopičil, podjetje pa ji je zagrozilo tudi z rubežem. Tega se Sanja, ki se zdaj zaveda, da bi morala pomoč poiskati že prej, tudi najbolj boji. Skupni dolg znaša 4.500 evrov.

Lana v zadnjem letu žal ne napreduje. »Včasih se mi zdi, da gre celo navzdol. Njeno telo je zelo mehko, zaradi česar jo je vedno težje umivati in negovati,« pravi Sanja, ki zaradi tega že čuti bolečine v križu. Da bi bilo umivanje deklice lažje in da bi bilo mamičino telo ob tem manj obremenjeno, bi bilo treba preurediti kopalnico.

Sanja je o tem že povprašala pri družbi Nepremičnine, ki je lastnica stanovanja, kjer je izvedela, da lahko vloži prošnjo za soglasje k prenovi, a jo bo morala sama financirati. A tega ob trenutnih prihodkih in brez zaposlitve ne zmore.

Vsakršna pomoč je dobrodošla

Sanji je roko pomoči ponudilo Društvo Viljem Julijan, ki pomaga otrokom z redkimi boleznimi. Kot je povedal predsednik društva **Nejc Jelen**, želijo v društvu družini, ki so jo že večkrat podprli, pomagati tudi tokrat. Tako bodo odprli sklic za Lano, kjer se bodo zbirala sredstva za Lanine plačljive terapije in zdravljenje. »Tako bomo mamičo vsaj nekoliko razbremenili in upamo, da bo lahko po obrokih odplačala dolg,« je še dejal Jelen. Kot je še pojasnil, se je društvo

pri banki dogovorilo tudi za možnost obročnega plačila dolga.

Lana poleg plačljivih terapij, ki ji lajšajo življenje, zmanjšujejo pritisk na hrbtenico in s tem blažijo bolečine, potrebuje tudi precej prehranskih dodatkov, s pomočjo katerih pridobiva moč in težo. Tudi ti dodatki so samoplačniški oziroma je zanje potrebno doplačilo.

Sanja, ki je po izobrazbi slaščičarka, je trenutno brez zaposlitve. Želi, da bi nekoč lahko spet delala. »Vsaj za polovični delovni čas. Res pa je, da bi moral biti delodajalec glede na Lanino stanje dovolj razumevajoč, da bi po potrebi delovni urnik tudi prilagodil,« razmišlja.

Lana obiskuje vrtec, celjsko izpostavo dnevnega oddelka Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna. V oddelku se dobro počuti, predvsem je deležna celovite in kakovostne terapevtske obravnave. Tako je v okviru dnevnega varstva deležna specialnih nefrofizioterapevtskih obravnav, s čimer že v zavodu prejme sodobno razvojno nevrološko obravnavo, hipoterapijo in občasno tudi hidroterapijo. Deležna je delovno terapevtskih, specialnopedagoških

Lana v terapevtskem fotelju P Pod. (Foto: osebni arhiv)

in tudi logopedskih obravnav. Občasno z njo dela tudi tiflopedagoginja, specialistka za zgodnjo obravnavo slepega oziroma slabovidnega otroka. Za vso to strokovno podporo je Sanja vsem strokovnim sodelavcem centra neizmerno

hvaležna. Enako hvaležna je za vso podporo, ki jo imata z Lano v Reha Medical centru v Braslovčah, kjer obiskuje dodatne terapije. Te je treba seveda plačati in pri tem ji pomagajo dobrodelna društva ter dobri ljudje z donacijami.

Spomnimo

Popolna posebna deklica

Lana, ki bo konec novembra upihnila šesto svečko, ima zaradi kromosomske napake več zdravstvenih težav in močno zaostaja v razvoju. Pri teh letih ne hodi in ne govori, brez opore ne more sedeti, tudi glave samostojno še ne zmore držati pokonci. Je skoraj slepa, ima le pol odstotka vida in nosi očala z dioptrijo 9. Še vedno ima občasne epileptične napade, zato potrebuje stalno oskrbo, nego in varstvo. Ima redko gentsko bolezen – duplikacijo kromosomskega področja Xq28. Zaradi tega sindroma ima težak razvojni zaostanek na vseh področjih in je pri svoji starosti na stopnji štirimesečnega dojenčka.

»Najhujši so epileptični napadi,« je ob našem obisku spomladi povedala mamica Sanja Smukavec. Z mešanico zdravil, ki jo Lana že nekaj časa prejema, so se ti napadi na srečo nekoliko umirili. Jih je veliko manj, predvsem so manj intenzivni. Do tretjega leta so morali zdravniki Lano

trikrat dati v umetno komo, da so jih lahko prekinili.

Da bo njena hči drugačna, je Sanja izvedela v sedmem mesecu nosečnosti. Zdravniki so ji svetovali umetno prekinitev nosečnosti, a kot pravi, se za to preprosto ni mogla odločiti. »Lana je moj prvi otrok. To je bila moja prva nosečnost. Ko sem čutila njene gibe in brce, je bilo tako lepo, tako popolno,« opisuje spomine na dni, ko se je prvič soočila z diagnozo. Čeprav je vedela, da bo življenje z invalidnim otrokom težko, kljub prigrvarjanju in nasvetom stroke ni nikoli pomislila, da Lana ne bi obdržala. »Je moja popolna posebna deklica,« pravi.

Brez predaje

Sanji v otroštvu ni bilo lahko, vajena je bila težkih preizkušenj. Tako se je tudi z ovirami, ki jih v življenje mlade družini prinese bolezen otroka, pogumno spoprijela. A se vsi s takšnimi izzivi ne zmorejo soočiti. Tudi Lanin oče se z vsemi izzivi in tem, kako v celoti sprejeti bolnega otroka in mu nuditi vso ljubezen in oporo, ni znal soočiti. Odšel je, še preden je deklica dopolnila dve leti.

Tudi takrat se Sanja, ki je ostala sama z deklico, katere življenje je večkrat viselo na nitki, ni predala. Čeprav je bila brez dela in s skromnimi dohodki, ji je uspelo. »Nekako zmoreva, čeprav ni preprosto. Moja mama mi je v veliko oporo. Nekako gre, a stroškov je veliko,« pravi 27-letna Sanja, ki je po odhodu partnerja največ opore našla pri svojih starših. Ti ji še vedno stojijo ob strani in ji pomagajo, kolikor zmorejo.

Ker se pogosto zatakne pri financah, je Sanjina mama že pred časom organizirala različne zbiralne akcije za maškov in starega papirja. Ob podpori dobrih ljudi in donatorjev je tako lahko Sanja Lani omogočila že kar nekaj dodatnih terapij. Tako način je Lana pred časom dobila tudi nov komunikator, s katerim se lahko vsaj malo sporazumeva z okolico. Ena najpomembnejših pridobitev v Laninem življenju je udoben in kakovosten terapevtski fotelj, ki ji ga je Sanja lahko kupila s pomočjo zbranega denarja. To je pripomoček, v katerem si lahko Lanino krhko telesce vsaj nekoliko odpočije.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

Do več terapij in ustreznih prehranskih dodatkov lahko lani pomagate z donacijo na račun, ki je odprt pri Društvu Viljem Julijan.

TRR: SI56 0400 1004 6908 898 (odprt pri NOVA KBM, d. d.)

Sklic: SI00 992021

Namen: »za Lano«

Če bi želeli Lani in njeni mamici pomagati s plačilom kakšne položnice, se lahko za več informacij obrnete na Sanjo. Pišete ji lahko na sanjasmukavecc@gmail.com ali jo poiščete na socialnem omrežju Facebook, kjer jo najdete pod imenom Sanja Lana Smukavec.

Sanja in Lana

Tolarski bankovci so bili natisnjeni v londonski tiskarni Thomas de la Rue & Company, bankovci za 10.000 tolarjev pa v nemški tiskarni Giesecke & Devrient. Kovance so večinoma kovali v slovaški državni kovnici v Kremnici, manjšo količino tudi v madžarski kovnici Pecunia.

Obiskovalci Knjižnice Laško z zanimanjem pokukajo v vitrine, kjer so predstavljeni začasni in redni tolarški bankovci ter kovanci. Ob tem tudi postopek izdelave papirja in njegovi zaščitni elementi. V avli je razstavljen knjižni fond numizmatične literature Knjižnice Laško.

8. oktober 1991 je v slovensko zgodovino zapisan kot dan rojstva naše prve in edine denarne enote doslej. Tolar je bil denarna enota Republike Slovenije do 31. decembra 2006. Banka Slovenije je najprej izdala in izročila v obtok vrednostne bone kot začasni denar. Septembra 1992 je dala v obtok prve bankovce, januarja 1993 še kovance.

Ob trideseti obletnici rojstva slovenskega tolarja so v Društvu Evronumizmatikov Slovenije pripravili pregledno razstavo, na kateri so obudili spomin na to edinstveno denarno enoto. Do 10. decembra bo gostovala v Knjižnici Laško. Ogledate si jo lahko med delovnim časom knjižnice. Strokovno vodenje je vsako sredo ob 17. uri ob predhodni prijavi. V septembru je bila razstava Radeče in tolar na ogled v Knjižnici Radeče.

LAŠKO – Razstava ob trideseti obletnici rojstva prvega slovenskega denarja

Poklon slovenskemu tolarju

Slovenski tolar je pomemben del naše preteklosti. Je nekaj, na kar smo Slovenke in Slovenci lahko ponosni – oziroma moramo biti ponosni. S temi besedami je odprtje razstave v Knjižnici Laško o tej edinstveni slovenski denarni enoti pospremil njen avtor Matjaž Kukuruzovič. »Mislim, da se vsi, ki se tolarja spomnimo, še vedno radi poistovetimo z njim. Upam, da vas bo razstava prijetno pobožala po duši in vam pomagala pri krepitvi zavedanja, česa smo Slovenci zmožni,« je dejal.

BOJANA AVGUŠTINČIČ

Numizmatik Matjaž Kukuruzovič se že vrsto let posveča zbiranju in raziskovanju tolarjev ter različnih drugih plačilnih sredstev iz obdobja tolarja. Tokrat se je odločil za predstavitev te denarne enote predvsem z vidika papirja. Papir, na katerega so bili tiskani najprej začasni tolarški boni in nato redni tolarški bankovci, so namreč izdelovali v Papirnici Radeče, ki je pred tem že izdelovala tudi papir za jugoslovanske dinarje. Tolarske bone so v strogi tajnosti tiskali v Cetisu Celje.

»Ker sem pred nekaj leti postal občan Radeč, me je nastajanje tolarja z vidika papirja, ki ga je izdelovala radeška papirnica, še posebej zanimalo. Ob trideseti obletnici se je pokazala lepa priložnost in tako sem ob podpori radeškega župana in direktorja proizvodnje Radeče Papir Nova Tomaža Režuna začel raziskovati nastajanje papirja za slovenski tolar. V veliko pomoč so mi bili zaposleni v podjetju in nekdanji zaposleni, ki se skromno, ponižno, a z velikim ponosom spominjajo, kako so soustvarjali slovensko zgodovino,« je povedal Kukuruzovič.

Priprave v strogi tajnosti

»Pred tridesetimi leti, ko smo se pripravljali na izdajo slovenskega denarja, so bile razmere še takšne, da je bilo treba delati vse v strogi tajnosti. V papirnici nas je za ta projekt vedela le peščica in o tem nismo govorili z drugimi delavci, razen tega, da je papir namenjen za čeke ali bone. In dejansko je Cetiš na njih natisnil bone, a to niso bili običajni boni, temveč prvi slovenski denar v samostojni Sloveniji,« se spominja Franc Gros, vodja proizvodnje vrednostnega papirja Papirnice Radeče v času tolarja.

Ker je bil to celulozni papir, seveda z določenimi zaščitnimi elementi, je bila njegova fizična in s tem življenj-

Razstavo Radeče in tolar je zasnoval predsednik Društva Evronumizmatikov Slovenije Matjaž Kukuruzovič. (Foto: Knjižnica Laško)

ska doba kratkotrajna. V tem času so v Cetisu Celje kupili nov tiskarski stroj, ki naj bi tiskal bankovce iz role. »V radeški papirnici smo jim izdelali pravi banknotni papir z neprekinjenim večtonskim vodnim znakom v pasu z motivom knežjega kamna. Osnova papirja je bil stoodstotni bombaž, zaščiten z vlakni in z mehanskimi lastnostmi izvirnega banknotnega papirja,« pripoveduje Franc Gros. Najprej so izdelali poskusni zvitek za njihov nov tiskarski stroj. Ko so zagotovili kakovost tiska, je steklo naročilo in naslednje izdaje bonov so bile natisnjene na tem papirju.

Ob boku največjih na svetu

Ker je bil denar v obliki bonov le kratkotrajna rešitev, je bilo v državnem vrhu veliko razprav in idej o novem, pravem denarju. Takrat je bil na vodilnem položaju Banke Slovenije direktor gotovinskega poslovanja in trezorja Janez Majce. »Bil je velik ljubitelj zgodovine in umetnosti ter predvsem velik rodoljub. Njegov moto je bil, da mora biti slovenski denar res slovenski,« se spominja Gros. Tako je Banka Slovenije za oblikovanje tolarja izbrala Studio Znak z Miljenkom Li-

Po razstavi je obiskovalce ob odprtju popeljal tudi Franc Gros, vodja proizvodnje vrednostnega papirja Papirnice Radeče v času tolarja, ki jim je predstavil, kako so izdelovali papir z vodnimi znaki in vsemi zaščitnimi elementi, iz katerega je nastal denar. (Foto: Knjižnica Laško)

culom in Zvonetom Kosoveljem na čelu. Portrete zgodovinskih osebnosti

Avtor razstave o tolarju se je odločil za predstavitev te denarne enote predvsem z vidika papirja. Papir, na katerega so bili tiskani najprej začasni tolarški boni in nato redni tolarški bankovci, so namreč izdelovali v Papirnici Radeče.

za bankovce je izdelal Rudi Španzl in živalske reliefe za kovance Janez Boljka. Papirnica Radeče je bila izbrana za izdelavo papirja za prvi slovenski denar.

Takrat so v radeški papirnici že imeli dolgoletno tradicijo v izdelavi banknotnih papirjev za Jugoslavijo in tudi za Argentino. »Imeli smo atelje, kjer so naše oblikovalke gravirale vodne znake. Imeli smo sitarsko delavnico, kjer smo gravirane vodne znake z galvanskimi in drugimi postopki preoblikovali v orodja za vtiskovanje v sita, torej v forme, na katerih se izdeluje papir, in seveda postrojenje za izdelavo ter dodelavo banknotnih in drugih zaščitnih papirjev. Pomembni so bili tudi vrhunska oprema laboratorija in buden nadzor kakovosti, dober kader in dobri delavci,« opisuje Franc Gros, prepričan, da je bil papir za prvi slovenski denar v vseh pogledih vrhunske kakovosti ob boku največjih proizvajalcev banknotnih papirjev v svetu in tako »odskočna deska« za kasnejša številna naročila angleške tiskarne Thomas de la Rue, ki je tiskala bankovce za mnoge države sveta.

Prizadevanja za stalen spominski prostor

Ne glede na to, da smo Slovenci 1. januarja 2007 tolar zamenjali za bolj univerzalni evro, je po besedah radeškega župana in direktorja proizvodnje Radeče papir Nova Tomaža Režuna pomembno, da predvsem mlajše generacije živijo z zavedanjem, da je tolar pomemben del naše preteklosti. Želi si, da bi zavest o našem tolarju ostala močna in živa. Ob tem Franc Gros že leta opozarja, da bi si Radeče kot »rojstno mesto« slovenskega tolarja zaslužile stalen spominski prostor zanj, namenjen širši javnosti, kjer bi bili predstavljeni še ohranjeni eksponati in kjer bi pri občanah vzbujali ponos na domači kraj.

Da je primeren prostor za postavitev razstave o tolarju tudi splošna knjižnica, katere osnovna naloga je sicer skrb za bralno kulturo, je prepričan direktor Knjižnice Laško Matej Jazbinšek. Tako utemeljuje: »Med devetimi različnimi tolarškimi bankovci, ki so z vrhanskimi portreti zgodovinskih osebnosti izpod čopiča slikarja Rudija Španzla umetniški unikum v svetovnem merilu, so namreč kar na štirih upodobljeni slovenski književniki: Primož Trubar, Janez Vajkard Valvasor, France Prešeren in Ivan Cankar.«

Foto: SHERPA

Maja Furman: živi in ustvarja spontano in iskreno

»Srečo moramo poiskati v sebi«

Pravljčarka, pripovedovalka, lutkarka, novinarka, moderatorica in igralka. To je le nekaj vlog in nalog, ki jih v svojem življenju opravlja nasmejana in energična Maja Furman. Skromna Konjičanka izžareva posebno energijo, s katero zna in zmore sredi nevihte poiskati zatišje. Da lahko z glasom poboža dušo, že leta vedo otroci in starši, ki uživajo v njenem pripovedovanju in igri. Prav tako dobro zna majhne in velike pritegniti k branju. V zadnjih letih tudi k poslušanju. Piše zgodbe in pravljice, ki jih objavlja v otroških literarnih revijah Zmajček in Galeb. Izdala je več avtorskih slikanic. V reviji Obrazi razkriva in odkriva skrite zgodbe iz življenja zanimivih ter medijsko bolj izpostavljenih ljudi. V sodelovanju z družbo Večer pa v pogovorih z različnimi gosti raziskuje področje osebne rasti.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Maja Furmana je že od otroških let zaljubljena v knjige, zato je bil študij primerjalne književnosti logična izbira. In prav tako ne čudi, da se je v življenju prepustila in zapisala literarnemu ustvarjanju. Kot samozaposlena se je prisiljena kdaj podati tudi v neznano in vsa ta potovanja sestavljajo celosten mozaik, ki je resnično barvit. Njeno delovanje je nemogoče strpati v zgolj en predal.

Kot pravi, živi in ustvarja precej spontano, hkrati zaupe, da se bo vse dobro izteklo. Prizna, da je bilo marsikdaj težko, sploh na začetku, ko je še kot novinka stopala na samostojno kulturno-umetniško pot. »Bili so časi, ko sem bila resnično obremenjena, kako bom finančno »vozila« skozi mesec. Ponoči sem se zbujala v bolečinah in sem nasploh imela precej zdravstvenih težav. Ko sem ugotovila, da težava izhaja iz mojega »notranjega strahu«, sem ga skušala zavestno čim

bolj utišati in mu počasi zapirati vrata v moj svet. Začela sem zaupati, pridno in veliko sem delala in naposled so se stvari postavile ne pravo mesto,« razlaga in doda, da si verjetno tudi zaradi njenega drugačnega pogleda na svet in življenje sedaj projekti sledijo v ravno pravih časovnih razmakih.

Kot še pravi, je značajskega takšna, da ne more delati zgolj ene stvari, saj bi se je hitro naveličala. Pri delu ne mara enoličnosti in težko zdrži v enem mestu. A v zasebnem življenju je povsem drugačna, tradicionalna in umirjena.

Pred otroki ima največjo tremo

Maja zelo rada ustvarja za otroke. V ta čaroben svet pravljič, ki niso namenjene le najmlajšim, jo je poskakalo, ko je postala mama. Svet otroške literature jo je povsem prevzel in sčasoma je začela ustvarjati. »Najprej so bila to krajša besedila, pe-

Foto: Andraž Purg-GrupA

Maja Furman je radovedna, norčava, sanjava in igriva. Rada ustvarja za otroke. Piše zgodbe in pravljice, ki jih objavlja v otroških literarnih revijah, kot sta Zmajček in Galeb. Pri založbi Ajda je izdala več avtorskih slikanic: Učilnica pod orehi, Deček in zajckloster, Stari trg 8-13, Pohorski škrt, Kovaška in Srce soseske. Pod imenom Pravljíčno gledališče Maje Furman izvaja pravljíčne nastope in avtorske pripovedne predstave. Včasih se znajde tudi v vlogi urednice in novinarke. Maja vodi literarne večere, različne pogovorne večere in prireditve, izvaja tudi literarne delavnice za osnovnošolce, včasih oživi kakšen lik v slovenskih televizijskih serijah. Študirala je primerjalno književnost in je po izobrazbi univ. dipl. literarna komparativistka. Leta 2012 je prejela nagrado Občine Slovenske Konjice za dosežene uspehe na področju kulture.

»To, da človek posluša svoje telo in svoj notranji jaz, je nekaj povsem drugega, kot to, da v svetu vidi samo sebe. Žal se zdi, da smo povsem pozabili, da se naša svoboda konča tam, kjer se začne svoboda drugega.«

in najbolj iskreno občinstvo. Ko ustvarjam zanje, to počnem z največjo mero odgovornosti,« pravi Maja, ki se na svoje nastope vselej zelo dobro pripravi. »Otrok ne moreš naplahtati. Vidijo veliko več kot odrasli. Poleg tega znajo jasno pokazati, če jim predstava ni všeč, kar je lahko za nastopajočega včasih tudi boleča izkušnja.«

Gostja domačih TV-serij

V zadnjih nekaj letih, ko se slovenski televizijski ustvarjalci prebujajo tudi na področju ustvarjanja domačih serij, Maja Furman odkriva svet igre in izpopolnjuje igralski talent. Gledalci jo lahko trenutno spremljajo v vlogi novinarke Sonje Knez v seriji Sekirca v med.

Kot pravi, z likom nima ničesar skupnega. »Sonja je novinarka, dolgočasna, suhoparna in resna ženska. Moje popolno nasprotje. Kot novinarka je precej predrzna. Pravzaprav je lik zelo karikiran in mislim, da pri nas ni takšne novinarke. Ampak v tej zgodbi mora biti kakšen takšen lik,« razmišlja. Prizna, da je bil kar velik izziv upodobiti novinarko, ki je tako zelo drugačna od nje. A ji je to dokaj dobro uspelo.

Sicer Maja ni čista novinka, saj ima za seboj že nekaj nastopov v televizijskih serijah. Z manjšo vlogo se je predstavila že v Usodnem vinu, nastopila je tudi v Najinih mostovih. Gledali jo bomo lahko tudi v novi seriji Za hribom, ki bo na zaslone prišla prav v teh dneh.

Iskreno pravi, da niti sama prav dobro ne ve, kako se je znašla v tem svetu. »Ko si na svobodi, je treba poskusiti marsikaj,« se zasmeje. Že nekaj let je včlanjena v slovensko agencijo za »kasting«, kjer režiserji filmov, serij in oglasov iščejo primerne igralce. »Če prepoznajo, da bi lahko ustrezal kriterijem, te povabijo na avdicijo preko spleta, ali pa se na avdicijo prijavim sama. Če uspeš s prikazanim prepričati ustvarjalce, postaneš

»Ni nemogočega, vse omejitve so v glavi. A moraš biti za spremembe in uspehe dovolj drzen. Res se da v čisto vsaki situaciji najti svetlobo, vse je odvisno od nas in perspektive, s katero gledamo na svet.«

smice, osnutki ... Nič resnega. Potem sem zbrala pogum in svoj prvi tekst poslala v uredništvo revije Zmajček. Urednica ni ravno zamahnila z roko. Zapisal sicer ni sprejela, vendar sta me njena konstruktivna kritika in povabilo, naj še kaj pošljem, usmerila v pravo smer. Otroška pravljica mora biti izčiščena, brez balasta, z jasnimi sporočili, a hkrati zvesta večnim zakonitostim pravljič,« se spominja začetkov.

Do zdaj je napisala že več avtorskih pravljič, ki so v knjigah oživele ob podpori izjemnih ilustracij, ki jih ne riše sama. Svoja dela redno objavlja v reviji Zmajček,

njene pravljice lahko prebiramo tudi v drugih publikacijah, med drugim v zamejski otroški reviji Galeb. Tudi pravljíčnega jezika se človek sčasoma priuči, pravi Maja in doda, da se še ni povsem »sprifala« v tem.

Ne samo v pisanju, Maja zelo uživa tudi v interpretaciji pisane besede. Pod imenom Pravljíčno gledališče Maje Furman izvaja pravljíčne nastope in avtorske pripovedne »predstave«. Čeprav že vrsto let gostuje v knjižnicah, šolah in na različnih dogodkih po Sloveniji, prizna, da ima pred vsakim tovrstnim nastopom precej treme. »Otroci so najboljše

»Vedeti moramo, da ni vse samo črno in slabo. Res ni potrebe, da bi bili nesrečni. Življenje in sreča se začneta v nas.«

Maji so blizu vse oblike pripovedovalske umetnosti, tudi kamišibaj.

»Mamina smrt je bila ključni trenutek, ki mu je sledila neka osebna preobrazba. Ponavadi je tako, da bolečina in travmatična izkušnja človeka usmerita na pot osebnostne preobrazbe, da začne na življenje gledati drugače, da začne iskati bistvo svojega obstoja. A ni nujno. So ljudje, ki začutijo potrebo po spremembi in jo dosežejo tudi brez bolečih izkušenj.«

Majo na pravljicnih potovanjih pogosto spremljajo živalski junaki. (Foto: Andraž Purg -GrupA)

del ekipe,« razloži in prizna, da se želja po tovrstnem ustvarjanju v njej skriva že od otroštva. Pri dvanajstih letih je namreč že sodelovala na natečaju nacionalne televizije Oskar junior, kjer je bil njen scenarij izbran in so po njem posneli kratek

film. »Takrat sem se verjetno zaljubila v pisanje in igro,« razmišlja sogovornica, ki prizna, da ta ljubezen nikoli ni bila tako močna, da bi se podala na sprejemne izpite na Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo. Bolj jo je vleklo k literaturi.

»Ljudje bi se morali zavedati, da ne smemo čakati, da nas bo osrečil nekdo drug, in te naloge prelagati na okolico. Sami moramo poskrbeti za to.«

Nova znanja in spoznanja

Kadar ne ustvarja pravljič, rada piše za revijo Obrazi. Največkrat jo, kot pravi, odnese v subtilnejše teme, ki življenju dajejo smiselne oblike: psihologija, osebnostna rast, zdravje, odnosi. Še bolj se je vanje poglobila, ko je pred tremi leti začela sodelovati z družbo Večer, ki organizira pogovorne dogodke, v zadnjem obdobju tudi v obliki »podcastov«. S sogovorniki Maja odkriva področja in teme, ki dvigujejo kakovost življenja, se dotikajo duhovne in osebnostne rasti ter zdravja. »Ustvarjalci teh dogodkov želimo ljudem, sploh v trenutnih časih, vrniti neko svetlobo in jih naučiti, da znajo skozi življenje potovati z optimizmom, jim pokazati, da se lahko imajo v življenju lepo. Predvsem jim želimo pokazati oziroma jih pripeljati do zavedanja, da je od njih odvisno, kakšna bo njihova kakovost življenja. Ljudje bi se morali zavedati, da ne smemo čakati, da nas bo osrečil nekdo drug, in te naloge prelagati na okolico. Sami moramo poskrbeti za to,« z velikim zanosom in srčnostjo opiše ozadje nastajanja in namen zanimivih pogovorov, ki jih je mogoče najti na spletu in se kadarkoli poglobiti vanje.

Gre za neke vrste izobraževalne vsebine, kjer Majini sogovorniki z najrazličnejših področij oziroma z različnimi znanji in tehnikami ljudi učijo, kako v življenju prepoznati drobne lepe trenutke, kako se vsak dan veseliti ne glede na težo situacije, v kateri se znajdejo. »Strokovnjaki z različnimi znanji tehnik in metod osebnostne rasti lahko ljudem pomagajo. Lahko jih že s svojim razmišljanjem opolnomočijo, da znajo ceniti življenje. Vedeti moramo, da ni vse samo črno in slabo. Res ni potrebe, da bi bili nesrečni. Življenje in sreča se začneta v nas,« podaja nasvete in širi znanje, ki ga je pridobila v številnih pogovorih.

Ker jo to področje tudi sicer zelo zanima, Maja veliko raziskuje, bere, se udeležuje

spletnih predavanj. »Resnično me zanima delovanje naše podzvesti, o čemer vedno glasneje in pogostejše govorita tudi zdravstvena in znanstvena stroka. Nevroznanost in epigenetika, ki raziskujeta to področje, se hitro razvijata in v prihodnjih nekaj letih lahko na tem področju pričakujemo velik preboj.«

Skozi bolečino in temo do sreče in zadovoljstva

Čeprav je Majo delovanje nezavednega zanimalo že v času študija, se v to takrat ni preveč poglobila. »Takrat sem se s tem ukvarjala predvsem zato, da bi se razbremenila teže izpitov in učnega uspeha. Nisem želela imeti treme, izpite sem želela opraviti s čim manj napora. Kar ne pomeni brez učenja,« poudari v smehu.

Močno je na njeno duhovno potovanje vplivala mamina smrt pred skoraj desetimi leti. »Takrat sem začela resnično raziskovati in sem ugotovila, da mi je to zelo blizu. Rada posegam po tej vrsti literature, se udeležujem predavanj in izobraževanj, spoznavam različne tehnike in metode, ki jih potem preizkusim,« pove in prizna, da raje dela sama kot v skupinah. »Ljudje smo različni. Nekateri lahko gredo skozi preobrazbo sami, spet drugi potrebujejo strokovno podporo. Pomembno je, da se v določenem trenutku, zavemo, da imamo težavo in da potrebujemo spremembo. To je prvi korak. A je pot do cilja in spoznanja, da smo vredni, da se postavimo na prvo mesto, težka,« pravi in takoj pristavi, da moramo pri tem ločiti egoizem, ki je današnje družbo povsem preplaval. »To, da človek posluša svoje telo in svoj notranji jaz, je nekaj povsem drugega, kot to, da v svetu vidi samo sebe. Žal se zdi, da smo povsem pozabili, da se naša svoboda konča tam, kjer se konča svoboda drugega,« se v iskrenem pogovoru nekoliko dotakneva tudi trenutnih razmer, ki nas preveč delijo.

Ljudje ne slišimo radi, da delamo kaj narobe in da kriv-

»Nikoli ne želim iz sogovornika na silo izvleči nekaj senzacionalnega, seveda je »fajn«, če to dobiš, ampak je do tega treba priti na verodostojen način«

da za naše slabo počutje izhaja iz nas in ne iz okolice. A je to, kot večkrat poudari Maja, nujno sprejeti, če želimo zaživeti polno in bolj srečno.

Iskreno in nikoli predrzno

Majino poslanstvo je pisanje dobrih zgodb. Bodisi kot pravljíčarka bodisi kot novinarka. V obeh vlogah se odlično znajde in tudi dobro počuti. Posledično je na obeh področjih uspešna. »Dobre zgodbe me lovijo povsod – ali jaz njih – skozi knjige, potepanja, sanje, druženja s sabo in z mojimi,« je zapisala ob eni predstavitvi. In v teh dobrih zgodbah in ljudeh, ki jih ustvarjajo, nevede odkriva tudi sebe. Se razvija, osebnostno raste in bogati.

V vsak zapis intervjuvanca zlije del sebe in prav zaradi tega imajo ljudje njene zapise radi. In koga bi še želela povabiti pred mikrofonom? »Najbolj bi me kot novinarko zanimalo druženje z dr. Brucem Liptonom in dr. Joejem Dispenzo. Gre za dva vrhunska znanstvenika s področja epigenetike in nevroznanosti oz. s področij zavestnega ustvarjanja. To področje me tudi osebno zelo zanima in ga raziskujem,« pove po nekoliko daljšem premisleku. Tudi v Sloveniji je še kar nekaj ljudi, ki si jih želi spoznati, z njimi poklepetati in jih bralcem predstaviti v nekoliko drugačni luči, kot jih morda poznajo.

Pri intervjujih se vedno drži načela iskrenosti v popolni odsotnosti senzacionalizma. »Intervjuvanca želim predstaviti čim bolj osebno, ne zgolj tehnično glede na njegovo poklicno udejstvovanje. Vsakdo v sebi skriva nepovedane zgodbe in prav te iščem. Nikoli ne želim iz sogovornika na silo izvle-

či nekaj senzacionalnega, seveda je »fajn«, če to dobiš, ampak je do tega treba priti na verodostojen način. Ko se ljudje pogovarjajo, ko nimajo občutka, da jih zaslíšuješ, se znajo odpreti celo bolj, kot bi pričakovali,« razkrije svoj pristop in prizna, da vedno ne uspe. »So intervjuvanci, ki me pustijo povsem hladno. Redko, a se zgodi,« pravi z značilnim toplim nasmehom.

V naravo po navdih in »fotke«

Ko potrebuje očíščenje in svežo moč za delo ter vsakodnevne življenjske »boje«, najraje zavije v gozd blizu doma. »Rada sem v naravi. Tam je povsem drugačna energija in v gozdu je mogoče začutiti naravni srčni utrip zemlje ter utrip življenja,« pravi Maja, vesela, da te kótíčke najde v neposredni bližini doma. »Nisem športnica, daleč od tega. Sem precej nerodna, ampak rada hodim. Raje po ravnini kot v hrib,« pripomni v smehu. Podobno kot številni ustvarjalci na teh sprehodih in pohodih dobiva ideje za nadaljnje ustvarjanje. Zelo rada lepote narave tudi fotografira. »Enkrat, ko bom velika, bi rada bila tudi malo fotografinja,« se zasmee in hiti razlagati, da kljub temu da je telefon, ki ga uporablja za fotografiranje, njen stalni spremljevalec, ko pobegne v naravo, zna kljub temu užiti naravo. »Vesela pa sem, ko lepoto trenutka ujamem tudi v fotografijo.«

Malce pomisli in zaključi: »Kako že pravijo, vsak dan pojdi v naravo vsaj za petnajst minut, če nimaš časa, pa vsaj za dve uri. Vsak, tudi kratek obisk gozda ima velik terapevtski učinek.«

Foto: arhiv NT (Andraž Purg - GrupA) in osebni arhiv

»Držim se reka vsak dan pojdi v naravo vsaj za petnajst minut, če nimaš časa, pa za dve uri. Vsak, tudi kratek obisk gozda ima velik terapevtski učinek.«

Zbirka avtorskih slikanic

Najlepše je ustvarjati za otroke. A preden stopi prednje, še vedno čuti nekoliko povišan srčni utrip.

Edinstvena mehanska stolpna ura, ki jo je naročil grof Attems

V gradu še spi dediščina modre krvi

Vprašanje, kaj se skriva za zidovi gradu Podčetrtek, ki ga je nedavno odkupila tamkajšnja občina, je zadnja leta najbrž zbuvalo zanimanje marsikaterega mimo-idočega. Stavba je že dolgo izropana. Nepovabljeni gostje so iz nje odnesli vse, kar se je odnesti dalo. A tam se je vendarle ohranilo bogastvo, ki sega v obdobje zadnjih lastnikov z modro krvjo. Gre za stolpno uro, katere mehanizem je še danes skoraj natančno takšen, kot ga je naročil eden najbolj znanih štajerskih plemičev, grof Ignac Marija I. Attems.

TINA STRMČNIK

Edini restavrator za mehanske ure v Sloveniji **Samo Kukovičič** poudarja, da je mehanska stolpna ura na gradu Podčetrtek zelo dragocena in redka. Je namreč ena najstarejših skoraj v

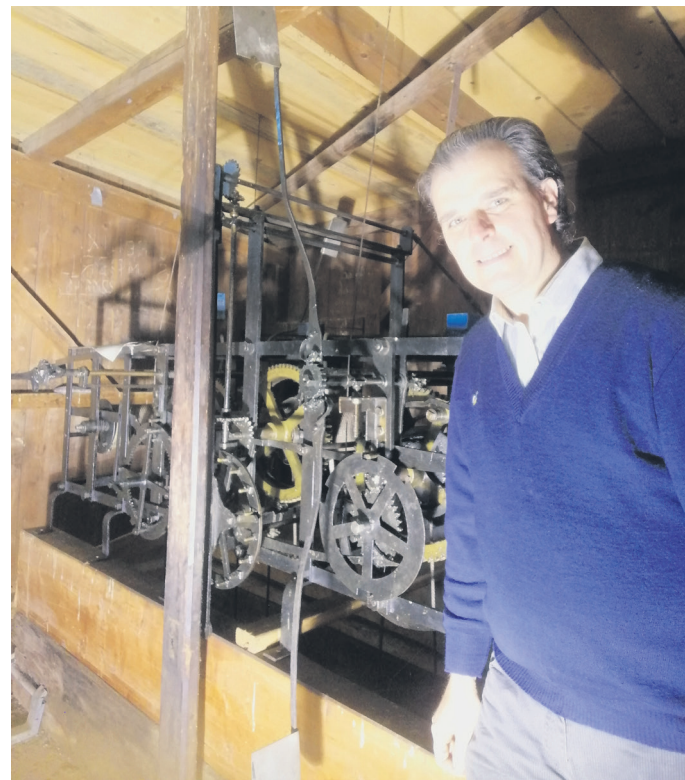
celoti ohranjenih tovrstnih naprav na Slovenskem. Idejo zanjo je dobil tedanji lastnik posestva grof Attems, ki je med letoma 1715 in 1723 pri prenovi tamkajšnjega gradu iz renesančne utrdbe v ba-

ročno rezidenco sodeloval v vlogi arhitekta.

Ta vpliven štajerski plemič je v začetku 18. stoletja za uro naročil mehanizem William Clement. Gre za mehanizem, ki ga je zaščitil prestižen angleški izdelovalec ur, ki je med drugim delal tudi za angleško krono. Za umestitev ure je dal grof postaviti barokiziran stolpič. Urini bobni so bili oblečeni

»O tem, da so uro vzdrževali in jo mazali, še danes pričajo ostanki na mehanizmu,« je dejal Kukovičič. Dodal je, da je ura z zvonjenjem zvonov naznanila, če so se gradu s kočijo približevali obiskovalci modre krvi. Do danes so se ohranile tehnologije avtomatskega pritrtkavanja, ki so omogočale, da je ura zazvonila na zahtevo oskrbnika.

Samo Kukovičič: »Ura gradu Podčetrtek bje več življenj. Čeprav nima kazalcev in čeprav nekaj njenih sestavnih delov manjka, ima še vedno srce in svoj smisel uporabe.«

Samo Kukovičič, ki se je za svoj poklic izučil v urarski šoli v Celju, ob najstarejši mehanski še delujoči uri v Sloveniji, in sicer v mestnem stolpu na Ptuj. Njegov zadnji projekt je predstavljala obnova zvonov in ure na pročelju ljubljanske mestne hiše. (Foto: Osební arhiv Sama Kukovičiča)

Matija Plevnik: »Obnovljena razgledna ploščad bo pokazala, da za uživanje ob lepih pogledih ni treba graditi visokih stolpov. Za to lahko izkoristimo danosti, ki nam jih nudi kulturna dediščina, umeščena na izpostavljenih točkah.«

Na gradu je še ohranjenih nekaj okrasnih poslikav. Po Plevnikovih besedah so v zelo slabem stanju. (Foto: Andraž Purg – GrupA)

z lesom, ki so ga delavci posekali v Savinjski dolini in ga pripeljali v pokrajino ob Sotli. Uro je tam po londonskih načrtih izdelal neznan kovač. Glede na njeno tehnološko dovršenost je Kukovičič prepričan, da je nad njeno izdelavo nedvomno bdel sam graščak.

Ta naprava za merjenje časa je prenašala močno zvočno sporočilo. Z različnimi udarci zvonov je bila vsakih 15 minut, naznanila je vsako polno uro, zvečer je ugasnila. Naročnik je skrb za njeno vzdrževanje prepustil grajskemu oskrbniku, ki si je nasploh prizadeval za čim večje udobje graščakov, kadar so obiskovali tamkajšnji grad.

Ohranjeni deli, stari tristo let

Slovenija ima po Kukovičičevih besedah največ stolpnih ur na kvadratni kilometer površine na svetu. Žalosti ga, da omenjene ure večinoma nemo propadajo. In da marsikdo ne ve, da so v zvonikih ter na podstrešjih skupki zobnikov, ki lahko kažejo čas, zvonijo ali celo poganjajo figure, kot to velja za uro v Lutkovnem gledališču Ljubljana. »Grajske in cerkvene ure veljajo za prve stroje človeštva. Gre za prave mojstrovine rokodelcev, mojstrov urarjev in kovačev. Njihova znanja so se zadnjih sedemsto let prenašala iz roda v rod. Tega ne more nadome-

Samo Kukovičič: »Klavrno propadanje gradu sem spremljal v obdobju, ko so po tamkajšnjem hribu še ležali pozlačeni krozniki in srebrn pribor.«

stiti nobena elektronsko ali satelitsko vodena ura.«

Restavrator je pojasnil, da je doslej vladalo prepričanje, da so vandali uro na gradu Podčetrtek uničili. Ko je raziskoval ohranjeno dediščino, je ugotovil, da je njen mehanizem ostal skoraj nedotaknjen. »Res je, da na obeh straneh stolpa nima več kazalcev in da prav tako ni več zvonov, ki jih je avtomatično poganjala. Zvonove je vzela vojska, in sicer za izdelavo topov. Manjka še

nekaj koles in zobnikov, ki so bili zaradi vsebnosti barvnih kovin prav tako zanimivi za vojsko. Večina drugih delov, ki so bili vgrajeni pred tristo leti, se je ohranila do današnjih dni. Neverjetno je, kako tehnološko dovršen je mehanizem,« je dejal. In dodal, da bi bilo možno uro po strokovnem pregledu popraviti in usposobiti. Ker je ura edini del gradu Podčetrtek, ki je v več kot 90 odstotkih ohranjen natančno takšen, kot je bil v času, ko si ga je zami-

Tako je videti urni stolpič. Matija Plevnik je dejal, da je eden od ciljev obnoviti uro. Na osnovi želja, ki jih bo za grad imela občina, in kulturno-varstvenih usmeritev, ki jih bo podal zavod, bodo določili nadaljnje posege v stavbo in vsebine, ki bi lahko bile primerne zanjo. (Foto: Andraž Purg – GrupA)

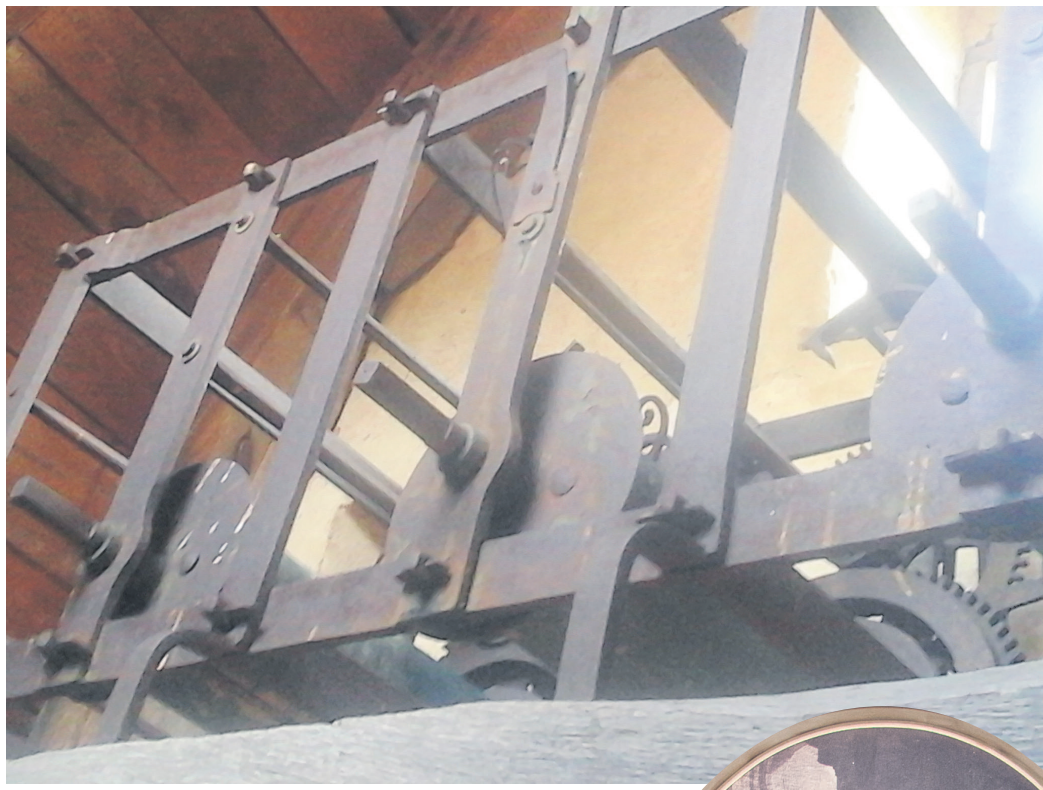
Samo Kukovičič: »Attemsi so bili dobri gospodarji. Čeprav so bivali v Slovenski Bistrici in je bil grad Podčetrtek le ena od njihovih letnih rezidenc, jih je tudi tukaj spremljal izreden občutek za čas in zvok. S svojim gospodarjenjem so vplivali tako na vidno kot zvočno vsebino prostora, kjer so živeli.«

Odkar je grad odkupila Občina Podčetrtek, so tam prisotni različni izvajalci. Cilj je, da bi z najbolj nujnimi popravili ustavili propadanje te kulturne dediščine. (Foto: Andraž Purg – GrupA)

»Zahvaljujoč novi kritini, grad ne bo več propadal tako bliskovito, kot je doslej,« je pojasnil umetnostni zgodovinar iz celjske območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. (Foto: Andraž Purg – GrupA)

Ura v Podčetrtku ima mehanizem William Clement. Po Kukovičičevih besedah je edini ohranjen tovrstni mehanizem angleškega tipa še v Marezigah nad Koprrom in v muzeju zgodovine znanosti v Angliji. (Foto: Samo Kukovičič)

slil grof Ignac Marija Attems, je Kukovičič prepričan, da bi bila ta naprava pomembna dodana vrednost za turistično zgodbo, ki bi se lahko spleta okoli obnovljenega gradu.

Rezultat plenjenja in nevzdrževanja

Umetnostni zgodovinar **Matija Plevnik** iz celjske območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je povedal, da je trenutna podoba stavbe, ki je bila v lastni družine Attems vse do konca druge svetovne vojne, rezultat tega, da grad vrsto let ni bil vzdrževan in da so tja hodili nepovabljeni obiskovalci. Nepridipravi so po Plevnikovih besedah

odtujili marsikateri del opreme, na primer dva baročna kamina. Odtujene so bile pečnice, še posebej tiste, ki so bile likovno bolj dovršene. »Ponekod je ohranjenih nekaj okrasnih poslikav. Gre za likovno opremo, ki je prišliki niso mogli odnesti. Verjetno bodo dodatne raziskave opozorile tudi na kakšno starejšo poslikavo. Ohranjenih je še nekaj kamnoseških elementov, ponekod je možno zaslediti še kakšen grb.

Domnevo o arhitekturnem ustvarjanju Ignacija Marije Attems (desno) podpira tudi eden njegovih portretov, na katerem je upodobljen s šestilom in z načrtom v roki. Na fotografiji je reprodukcija izvirne oljne podobe, ki jo sicer hrani muzej Joan-neum iz Gradca. (Foto: arhiv Posavskega muzeja Brežice)

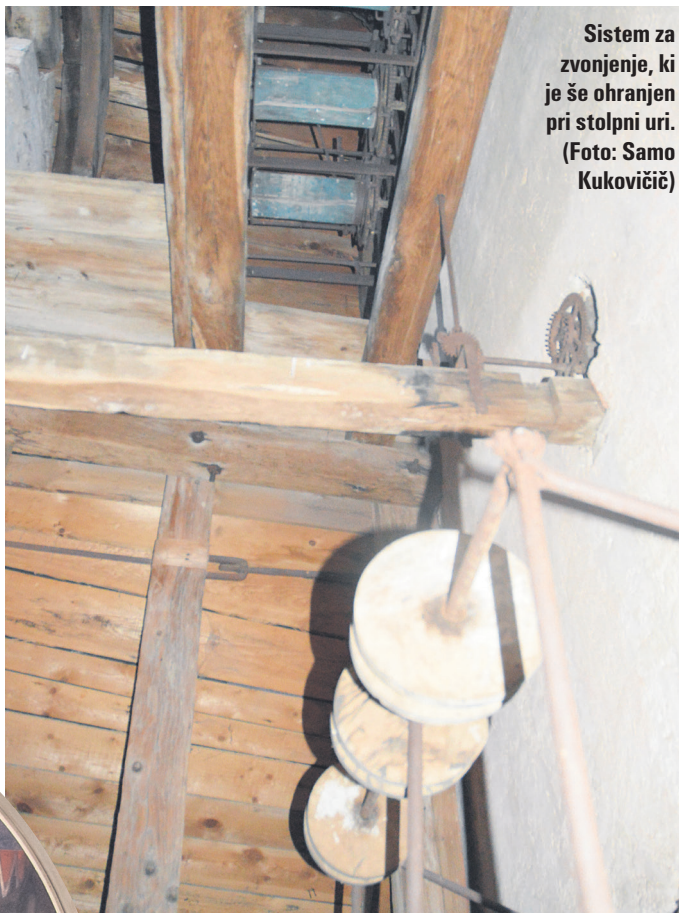
Sicer pa je grad popolnoma izropan, ostali so le osnovni elementi stavbe.

Je o tem, kako je bil grad opremljen nekoč, ohranjenih kaj podatkov? Nekatere stare fotografije, ki jih hrani Informacijsko-dokumentacijski center za dediščino, pričajo, da naj bi na gradu nekoč med drugim imeli oljno podobo Hera-

klejevega boja s Hidro in oljno podobo ležeče žene, kjer je bil v ozadju naslikan grad. Iz fotografij je po Plevnikovih besedah mogoče razbrati več o statusu naročnika umetniških del in o njegovem likovnem okusu.

V začetku 90. let so raziskovalci na južnem veznem traktu odkrili gotske bifore, okenske odprtine, ki so s stebričkom razdeljene na dva dela. Gre za lep, pomenljiv likovni dodatek ovoju stavbe, ki dodatno odstira bogato zgodovino gradu.

Sistem za zvonjenje, ki je še ohranjen pri stolpni uri. (Foto: Samo Kukovičič)

Matija Plevnik:
»Oprema gradu je po drugi svetovni vojni zelo hitro izpuhtela.«

Konec zamakanja in propadanja

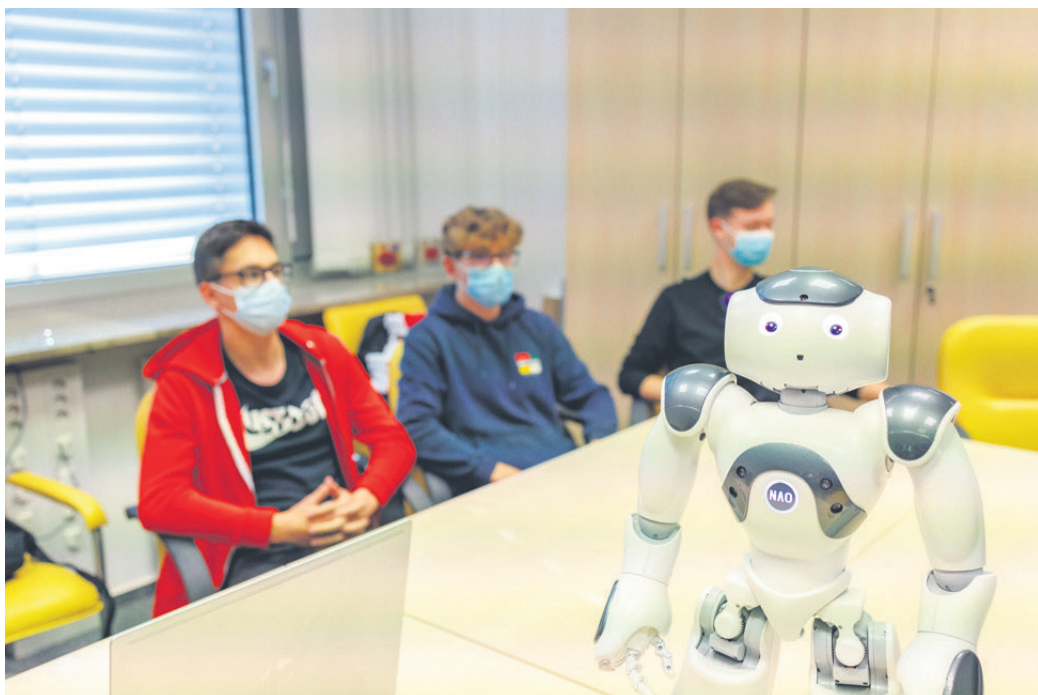
Stavba je veliko škode utrpela zaradi zamakanja vode. Zato so se udrli štirje stropi v zgodnjih nadstropjih, tramo-vi in leseni nosilni elementi so ponekod popustili. Nova strešna kritina, s katero izvajalci že prekrivajo ostrešje, bo preprečila nadaljnje propadanje te kulturne dediščine.

Obenem izvajalci izvajajo tudi nekatera dela za izboljšanje nosilnosti oz. statike. Obnavljajo še notranji atrij. Vsa dela sledijo ocenam strokovnjakov o tem, kako preprečiti nadaljnje propadanje, je dejal Plevnik. Obnovljena razgledna ploščad nad nekdanjo konjušnico bo po njegovem prepričanju eno najlepših razgledišč v regiji. »Pokazala bo, da za uživanje ob lepih pogledih ni treba graditi visokih stolpov, ampak da lahko za to izkoristimo danosti, ki nam jih nudi kulturna dediščina, umeščena na izpostavljenih točkah.«

Čprav je grad Podčetrtek danes le še lupina, je njegova največja vrednota po Plevnikovem prepričanju slikovita lega, od koder se odpira pogled na bližnjo in daljno okolico. »To, da je občina stavbo odkupila, je herojsko dejanje. Kar je bila nekoč črna packa kraja, želi občinska uprava obrniti v svoj prid. Cilj je, da bi bil grad, ki zaznamuje prostor, obnovljen do te mere, da bi spet postal ponos občine.«

Obnove je vesel župan Podčetrčka Peter Misja. (Foto: Andraž Purg – GrupA)

Učenje robotike v Šolskem centru Celje

Inovativni pristopi pri pouku

Najprej ustvarjalnost in nato tehnologija

Kaj vse je mogoče početi v razredu, kjer zna učitelj kakšno uro drugače izpeljati kot sicer, in kako je mogoče biti tudi pri pouku na daljavo inovativen? Kako lahko robot sodeluje pri uri v razredu, kako se je mogoče s pomočjo podkastov učiti tuje jezike in kako v sobi pobega spoznavati ulomke? To je le nekaj idej, ko so jih pri pouku uporabili učitelji različnih slovenskih šol in predstavili na nedavni konferenci Kreativna učna okolja. V Rimskih Toplicah jo je pripravil Šolski center Celje, sodelovalo je več kot 70 slovenskih in tudi nekaj danskih, irskih, bosanskih, srbskih in hrvaških učiteljev.

TATJANA CVIRN

O tem, da so takšna srečanja pomembna za učitelje, ki lahko z novimi spoznanji obogatijo svoje delo, je govoril **Mojmir Klovár**, predsednik programskega odbora in direktor Šolskega centra Celje. »Zaradi bombardiranja s podatki iz različnih virov je današnja mladina zelo zahtevno občinstvo. Mladi so navajeni na hitre in strnjene podatke. Zelo so nepotrpežljivi in slabo prenašajo daljšo zbranost. Zato se moramo z oblikami podajanja znanja prilagoditi do te mere, da pouk postane zanimiv oziroma drugačen. A še vedno moramo upoštevati zahtevo izobraževalnih programov in doseči zastavljene izobraževalne cilje. Vendar moramo biti izjemno pozorni, da ustvarjalnosti ne zamenjamo s tehnologijo. Ustvarjalnost pri poučevanju pomeni, da učence prestavimo iz cone udobja v cono dela, tako da bodo to razumeli kot lastno pobudo. S tem jih bomo pridobili na stran raziskovanja novih znanj in veščin, ki jim bodo omogočili napredovanje v učnem procesu.«

Klovár je poudaril, da bodo med številnimi primeri dobrih praks učitelji lažje izbrali tiste, ki jim ustrezajo. Kar nekaj teh primerov so lahko slišali o omenjeni konferenci in o njih bodo brali v zborniku prispevkov. Povzemamo tri od njih.

Robot pri pouku

»Robotika je nepogrešljiva tehnologija in jo moramo vključiti tudi v izobraževalni sistem. Mlade moramo pripraviti na prihodnost. Vprašamo se lahko, ali jim lahko zagotovimo znanja in spretnosti, ki ne bodo vprašljive in mladi ne bodo v strahu, da bi roboti v bližnji prihodnosti prevzeli njihova delovna mesta. Gospodarstvo je pred velikimi izzivi. Globalno smo priča četrti industrijski revoluciji in preoblikovanju delovanja podjetij. Vzporedno s tem se morajo preoblikovati tudi izobraževalne ustanove, ki izobražujejo kadre za industrijo,« je dejal mag. **Matej Veber** iz Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije v okviru Šolskega centra Celje. Predstavil je primer sodelovanja človeka in robota v učnem procesu, kot so se ga lotili v šoli.

»Za izobraževanje je bil razvit idejni koncept didaktične enote za pouk robotike v programih Tehnik mehatronike in Strojni tehnik. Sodelovalni robot je nameščen na namensko zasnovano mizo. V naslednjem koraku bomo pripravili sodelovalno delovno okolje, kjer bodo dijaki spoznali koncept, preučili delovanje in programirali sodelovalnega robota na podlagi pripravljenih delovnih zahtev.«

Na konferenci je bilo predstavljeno tudi velenjsko Vzorčno mesto, ena najsodobnejših učilnic v Evropi.

Brez vlaganj pri uvajanju novih tehnologij ne gre, kar kaže primer Šolskega centra Celje. V tem šolskem letu so v ŠCC kupili industrijskega in humanoidnega robota, akcijsko kamero, očala za VR in mikrofone za podkaste ter zanje namenili približno 35 tisoč evrov, za licence za programe so odšteli približno 20 tisoč evrov, za nadstandardno predavalnico 12 tisoč evrov.

Učenje s pomočjo podkastov

Zanimiva je tudi izkušnja uporabe podkastov pri poučevanju tujega jezika. Predstavila jo je **Urška Petrič** iz Šolskega centra Šentjur. Pojasnila je, da se je ideja za projekt uporabe podkastov pri poučevanju tujih jezikov porodila ob zaprtju šol in delu na daljavo ter zaradi pogostejše uporabe digitalnih tehnologij pri pouku. »Ob tem sem v petnajstih letih poučevanja angleškega in italijanskega jezika opazila, da je slušno razumevanje glede na razporejene ure in predviden material v učbenikih in drugih gradivih do neke mere zapostavljena jezikovna kompetenca. To se odraža

tudi v predvidenih točkah pri splošni maturi, ki jih kandidati lahko doseže pri nalogah slušnega razumevanja, in sicer približno 20 odstotkov, medtem ko pri poklicni maturi iz angleščine slušno razumevanje ni ocenjevano. S pedagoško-didaktičnega vidika se mi zdi smiselno več pozornosti nameniti razvoju prav te jezikovne kompetence, ker je v svetu, ko se vedno večji del komunikacije izvaja na daljavo in s pomočjo videokonferenc, predvsem slušno razumevanje zelo pomembno,« je ocenila.

Z dijaki angleščine in italijanščine je tako ustvarjala podkaste. Najprej so dijaki predlagali, katere teme jih zanimajo in v kakšni obliki bi lahko bil podkast zasnovan. Nato so napisali besedila in končne verzije pripravili z učiteljico. Ob tem so se morali seznaniti tudi s tehnologijo snemanja in za izdelavo uporabiti ustrezne aplikacije. V zadnjem delu so dijaki predvajali posnete podkaste, ki so si jih izmenjali med skupinami, potem ko so za posneta besedila pripravili naloge, in reševanje delovnih listov oziroma drugih materialov.

Mojmir Klovár, direktor Šolskega centra Celje: »Predvsem motivirani zaposleni ustvarjajo inovativne prakse, sodobni pripomočki so le dodatna spodbuda za učitelje in dijake.«

Petričeva je ugotovila, da z uporabo digitalnih tehnologij dijaki niso imeli težav in da so se ob učenju ter spoznavanju novih metod poučevanja tudi zabavali. Tudi sicer ima po njenem mnenju izdelava podkastov veliko pozitivnih učinkov na učenje.

Bolj zabavni frazemi

»Učenje frazemov (na primer kupiti mačka v žaklju, vleče se kot megla, čas suhih krav, op. p.) smo nadgradili z izvedbo animacije. Učenci so zelo uživali pri iskanju frazemov, bolje jih razumejo, proces dela je bil zelo ustvarjalen,« je svojo idejo in rezultate strnila **Bernarda Zalokar** iz Osnovne šole Šmarje pri Jelšah. »Najprej učenci spoznavajo frazeme, ki jih pogosto uporabljajo v govoru, nato proučimo izvor pomenov, njihovo uporabo v učencem znanih tujih jezikih

ter naredimo primerjavo. Ko učenci dodobra razumejo frazeme, njihov pomen najprej izrazijo z risbami. Nato ustvarijo zgodboris, ki je osnova za animacijo, s katero prikažejo prenesen pomen, ki ga frazem izraža.«

Učenci so se morali razdeliti v pare ali skupine po največ tri. Skupina je morala izbrati frazem, ki ga je prenesla v animacijo. Učenci so spoznali škatlovnik, ki omogoča lahko delo pri animiranju, program Stop motion in tehnike, ki jih lahko uporabijo (kolaž, plastelin, lego kocke ...). Tehnike, ki so jih izbrali, so bile zelo različne, tudi frazemi se niso podvajali. »K pouku so vsi učenci prišli pripravljeni, nihče tisti dan ni manjkal in čisto vsi so zavzeto ter tvorno sodelovali pri ustvarjanju animacij,« je ugotovila učiteljica.

Foto: arhiv ŠCC

Tiflopedagoginja in pisateljica dr. Aksinja Kermauner

»Najboljše zdravilo proti predsodkom je znanje«

Pred kratkim je Združenje prijateljev slepih Slovenije s sedežem v Celju ponatisnilo knjižico 10 zmot in 10 resnic o slepoti in slabovidnosti. Z njo skuša razbijati stereotipe in predsodke, povezane s slepoto in slepimi, ki med ljudmi pogosto naletijo na nepoznavanje in nerazumevanje svojih potreb. Avtorici brošure sta dr. Ingrid Žolgar in dr. Aksinja Kermauner. Slednja se zaradi večdesetletnega dela, posvečenega slepim in slabovidnim, uvršča med vodilne strokovnjake s področja tiflopedagogike. V začetku decembra bo spet na obisku v Celju, saj sodeluje pri postavitvi nove razstave igrač za slepe v Muzeju novejše zgodovine Celje.

TATJANA CVIRN

Lahko smo ponosni, da je Otroški muzej Hermanov brlog v Muzeju novejše zgodovine Celje že nekaj let prilagojen slepim in slabovidnim obiskovalcem. Projekt je muzej izpeljal v sodelovanju s Pedagoško fakulteto Univerze na Primorskem, kjer predava dr. **Aksinja Kermauner**, in z Združenjem prijateljev slepih Slovenije. Na razstavi so tako tudi igrače in družabne igre za slepe in slabovidne. Zbirko bodo kmalu še obogatili. »V MNZ so bili prvi, ki so se odzvali na pobudo, da bi slepim in slabovidnim otrokom predstavili igrače, ki so zanje primerne, in da bi o tem seznanili tudi druge ljudi, saj zelo malo vedo o slepoti in slabovidnosti. To je bilo izjemno sodelovanje,« se spominja sogovornica, ki je igrače izdelala s študenti. »3. decembra, ko je dan kulture in tudi dan invalidov, v MNZ pripravljamo novo razstavo S prsti do znanja. Razstavljene bodo najnovejše igrače, ki so jih izdelali zaposleni v italijanski šoli v Kopru. Za to jih je navdušila nekdanja študentka inkluzivne pedagogike Ina Sulič, ki je svoje sodelavce spodbudila, da so začeli izdelovati igrače. Nastalo jih je več kot 150. Izdelovali so jih tudi priporniki v Kopru, kar je nekaj posebnega pri nas.«

Zagotovo je treba dobro poznati delovanje slepih in slabovidnih, da lahko nastanejo igrače, ki so zanje primerne. Ni dovolj iskanje navdih med igračami v trgovini, domnevam, da gre za čisto drugo izhodišče ...

Res je. Ogromno ljudi ne ve, da ni primerno samo tisto, kar lahko slepi otipajo, ampak je treba imeti za izdelavo igrač veliko tiflopedagoškega znanja. Študenti so mi povedali, da so prvič v življenju razmišljali tako, da niso gledali z očmi. Preseliti se moraš pod veke, kot sem zapisala v svoji knjigi, da lahko dojameš, da nekaj, kar narediš z očmi, ni ustrezno tistemu, kar lahko le otipaš. Zato so res pomembni znanje, izkušnje in nekaj senzibilnosti, empatije, da se znamo za nekaj časa preleviti v kožo slepih.

Za ta korak ste se odločili kar dvakrat. Pokrili ste si oči in teden dni

»Ponosna sem na starševstvo, saj mi ni bilo enostavno s štirimi hčerkami, ki sem jih uspela s sedanjim partnerjem vzgojiti v samostojne osebnosti, ki mislijo s svojo glavo in z radovednostjo ter s hvaležnostjo gledajo v svet. Ponosna sem tudi na svoje delo.«

doživljali stiske in tegobe slepih. Ni bilo enostavno, kot ste zapisali v knjigi Na drugi strani vek. Ali tudi vaši študenti kdaj izpeljejo kaj takšnega?

Med tema dvema poskusoma sem dojela neverjetne stvari. Takrat sem že nekaj časa poučevala slepe in slabovidne, a ko sem imela takšno izkušnjo, je bilo to nekaj čisto drugega. Pri svojem predmetu zato študente »oslepim« s črnimi prevezami in nekaj časa hodijo z belo palico po mestu, da tako deloma doživijo svet slepih.

Vaš motiv za dva samoposkusa je bil, da bi se čim bolj vživeli v življenje slepih. Depresije zaradi oslepitve verjetno niste podoživeli. Kaj je bilo najtežje pri tem?

Depresija je bila tudi prisotna, čeprav ni niti najmanj primerljiva s tisto, ki jo lahko doživljajo tisti, ki so oslepelis kasneje, ne že kmalu po rojstvu. Tretji dan na primer nisem hotela iz postelje, češ da je slabo vreme, saj nisem videla sonca. Dokaz torej, da svetloba pozitivno vpliva na naše razpoloženje. To in dejstvo, da nisem bila samostojna, da sem potrebovala spremljevalca, je bilo najtežje. Niti brati nisem mogla, kar sicer zelo rada počnem, brajico pa znam brati z očmi, ne s prsti.

Kako so ta poskus sprejeli otroci, ki ste jih takrat učili v Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani, današnjem Centru IRIS?

Učenci so bili navdušeni, morala sem jim brati iz knjige Na drugi strani vek, ki je nastala po teh poskusih. A niso bili vsi slepi zadovoljni s tem, češ, kaj se grem ...

Je bil kakšen poseben povod, da ste začeli delati s slepimi in slabovidnimi? V osnovi ste diplomirali iz slovenščine in likovne vzgoje ...

Čisto naključje je bilo, a verjamem v idejo, da ima beseda globlji pomen, če jo beremo takole: naključje. Začela sem poučevati v običajnih šolah, a sem se tam počutila bolj kot krotitelj, predvsem pri likovnem pouku. Nato sem za leto dobila delo v Kamniku v zavodu za gibalno ovirane otroke. Tam sem začutila, da je to tisto, za kar sem poklicana. Čez nekaj let, po gostovanjih v različnih šolah – tudi včasih ni bilo tako lahko dobiti službe – so me poklicali iz Zavoda za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani, da potrebujejo učiteljico slovenščine in likovnega pouka. Še eno naključje, saj povezava teh dveh predmetov ni pogosta. V zavodu sem ostala 25 let in kasneje nadgradila znanje z doktoratom iz tiflopedagogike. Zdaj poučujem študente inkluzije na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem, kako naj poučujejo slepe in slabovidne otroke.

Dr. Aksinja Kermauner se na osebnem, strokovnem in znanstveno-raziskovalnem področju posveča razvoju inkluzivne pedagogike in promociji čim učinkovitejšega vključevanja otrok s posebnimi potrebami v širšo družbo. S svojim raznolikim delom ruši stereotipe o osebah s posebnimi potrebami, pomembno prispeva k teoriji in praksi udejanjanja inkluzije pri nas in v tujini, popularizira paradigmo vključevanja oseb s posebnimi potrebami ter svoje znanstveno znanje vključuje v razvoj vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami, njihovih prihodnjih učiteljev in širše javnosti doma in po svetu. (Iz obrazložitve letošnje nagrade za izjemne doseže na področju šolstva)

»V času blagostanja družbe se nestrpnost do tistih, ki niso »naši«, ne vidi v tolikšni meri kot v krizi.«

Otroke s posebnimi potrebami smo pred leti »potisnili« v običajne šole, pogosto brez ustreznega izobraževanja učiteljev. Ti imajo še vedno kar precej težav, saj za to delo niso dovolj usposobljeni. Se vam zdi ta način vključitve otrok ustrezen?

Ko se je začela integracija otrok s posebnimi potrebami, smo imeli učitelji v zavodu zato precej manj ur pouka in smo veliko hodili po terenu. Vsaj s slepimi in slabovidnimi na začetku učitelji niso znali delati. Naše poslanstvo je bilo, da jih izobrazimo. Nekateri še danes ne sprejemajo tega, da so ti otroci med nami. Vsak učitelj lahko dobi pomoč tiflopedagoga, ima ga vsak otrok z okvaro vida. Je pa sistem našega šolanja neprimeren, saj otrokom trpamo znanje v glavo, namesto da bi jih učili, kako naj bi se učili. Ritem je ubijalski in učitelji, ki imajo v svojem razredu četrtino otrok s posebnimi potrebami, dihalo na škрге. Zato jih občudujem. Vseeno je prav, da so ti otroci v običajnih šolah. S tem pokažemo, kako razvita družba smo.

Starši otrok s posebnimi potrebami se verjetno težko odločijo, kam

vpisati otroka, da bo zanj bolje, da bo uspešen in da ne bo izključen.

Vedno se potrudimo, da bi otrok s posebnimi potrebami uspeval v redni šoli s pomočjo vseh prilagoditev. Če res ne gre, se svetuje, da se prepiše v drug program. Na silo inkluzija včasih ne prinese koristi, če se otrok ne znajde dobro. Sem zanj, a je treba za vsakega otroka presoditi, kje mu bo boljše.

O tem zagotovo učite tudi študente pri svojem predmetu Inkluzivna pedagogika ...

Predvsem jih učim občutljivosti. Otrok ni enak otroku. Iz prakse jim lahko drugače prikažem svet otrok s posebnimi potrebami. Izdelujemo pripomočke, hodimo okrog s simulacijskimi očali, da dobijo uvid v tematiko, bolj zaposlujejo tudi v običajnih šolah, vidim, da so kar dobro usposobljeni, saj imajo široko znanje o otrocih s posebnimi potrebami. So empatični in zelo uspešni. Menim, da bi morali biti takšni vsi učitelji, pri čemer bi morali imeti pred začetkom šolanja sprejemni izpit iz empatije. Kdor je nima, ne more biti učitelj.

Svet okrog nas temelji predvsem na vidnih zaznavah. Kako se v njem znajdejo slepi? Jim lahko sodobna tehnologija pomaga pri tem ali so zaradi tega še bolj odrinjeni na rob?

Tehnologija je tako napredovala, da imajo dostop do vseh vsebin na spletu s pomočjo svojih prirejenih računal-

»Sodelujem v mladinski sekciji Društva slovenskih pisateljev, v kateri so čudoviti ljudje, nobenega ljubosumja ni med nami, kar je v Sloveniji redkost.«

nikov oziroma brajeve vrstice. Imajo dostop do literature, dogodkov, družabnih omrežij. Zato je med slepimi glede na ostale skupine ljudi s posebnimi potrebami največ fakultetno izobraženih. Pri dostopu do informacij ni težav, večja težava je socialni vidik. Ko prideš v razred, vidiš, da otrok z okvaro vida sedi osamljen, medtem kot sošolci tekaajo okrog. Pri tem ne vemo, kaj narediti. Opažamo tudi, da si kasneje večinoma najdejo partnerja iz svojega okolja.

Torej ne bi pritrdili tistim, ki menijo, da je slepota najhujša invalidnost?

Če bi primerjali, mislim, da je težje biti gluhi v današnjem svetu, saj gluhi nimajo dostopa do bolj zapletene literature, ker je znakovni jezik drugačen. Slepí so tu v prednosti. Ko sem učila slovenščino, samo dva v vsej moji karieri nista dosegla zlate bralne značke. Brali so ogromno in z veseljem.

Tudi vaše literarno ustvarjanje je deloma usmerjeno v dela za slepe. Ste imeli torej hvaležne bralce za ta svoja dela ...

Svoje učence sem vedno »uporabila« tudi za ocenjevalce svojih del, na koncu ure smo nekaj minut porabili za branje in so mi povedali pripombe na moje besedilo. Bili so moji prvi kritiki poleg štirih hčera.

Je bila nedavna državna nagrada s področja šolstva za izjemne dosežke znak, da je treba počasi razmisliti o upokojitvi?

Res se bom uradno upokojila, moje delo bo nadaljevala asistentka dr. Mateja Maljevac, ki jo imajo študenti zelo radi in ji bom z lahkoto predala skoraj vse svoje delo. A ker imam še toliko načrtov, ne bom mogla počivati. To, da ustvarjam, je zame počitek. Še učbenik je treba napisati, s kolegico dr. Jernejo Herzog končujeva monografijo Vidiki transformacije umetniških del v veččutno obliko, kjer povezujeva znanje tiflopedagogike in likovne umetnosti ... Letos sta izšli dve moji slikanici, nov roman za mladino je tik pred zaključkom ... Upam, da mi bo zdravje služilo, da bom vse to izpeljala.

Desetletja spremljate problematiko slepih. Kako so se razmere spremenile, na boljše, na slabše? Kakšen je odnos družbe do invalidov?

Živim na Viču in ko sem kot otrok hodila v šolo mimo zdajšnjega Centra IRIS, takrat je bil še zavod za slepo in slabovidno mladino, se mi je zdelo, da je grozno, ker so bili otroci zaprti za zidovi. Ko sem leta 1987 prišla v ta zavod, se je začel počasi odpirati. Veliko je bilo narejenega s Salamanško deklaracijo, po kateri se lahko vsak otrok šola v domačem kraju. Nekaj časa je bilo za slepe in slabovidne zelo dobro poskrbljeno. V zadnjem času smo priča krčenju pravic na vseh področjih. Vemo, da so v krizi in avtorski družbi žal najprej na udaru ranljive skupine ... Bojim se, da se bo treba zelo boriti, da bi ohranili pravice, ki so jih ti ljudje imeli doslej.

Na deklarativni ravni je vse lepo, a še vedno opažamo, da ljudje ne poznajo konkretnih problematik, še vedno doživljamo težave v komunikaciji s slepimi. Zato je treba še več osveščati. Najboljše zdravilo proti strahu in predsodkom je znanje.

Foto: osebni arhiv

O nogometni poti Nine Kajzba od celjskega Šampiona do Rome

Še nepolnoletna Vojničanka igra nogomet v Rimu

Nina Kajzba, sedemnajstletna Vojničanka, je poškodovana. Ena najbolj nadarjenih slovenskih nogometašic je poškodbo staknila 21. septembra na tekmi reprezentanc Slovenije in Rusije do 19. leta starosti. Meniskus in kolenske križne vezi ji je operiral Pier Paolo Mariani, ki je v preteklosti zdravil poškodbe Memphisa Depaya, Nicola Zaniola, Francesca Tottija ... V minuli sezoni 1. slovenske lige je Nina dosegla kar 32 golov, bila je izbrana v najboljšo enajsterico tekmovanja. Krstni nastop v slovenski članski reprezentanci je dočakala 13. aprila na tekmi proti Slovaški (5:0) v Čatežu.

DEAN ŠUSTER

Avgusta je postala članica AS Roma, podpisala je dveletno pogodbo. V Serie A je prvič nastopila proti Napoliju (4:1). Zdaj Nina Kajzba opravlja terapije z gorečo željo, da bi se čim prej vrnila na zelenice.

Prihajaš iz Ivence pri Vojniku. S sosedom Žigo Škoflekom, ki trenutno z Muro nastopa v konferenčni ligi, in z Vojničanom Benjaminskim Verbičem, stalnim slovenskim reprezentantom, vas druži to, da ste vsi igrali za celjski Šampion.

Drži, Žiga Škoflek je moj sosed, dobro se pozna, sicer pa sem bila več v stiku z njegovim mlajšim bratom, ki me je navdušil za nogomet. Včasih smo, ko sem bila še osnovnošolka, vsi trije brali na njihovem dvorišču. Seveda poznam tudi Benja. Verjetno se on mene ne bi spomnil ... (smeh). Toda podaril mi je par svojih nogometnih čevljev, ki jih imam še vedno doma v svoji zbirki kopačk.

Si torej svojo nogometno pot začela kar pri sosedih?

Res je, na dvorišču pri 'Škoflekih' smo tekali za žogo

skoraj vsak dan. Potem sem začela obiskovati treninge pri Nogometnem klubu Šampion v Celju.

Kako si se tam znašla, koliko so bili stari fantje, s katerimi si vadila?

Pri NK Šampion so mi omogočili odličen začetek v nogometu. Zaradi zanimivih in kakovostnih treningov sem se še bolj zaljubila v to čudovito igro. Vadila sem s fanti svoje starosti.

Od kod te je pot vodila v ŽNK Pomurje?

Moj prvi ženski klub je bil ŽNK Rudar iz Velenja, a je nato propadel. Odločila sem se za odhod k ŽNK Pomurje. Preden sem se pridružila članski ekipi, sem večino časa trenirala s fanti pri Nogometnem klubu Šampion in kasneje tudi pri Nogometnem klubu Celje.

Kako je bilo s tvojim šolanjem?

Obiskovala sem Osnovno šolo Vojnik, potem sem se odločila za šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije v Ljubljani, kjer so mi nudili odlično usklajevanje nogometa in šole. Zdaj

Zgoraj je Nina Kajzba, levo sta starša, desno njena sestra.

delam na daljavo, vodstvu šole sem zelo hvaležna za ponujeno priložnost.

Kdaj si spoznala Celjana Ambroža Kranjca? Sodelovanje z njim je namreč obrodilo lep prestop ...

Nenadoma je več tujih agencij oziroma menedžerjev hotelo vzpostaviti stik z menoj. O vsem tem nisem vedela prav veliko. Želela sem se odločiti za pravo osebo. Očeta sem prosila, naj pokliče Ambroža, ki zastopa mnoge nogometaše. Pristal je na sestanek. Postala sem prva nogometašica, ki jo zastopa. Ambrožu sem izredno hvaležna za vse, kar je storil zame. Stkali smo takšne vezi in čudovit odnos, da je na nek način postal del naše družine.

Te je presenetilo, da si postala najboljša strelka prve slovenske lige?

Najprej nisem razmišljala o tem. Spomnim se, da sem prvo uradno tekmo za ŽNK Pomurje odigrala proti Ajdovščini. V igro sem vstopila v drugem polčasu in nato, če se prav spomnim, dosegla štiri gole. Imenovana sem bila za igralko tedna Ženske lige, na internetni strani, na kateri lahko izveste skoraj vse o slovenskem ženskem nogometu. Soigralke so me na treningu začele zbadati.

»Kaj je, igralka tedna?« Pa: »Kje si, igralka tedna?« In tudi: »Tako kot boš rekla, igralka tedna!« Na takšen šaljiv način smo gradile ekipni duh, imele smo fantastičen odnos. Nikoli ne bom pozabila naših skupnih trenutkov. Potem so goli kar začeli padati. Nisem pretirano razmišljala o tem. Vem, da se čudno sliši, če kot napadalka rečem, da mi je pravzaprav vseeno, koliko golov dosežem. Resnično mi je še bolj pri srcu, če podam za zadetek in tako osrečim soigralko. Pomembno mi je, da uživam v igri, da napredujem in da ekipi pomagam do pozitivnega rezultata. Če daš vse od sebe na vsakem treningu in na tekmah, te nogomet nagradi. In mene očitno je, s številnimi goli.

Kako si sprejela poziv v slovensko člansko reprezentanco?

Prvič sem bila del ekipe že februarja, vendar takrat niso bile prisotne igralko iz tujih klubov. Spomnim se, kot da se je zgodilo včeraj. Z avtobusom sem se peljala domov iz Ljubljane. Seznam igralk je bil že objavljen. Nisem ga še videla. Spala sem in prebudil me je telefonski klic. Soigralka me je vprašala, ali bi lahko bili »cimri«. Kako, zakaj? Nič mi ni bilo jasno. Povedala mi je, za kaj gre, a ji najprej nisem verjela. Šele ko sem prebrala vabilo, sem se začela zavedati, kaj mi je uspelo. Niti šestnajst let še nisem bila stara. Bilo je čustveno, težko opišem občutke. Prevzelo me je neizmerno veselje. Postala sem del slovenske ženske nogometne reprezentance. Ko je selektor povabil tudi igralko iz tujine, sem za novico, da sem na njegovem spisku, izvedela že teden prej, preden je uradno objavil sezname. Bila sem presenečena, nisem pričakovala, da se bo to zgodilo tako hitro. Doma sem spustila solzo v objemu očeta in matere. Uresničil se je eden mojih poglavitnih nogometnih ciljev.

In kako je bilo v Čatežu le nekaj dni potem, ko ste dopolnili sedemnajst let?

Bila sem živčna. Nisem si znala predstavljati, kakšen bo teden v Čatežu. Toda ekipa me je zelo lepo sprejela. Sicer sem bila skoraj ves teden tiho, ker preprosto nisem vedela, kako naj se vedem (smeh). Na splošno sem takšna do ljudi, ki jih prvič srečam. Prišel je čas za tekmo in nisem bila živčna, saj sem bila skoraj povsem prepričana, da ne bom dobila priložnosti za igro. Potem so mi rekli, naj se začnem ogrevati ... Takrat sem se začela zavedati, da »se dogaja«. Zamenjala sem Laro Prašnikar, izkušnja je bila nepozabna, to je bil eden najlepših trenutkov v dosedanji karieri.

Vse to ti je uspelo, ko še nisi polnoletna.

Osemnajst let bom dopolnila aprila. Nikoli se nisem

ozirala na leta. V nogometu smo vsi enakopravni. Ko si na igrišču, ti ne piše na čelu, koliko let imaš.

Je bila odločitev za selitev v Rim zahtevna?

V bistvu ne. Igranje nogometa v Sloveniji mi ni več predstavljalo izziva. Želela sem stopiti iz cone udobja in slediti svojim sanjam.

Kaj te je tam pričakalo?

Prijazni ljudje, s katerimi stremimo proti istemu cilju in vsi delamo zanj. Igralko in predstavniki vodstva kluba so name naredili zelo pozitiven vtis. Počlašena sem, da sem lahko del kluba, ki je že dosegel ogromno in zagotovo še bo.

Prvič si zaigrala proti Napoliju v drugem prvenstvenem krogu.

In še en poseben trenutek v moji karieri. Ko sem prišla v igro, je bila tekma bolj ali manj že odločena. Enkrat sem sprožila, a je žogo zastavila vratarka.

Kdaj in kako si se poškodovala?

Zgodilo se je na kvalifikacijski tekmi proti Rusiji. Podrobnosti žal ne smem razkrivati, sicer pa me nekaj časa ne bo na igrišču. Klubska zdravniška služba je izjemno poskrbela za vse, pregledali so me ugledni zdravniki in zdaj sem v obdobju rehabilitacije.

Katere nogometašice občuduješ?

Vzornic nimam. občudujem pa nogometašice, ki igrata na mojem položaju, Avstralko Samantha Kerr in Nizozemko Vivianne Miedema.

Katere so najboljše tri slovenske nogometašice?

Vse reprezentančne soigralke so na visoki ravni, vendar če bi morala izbrati najboljše, bi se odločila za kapetanko Matejo Zver, napadalko Laro Prašnikar in branilko Lano Golob.

Nogometaši? Težje vprašanje?

Vzornika nimam, vendar mi je veliko nogometašev všeč. Lionel Messi je razred zase. Neymar s svojim preigravanjem nogomet prikaže v drugačni luči. Cristiano Ro-

»Doma sem spustila solzo v objemu očeta in matere. Uresničil se je eden mojih poglavitnih nogometnih ciljev.«

naldo me je navdušil s trdim delom in stalnostjo, vendar nikoli nisem bila njegova velika ljubiteljica. Pri vezistih bi se odločila za De Bruynea, Kanteja, Pogbaja, de Jonga in Modrića. Sem ljubiteljica Marcusa Rashforda, zaradi njegovega boja proti rasizmu in pomoči otrokom. S tem predstavlja drugo luč športnika. Všeč so mi tudi predstave Mounta, Mbappeja, Haaland, Gavija, Pedrija. Za vratarja bi izbrala Jana Oblaka. Ker sem napadalka, sem vedno občudovala tudi Lewandowskega, stroj za zabijanje golov. Zdaj bolj spremljam moštvo Rome, kjer je dober vtis name pustil Abraham. Z iskrenostjo me je navdušil Zlatan Ibrahimović.

Si lahko ogledaš moške tekme Rome?

Vsaka igralka prve Romine ekipe dobi eno vstopnico za domačo tekmo. Ogledala sem si eno. Nepozabno doživetje, zelo priporočam ogled.

Ob koncu vprašanje, ki bi moralo biti prvo. Kako se znajdeš v Rimu?

Z eno od soigralk živim v stanovanju, ki je deset minut oddaljeno od vadbenega centra, kjer se tudi prehranjujem. Tudi doma si kaj skuham. Stikov s starši je malo. Srečamo se enkrat mesečno, ali tukaj ali pridem za dan, dva domov. Toda ves čas smo na zvezi s pomočjo videoklica. Ogledala sem si vse večje znamenitosti Rima in mesto me je vsega očaralo. Življenje je kar razburljivo, priznam, da se mi kar dogaja. Imam nekaj težav z jezikom, tako da velikokrat izvajam pantomimo, kajti Italijani so po večini šibki v angleščini. A so vsi zelo prijazni in dobrosrčni. Vsak teden se mi kaj pripeti. V starinskem dvigalu mi je telefon padel v rezo in potem sem na ulici prosila za pomoč. Že prej sem bila zaradi okvare dva dni brez njega in lahko si predstavljate, kakšen udarec je to bil za najstnico v Rimu (smeh). Vsak dan mi postavlja nove izzive in uživam v razburljivem življenju.

Foto: osebni arhiv

»Igranje nogometa v Sloveniji mi ni več predstavljalo izziva. Želela sem stopiti iz cone udobja in slediti svojim sanjam.«

Petje ni njegov edini talent

Ustvarjen za »žur«

Tila Čeha smo na polfinalnem odru največjega šova talentov pri nas spoznali v vlogi pevca, ki bi ga z veseljem videli na odru kakšne veselice. Oboževalec Dejana Vunjaka je, kot pravi, ustvarjen za zabavo. A to še zdaleč ni edina njegova ljubezen. Simpatičen Šoštanjčan je namreč še štirikratni državni prvak v minimotu, aktualni državni prvak v e-kartingu, učitelj smučanja in skiper.

ŠPELA OŽIR

V svet glasbe ga je že kot majhnega dečka popeljal oče, sicer pevec in harmonikar. Triindvajsetletnik iz Lokovice se je z glasbo začel resneje spogledovati kot osnovnošolec, ko je začel obiskovati glasbeno šolo in ure solopetja pri Ireni Vrčkovnik. Prve izkušnje tako z nastopi pred občinstvom kot pred televizijsko kamero je pridobil s prepevanjem v njenem zborčku Sonce. »Obožujem vso glasbo, a najbolj mi je pri srcu slovenska, za kar imata verjetno največ zaslug oče in Brendi, ki je že ves čas moj vzornik. Ne poznam namreč

človeka, ki bi o njem lahko povedal kakršnokoli slabo besedo. Bil je pozitiven in vedno nasmejan. Če ga je kdo ustavil na cesti, se je bil vedno pripravljen pogovarjati.« Takšnih prizorov je v zadnjih dneh kar nekaj naštel tudi Til Čeh, ki si ni niti mislil, da bo po sodelovanju v tej zabavni oddaji postal tako prepoznaven. »Prejel sem ogromno sporočil, pohval in čestitk. Celo na cesti so me začeli ustavljati in mi čestitati,« pravi Šoštanjčan in doda, da so talenti zagotovo odlična odskočna deska. Že do zdaj mu sicer odri, kjer nastopa s svojo

»Morda so na prvi pogled minimotorji videti kot igračke, a to zagotovo niso. Hitrosti namreč dosežejo tudi več kot sto kilometrov na uro.«

Nič manj domače kot na odrih se ne počuti na dirkalnih stezah. V kategoriji minimoto je začel dirkati, ko je bil star devet let. Do zdaj je štirikratni državni prvak.

Svojo zadnjo skladbo Vikend je predstavil po nastupu v »talentih«.

Til Čeh se je uvrstil v polfinale šova Slovenija ima talent. Kljub temu da se je po številu glasov prebil med najboljše, mu je nato za las zmanjkalo, da bi nastopil na finalnem odru.

spremljevalno skupino, niso bili tuji. Prepeval je v Šaleški dolini in na Koroškem ter širše. Svojevrstna izkušnja je bila, ko je za eno od turističnih agencij kratkočasil goste v jadranskih turističnih središčih.

Po srcu dirkač

Nič manj domače kot na odrih se ne počuti na dirkalnih stezah. V kategoriji minimoto je začel dirkati, ko je bil star devet let. Vsi trije bratje družine Čeh so vsak v svoji kategoriji postali nekajkratni državni prvaki. »Morda na prvi pogled minimotorji izgledajo igračke, a to zagotovo niso. Hitrosti namreč dosežejo tudi več kot sto kilometrov na uro,« pojasni Til, ki je letos postal državni prvak v virtualnem kartingu. E-športna zveza Slovenije je v sodelovanju z Avto-moto zvezo Slovenije kot odgovor na koronačas in vse njegove omejitve organizirala prvo državno prvenstvo v e-kartingu. »To pomeni, da imamo doma volan, priključen na računalnik. S pomočjo medmrežja tekmovalci v vsak svojem na-

slonjaču dirkamo po isti progi, kopiji realnega dirkališča.«

Med jadranjem in smučanjem

Poletja so bila zanj vsaj do zdaj nekoliko bolj umirjena. Na Jadranu vsako leto preživi vsaj mesec ali dva, zadnjih nekaj let na družinski jadrnici. Dolgčas mu ni niti pozimi. Til je namreč prav tako učitelj smučanja, za kar ima ponovno največ zaslug njegov oče, ki je bil nekoč smučarski skakalec. Za zimske športe je navdušil vse tri svoje sinove, ki mu na pomoč priskočijo v domači orodjarni. Til, odkar živi v Ljubljani, kjer študira na Inštitutu in akademiji za multimedije, za delo v domačem podjetju redkeje najde čas. Projektno namreč sodeluje s trampolinskim parkom Woop, za kate-rega montira videe. Ob vseh dejavnostih mu mora namreč, kot pravi, nekaj časa ostati še za promocijo njegove zadnje skladbe Vikend, ki jo je javnosti predstavil po nastupu v šovu Slovenija ima talent.

Foto: osebni arhiv, Pop tv

»Talent so zagotovo odlična odskočna deska. Že od prijave sem si govoril, naj ne pričakujem veliko. Kljub vsemu mi je pred vsakim nastopom narasel utrip. Razmišljal sem, ali bo šlo vse po načrtu in kakšni bodo odzivi žirantov.«

Poletja so bila zanj vsaj do zdaj nekoliko bolj umirjena. Na Jadranu vsako leto preživi vsaj mesec ali dva, zadnjih nekaj let na družinski jadrnici.

Svojevrstna izkušnja je bila, ko je za eno od turističnih agencij s prepevanjem kratkočasil goste v jadranskih turističnih središčih.

Dolgčas mu ni niti pozimi. Til je učitelj smučanja, za kar ima zagotovo ponovno največ zaslug njegov oče, ki je bil nekoč smučarski skakalec.

V dvaindvajset minut dolgem videu so s pomočjo plesa, petja in govornih vložkov predstavili, kaj je bilo nekoč značilno za martinovo, ki predstavlja simbolični zaključek kmetove pridelovalne sezone.

V Folklorni skupini Galicija trenutno ustvarja od deset do petnajst članov, starih od petnajst do petdeset let. Etnološki film o martinovanju so posneli konec oktobra na Turistični kmetiji Razgoršek.

Prvi v nizu etnoloških videov

Kot so nekoč martinovali pod Kunigundo

Za nami je Martinov konec tedna, ko si mnogi privoščijo rdeče zelje, mlince in pečeno perutnino ter ob tem nazdravijo z mladim vinom. Člani Folklorne skupine Galicija so letos naredili korak naprej. V približno dvajsetminutnem videu so prikazali, kako so pod Kunigundo martinovo praznovali nekoč. Film so na portalu Youtube premierno predvajali na martinovo točno ob 11.11. In kot so obljubili, je to le prvi v nizu etnoloških videov, s katerimi bodo vsak mesec obudili eno od šeg v tem delu Spodnje Savinjske doline.

ŠPELA OŽIR

V dvaindvajset minut dolgem posnetku so s pomočjo plesa, petja in govornih vložkov predstavili, kaj je bilo nekoč značilno za martinovo, ki predstavlja simbolični zaključek kmetove pridelovalne sezone. Praznujemo ga na dan, ko goduje sv. Martin, ki je znan po svojem dobrem dejanju, ko je v Franciji pred mestnimi vrati v Amiensu podaril premraženemu beraču polovico svojega plašča. Gališki folkloristi so za prizorišče izbrali Turistično kmetijo Razgoršek, kjer pri dihih 19. stoletja ustvarja dvesto let stara slamnata zidanica z različnimi elementi kulturne dediščine. »Nekoč so v klet postavili jabolko in vanj zapili sredozemsko zelišče. Če je jabolko ostalo do pomladi suho in lepo, so sklepali, da se jim obeta dobra vinogra-

dniška letina. Zgnito jabolko je naznanjalo slabo letino,« je eno od navad predstavila vodja folklorne skupine **Helena Turnšek**, ki ji je bilo še posebej zanimivo, ko je iskala pregovore, povezane z martinovim in vremenom, da pri tem

Ob Martinovi pojedini

»Zaradi vseh ukrepov približno dve leti nismo skoraj nič ustvarjali na kulturnem področju. Da člani skupine ne bi pozabili na naše sodelovanje in da bi kulturo še vedno ohranjali, smo se septembra ponovno zbrali na vajah. Ker

nam je veliko lažje vaditi, če imamo pred seboj cilj, smo se odločili, da bomo vsak mesec obudili eno od navad, ki je bila nekoč značilna za naše območje pod Kunigundo,« je pojasnila vodja skupine, v kateri trenutno ustvarja deset do petnajst članov, starih od petnajst do petdeset let. Pri nastajanju filma, ki ga je posnel in zmontiral sokrajan Tomaž

Rehar, je sodelovalo še pet fantov domačega mladinskega pevskega zbora pod vodstvom Jana Grobelnika. Pika na i je bila zagotovo tradicionalna Martinova pojedina, za katero je poskrbel Simon Melanšek na kmetiji Razgoršek.

Na vrsti koline

Vsi tisti, ki bolj kot na perutnino, mlince in rdeče

zelje prisegate na svinjino, boste na svoj račun prišli decembra, ko bodo folkloristi obudili običaj kolin, ki jih je na podeželju v hladni polovici leta še mogoče zaslediti, a veliko redkeje kot nekoč, ko so se sorodniki pri tem opraviilu, ki je obenem predstavljalo družabni dogodek, zbrali skoraj pri vsaki hiši. »Želimo si druženja in obujanja starih običajev, zato nam idej, ki jih lahko še predstavimo, ne manjka,« še dodaja Turnškova, ki si želi, da bi v predstavili še, kako so nekoč predli in kakšno vlogo so imeli koledniki.

Foto: Tomaž Rehar, arhiv FS Galicija

Pika na i je bila zagotovo tradicionalna Martinova pojedina, za katero je poskrbel Simon Melanšek.

Ker je v tem času oteženo delovanje na področju kulture, so se člani Folklorne skupine Galicija, ki deluje v okviru tamkajšnjega kulturnega društva, odločili, da se bodo mesečno predstavljali virtualno.

Martinovanje s folklorno skupino Galicija

628 ogledov • 11. nov. 2021

Utrinek iz malo več kot dvajset minut dolgega etnološkega filma o martinovem.

Za zaključek so nazdravili.

ZGODBE IZ DOMOZNANSKE KAMRE

Rubriko pripravlja Osrednja knjižnica Celje.

Slatinski lepotec mnogoterih imen - Aleksandrov dom

Tokrat predstavljamo stare razglednice iz domoznanske zbirke Knjižnice Rogaška Slatina, katerih osrednji motiv je prestižen secesijski objekt, prvotno poimenovan po avstrijskem nadvojvodi Janezu »Hotel Erzherzog Johann«.

Zgrajen je bil v letih 1905-1906 na dominantni lokaciji nad zdraviliškim parkom, nasproti klasicističnega Zdraviliškega doma, med nižje ležečim Ljubljanskim domom (Grazerheim, zgrajen 1904) in stoletje starejšo Staro direk-cijo iz leta 1806.

Trinadstropnemu bivalnemu delu, ki se je ponašal s prostornimi in elegantnimi sobami z ložami in balkoni s pogledom na park, je bil na levi strani dodan nekoliko nižji prizidek s pokrito teraso, v katerem se je nahajala za

tedanje čase sodobno urejena restavracija z dietično kuhinjo.

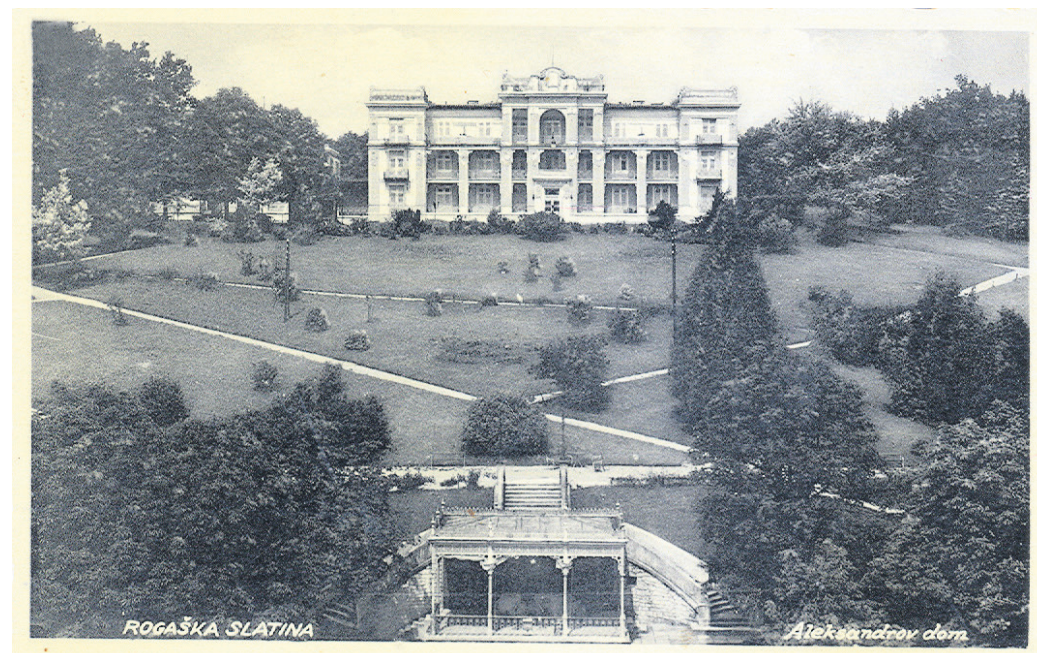
Skozi čas je prestižni hotel večkrat spremenil ime, skladno s trenutno politično situacijo. Preimenovan je bil v Hotel Esplanade, Excelsior, Aleksandrov dom, Hotel Soča. Po 2. svetovni vojni je objekt doživel obsežno preureditev, tekom katere je izgubil bogato secesijsko okrasje, notranjost pa je bila preurejena v delavska stanovanja.

Dandanes je v nedavno prenovljenem objektu butični Hotel Aleksander, ki se ponaša z luksuznimi suitami in sobami, notranjim bazenom, fitnessom in spa-centrom ter prestižno restavracijo.

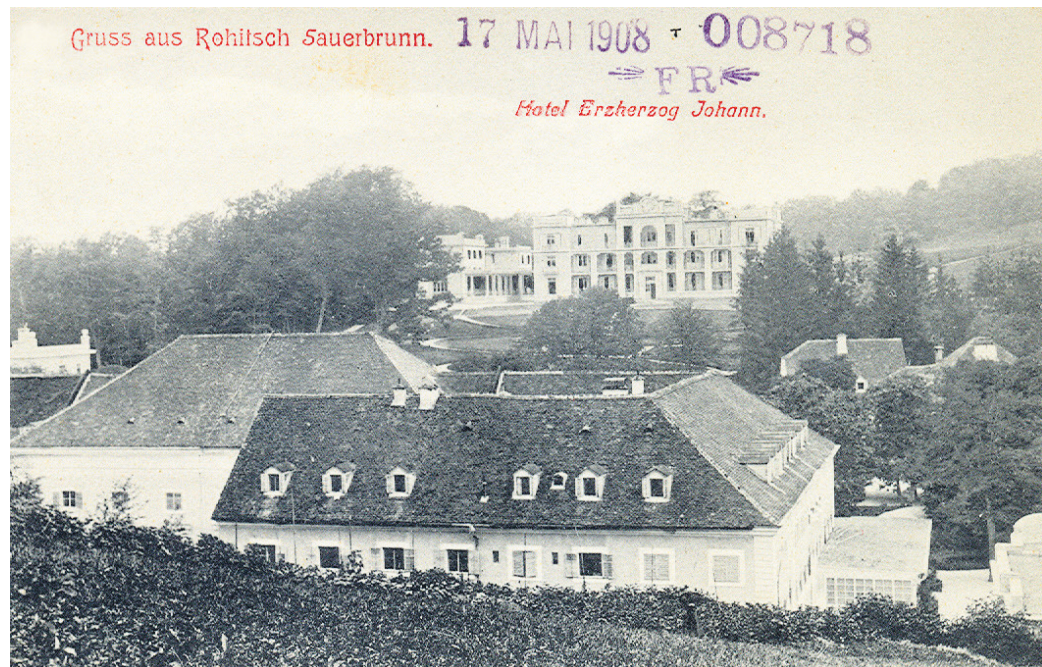
Maja Mohorič, Knjižnica Rogaška Slatina

Razglednica: Gruss aus Rohitsch Sauerbrunn. Hotel Erzherzog Johann

Razglednica: Rogaška Slatina. Aleksandrov dom (poslana 1938)

Razglednica: Gruss aus Rohitsch Sauerbrunn. Hotel Erzherzog Johann (natisnjena 1908)

Šentvid pri Planini – usodni kraj za Veroniko Deseniško in Friderika II. Celjskega

ALBUM S
CELJSKEGA

Kraj se nahaja ob cesti Planina–Zagorje–Lesično in je bil do druge svetovne vojne središče krajev pod severnimi obronki Bohorja. Njegovemu izgledu daje močan pečat župnijska cerkev svetega Vida, ki je bila prvič omenjena leta 1414. V osnovi gotška je današnja podoba dobila v baroku, sočasna je tudi oprema. V ljudskem izročilu je ohranjeno, da sta se v njej pred poletjem 1425 poročila Veronika Deseniška in Friderik II. Celjski.

Spomini

V cerkvi, kjer sta si pred skoraj 600. leti »usodni da« izrekla Friderik II. Celjski in Veronika Deseniška, sta si pred 99. leti (20. novembra 1922) zvestobo obljubila tudi moja stara starša Ivan in Marija Krajnc (roj. Gubenšek). Po poroki sta skupno življenjsko pot nadaljevala na domačiji nevestininih staršev Jožefa in Marije Gubenšek, rojene Šmid. Skupaj so kmetovali na hribovitih poljih pod Bohorjem. Mariji in Ivanu so se rodili štirje otroci: Milica (1923-2009), Ivan (1925-2007), moja mama Cvetka Te-

rezija (1929-2010) in Nežika (1932-2005). Ob hiši sta zgradila nov hlev in se med drugim posvetila govedoreji. Na domačiji starega očeta v Meten vrhu pri Sevnici, od koder se je priženil, so imeli drevesnico s sadnim drevjem. Tako je z sadikami oskrbel tudi sosede. Vaščani so ga zelo spoštovali in ga izvolili za župana. Zelo se je prizadeval za razvoj kraja, v času njegovega mandata je bila med drugim zgrajena tehnična za tehtanje živine.

Fotografijo in spomine prispevala: Romana Pernovšek

Viri: Rolanda Fugger Germačnik: Grofje in knezi Celjski, 2014, str. 83, Franc Kralj: Friderik II. Celjski in Veronika Deseniška, 2017, str. 79, <http://www.pd-zarja.si>, <https://www.sentjur.si>

Rubriko pripravlja: Domoznanski oddelek Osrednje knjižnice Celje, info: srecko.macek@knjiznica-celje.si, medijski pokrovitelj: Novi tednik, vir: www.kamra.si, Album Slovenije – osebni spomini 20. st.

Šentvid pri Planini, okrog 1940

Nakladalci, postavljalci in igralci

Eden za vse, vsi za vse

Zložena scenografija čaka, da jo ekipa naloži v kombi.

Pred odhodom na pot

Postavljanje scenografije na prizorišču Čufarjevih dnevov na Jesenicah

Naslov prispevka bi lahko bil tudi slogan delovanja ljubiteljskih gledališč. To še posebej velja, ko se ljubiteljski gledališki ustvarjalci odpravijo na gostovanje. Pospremili smo prvo gostovanje predstave Gledališča Zarja Čaj za dve, s katero so se pretekli konec tedna celjski ljubiteljski gledališniki predstavili v tekmovalnem programu letošnjih Čufarjevih dnevov na Jesenicah. Če so vloge na odru točno opredeljene, so v primeru gostovanj, ko morajo vsi sprejeti več različnih delovnih nalog, meje zabrisane.

LUKA ŽERJAV

Premiera predstave Tone-ta Partliča Čaj za dve v režiji Damjana M. Trbovca je bila tik pred pojavom pandemije novega koronavirusa marca 2020. Zaradi znanih razmer so predstavo do zdaj igrali samo v domačem Gledališču Zarja v Trnovljah. Do preteklega konca tedna, ko je selektor letošnjih 34. Čufarjevih dnevov Jakob J. Kenda izbral med trinajstimi predstavami, jih izbral šest in jih uvrstil v tekmovalni program. Med izbranimi je bila tudi komedija Čaj za dve, ki je zgodba o osamljenih ljudeh in upanju, ki se lahko rodi iz brezupa. Gre za simpatično komedijo o zadnji postaji življenja, ki lahko med ljudmi stke tako močne vezi, da se začne dogajati celo novo življenje. Ravno tako je ponovna priložnost gostovanja zbudila tudi novo upanje nastopajočim in ostalim, ki skrbijo, da je izvedba predstave brezhibna. Tisti poseben adrenalin in kopica nevidnega dela, ki ga obiskovalci predstave ponavadi ne vidijo in ne razumejo, a je nujno za dovršeno izvedbo.

Predstava ni samo nastop na odru

Vsaka predstava vsebuje poleg scenarija in igralcev, ki jo uprizarjajo, še kopico drugih pomembnih sestavin. Ravno tako vsebuje scenografijo, ki jo je treba izdelati in postaviti. Podobno je s kostumi in z rekviziti, ki jih v predstavi igralci oblečejo oz. uporabljajo. Predstave potrebujejo tudi osvetlitev in zvok, ki morata biti najprej strokovno postavljena, med predstavo pa z njima upravlja strokovno podkovana oseba. Za razliko od

profesionalnih gledališč, kjer za vsako od omenjenih sestavin gledališke predstave skrbi veliko različnih strokovnjakov na svojem področju (tonski tehnik, mojster luči, scenograf, kostumograf, inšpicient ...), pri ljubiteljskih gledaliških ponavadi ena oseba skrbi za več prvin, nemalokrat se vsi ukvarjajo z vsem. Tako ni ne navadno, da igralci pomagajo pri fizičnih delih prenašanja in postavljanja scenografije ali da zgolj ena oseba skrbi tako za pravilno postavitev scene, prevoz scene s kombijem na prizorišče in natančne postavitve luči, s katerimi nato upravlja iz nadzorne sobe, kjer obenem še skrbi za predvajanje glasbe ali zvočnih učinkov, ki popestrijo predstavo.

Vili Pajk nepogrešljiv že 35 let

V Gledališču Zarja je že več kot 35 let ta oseba **Vili Pajk**, ki je ob neštetem številu gledaliških gostovanj primerjal, kakšen je bil način dela ob njegovih začetkih, še v nekdanji skupni državi, in kako je danes: »Vsekakor je bilo nekoč precej več ljudi, ki so poprijeli za delo, sploh ljudi, ki so poskrbeli za scenografijo. Vloge so bile točno določene, zato smo lažje delali, bolj umirjeno in panika ni bila potrebna. Takrat si za gledališka gostovanja dobil celo dopust oz. proste ure v službi, ki si jih namenil kulturi. Včasih so bila podjetja veliko bolj odprta za kulturno udejstvovanje. Nato se je to sčasoma kar spremenilo. Danes je življenje postalo dirka, ljudje nimajo več toliko časa, saj ga preživijo v službah.

Zdaj je sploh za scensko in tehnično delo težko dobiti ljudi, ki bi si vzeli čas za tovrstne prostovoljne dejavnosti, zato si moramo tehniki in igralci veliko bolj pomagati.« Če je priprava in izvedba predstave v domačem gledališču, sploh po več ponovitvah, stvar rutine, pa so lahko gostovanja zahtevna in nepredvidljiva: »Ko gremo gostovat, je treba pripraviti seznam vseh rekvizitov, po nalaganju na kombi ta seznam tudi preveriti, da kakšne stvari ne pozabimo. Ravno tako je pomembna komunikacija s tehničnim osebjem gledališča, kjer gostujemo, da preverimo, katero opremo že imajo in ali moramo nemara vzeti kaj s seboj. Na gostovanjih je treba tudi veliko improvizirati, saj ima vsako prizorišče svoje značilnosti. Tako se lahko zgodi, da moramo sceno zaradi velikosti odra v zadnjem trenutku prilagoditi, saj igramo tako na profesionalnih kot vaških odrih, ki so precej različni.« Če v Gledališču Zarja še precej redno osvežujejo ekipo ljubiteljskih igralcev, je po drugi strani veliko pomanjkanja kadra, ki bi bil pripravljen poprijeti za tehnična ali fizična opravila. A po besedah Vilija Pajka se je že velikokrat zgodilo, da je kakšen naidebuden tonski tehnik ali mojster luči pri ljubiteljskem delu našel celo poklic, s katerim se zdaj uspešno preživlja. Zato v Zarji vabijo poleg igralcev v svoje vrste tudi prihodnje tehnike ali ljudi, ki nimajo težave opravljati raznovrstna fizična opravila.

Vsak je pripravljen delati vse

Gostovanja so lahko zaradi priprav, prenašanja rekvizitov, vožnje na prizorišče, postavljanja scene, nastopanja, pospravljanja scene in pozne vožnje domov zelo naporna za ekipo. Zato, da lahko gledalec uživa v predstavi, ki traja v povprečju poldrugo uro, morajo sodelujoči vložiti veliko več truda in dela, ki ponavadi ostaneta nevidna. Ekipa v Zarji se loteva dela z nasmeškom, tudi če ga je veliko. Dejstvo, da je vsak pripravljen delati vse, kar je potrebno, ustvarja tudi dober ekipni duh, kar se pozna tudi pri kakovosti izvedbe predstave. Glavno gonilo je želja po nastopanju in ustvarjanju, saj vse našete ure dela in priprav z namenom nudenja gledaliških užitkov občinstvu temeljijo zgolj na prostovoljstvu in dobri volji.

Foto: NIKO KORENJAK

Pri postavljanju sodelujejo tako igralci kot tehnična ekipa.

Vili Pajk že več kot 35 let skrbi za celovito tehnično brezhibnost izvedbe.
Foto: Matic Gabriel

Tik pred začetkom predstave

Časovnica gostovanja Gledališča Zarja preteklo nedeljo na Čufarjevih dnevih na Jesenicah

CILJ – začetek predstave ob 19.30:

- Prvi del ekipe (nekaj igralcev in del spremljevalne ekipe) se zbere ob 11. uri v domačem gledališču in naloži sceno ter tehnično opremo v kombi in se odpelje proti Jesenicam.
- Ob 14. uri se zbere drugi del pretežno igralske zasedbe, ki vzame še kostume in se z gasilskim vozilom odpravi na približno dveurno pot.

- Prvi del ekipe ob 14. uri prične z razlaganjem in postavljanjem scenografije na odru na Jesenicah.
- Malo pred 17. uro je scena postavljena, pridruži se drugi del ekipe.
- Sledijo zadnje priprave tehnične ekipe, igralci se oblečejo v kostume.
- Ob 19.30 začetek predstave pred polno dvorano.
- Ob 21. uri takoj po predstavi sledita pospravljanje scene, kostumov in tehnične opreme ter nalaganje v kombi.
- Pred odhodom še kratko druženje in kulinarčna zakuska gostitelja.
- Ob enih zjutraj vrnitev v Trnovlje, kjer ekipa vso opremo in scenografijo zloži ter pospravi v za to namenjen zabojnik.

»Nekoč si za gledališka gostovanja dobil celo dopust oz. proste ure v službi, ki si jih namenil kulturi. Včasih so bila podjetja veliko bolj odprta za kulturno udejstvovanje. Nato se je to sčasoma spremenilo.«

Igralska zasedba po uspešno končanem nastopu FOTO: Urban Pajk

Letos spet prvi na državnem tekmovanju iz logike

Tekmovanje iz znanja logike in lingvistike je na Gimnaziji Velenje eno najbolj obiskanih tekmovanj. Dijaki radi obiskujejo krožek iz logike in lingvistike, nekaterim so takšne naloge izziv in marsikatero nalogo rešijo tudi v svojem prostem času. Njihov trud se zadnja leta kaže z odličnimi rezultati na državnih in tudi mednarodnih tekmovanjih.

Pravico do sodelovanja na letošnjem 36. državnem tekmovanju, ki je potekalo 6. novembra na Fakulteti za ele-

ktrotehniko v Ljubljani, so si z odličnimi rezultati na šolskem tekmovanju priborili dijaka prvega letnika Primož Jevšenak in Ida Preložnik; iz drugega letnika Nives Gošnjak, Neža Pavlič, Vida Ramšak, Ambrož Sovič; Matevž Poličnik iz 3. letnika ter Rok Tadej Brunšek, Aljaž Sovič in Jernej Šadl, dijaki četrtega letnika.

Naloge so bile zahtevne, a naših gimnazijcev to ni zmedlo. Sloves izjemnega logika in lingvisti je ponovno potrdil Rok Tadej Brunšek s 1. mestom in zlatim prizna-

njem med dijaki 4. letnikov. Odlični so bili tudi Aljaž Sovič, ki je prav tako dosegel zlato priznanje, ter Nives Gošnjak, Ambrož Sovič in Matevž Poličnik, ki so si priborili srebrna priznanja. Rok Tadej Brunšek in Aljaž Sovič imata možnost sodelovanja na izbirnem testu za olimpijsko ekipo, ki se bo udeležila Mednarodne lingvistične olimpijade.

SILVESTRA JEVŠENAK,
mentorica
na gimnaziji,
Šolski center Velenje

Delegacija v Budimpešti ...

O odvisnostih in delu za skupnost

Eno pomembnejših področij dela na Gimnaziji Celje – Center (GCC) so zagotovo mednarodni projekti, s katerimi šola podpira vzgojno-izobraževalno delo v razredih in v prostor vnaša nove, inovativne ideje ter nagovarja aktualna vprašanja s spoznavanjem različnih domačih in mednarodnih praks. Minule dni so tako delegacije z GCC preživele na dveh projektnih sestankih v okviru projektov Depend in Make sense na Madžarskem in v Italiji.

Projekt Depend je nadaljevanje partnerstva med Islandijo, Norveško, Italijo, Hrvaško, Madžarsko in Slovenijo. Prvo srečanje partnerjev je bilo v Szegedu in Budimpešti med 8. in 12. novembrom. GCC sta zastopali obe svetovalni delavki – profesorici Helena Maher Resinovič in Nives Laul. Dveletni projekt je namenjen izmenjavi dobrih praks na področju različnih oblik odvisnosti, med katerimi bo posebej izpostavljena odvisnost od digitalnih medijev. Do jeseni 2023 bodo skupine s po dvema profesorjema in dvema dijakoma obiskale vse partnerske šole, prva država gostiteljica bo marca prihodnje leto prav Slovenija in z njo GCC. Cilja projekta sta pregled dobrih praks na področju preventivnega dela in priprava gradiv za učitelje in mlade.

Triletni projekt Make sense nastaja v sodelovanju s partnerji iz Italije, Velike Britanije in Romunije. Njegov osrednji cilj je priprava didaktičnih materialov za učitelje v partnerskih šolah. Materiali so namenjeni razvoju ključnih kompetenc evropskega podjetnostnega modela Entrecamp, kot so ekonomska in digitalna pismenost, aktivno državljanstvo, komunikacija in podjetnost s poudarkom na delu za skupnost. Srečanje v Rimu med 10. in 13. novembrom (udeležila sta se ga učitelj Rok Lipnik in ravnatelj Gregor Deleja), je bilo namenjeno predstavitvi prvih osnutkov didaktičnih materialov (GCC pokriva del ekonomske pismenosti za mlade) in razvoju evalvacijskih orodij, ki temeljijo na medvrstniškem vrednotenju in formativnem spremljanju. Sledila bosta priprava učiteljev in pomladansko srečanje v romunskem mestu Konstanca.

Oba projekta dopolnjujeta druga mednarodna partnerstva in projekte GCC. Že v prihodnjih tednih bomo v šoli gostili delegacijo s Poljske (tema inovativna učna okolja), delegacija dijakov in učiteljev pa se bo v začetku decembra odpravila v Estonijo, kjer bodo dijaki v Talinu predstavljali Slovenijo kot mladinski delegati v okviru projekta Model Evropskega parlamenta, profesorji pa bodo teden dni preživel v družbi kolegov v tamkajšnjih srednjih šolah.

GD, foto: arhiv GCC

novi tednik
Vedno z menoj!

POSTANITE NAROČNIK NOVEGA TEDNIKA IN PRIDOBITE UGODNOSTI

S SKLENITVIJO NAROČNIŠKEGA RAZMERJA BOSTE PRIDOBILI ŠTEVILNE UGODNOSTI:

- vsak teden brezplačno prilogo STOP SPORED
- vse posebne priloge Novega tednika
- 4 brezplačne oglase v Novem tedniku (do 10 besed)
- 2 čestitki s 50-odstotnim popustom na Radiu Celje
- 15-odstotni popust pri objavi smrtnic in zahval v Novem tedniku
- izbrani izleti po ugodnejših cenah z avtobusom zvestobe
- praktična darila za nove in obstoječe naročnike
- druge ugodnosti

Mesečna naročnina za FIZIČNE OSEBE:

Cena izvida 2,90 EUR x število izvodov – 2 % popusta:
- mesečna naročnina za 4 izvide 11,37 EUR
- mesečna naročnina za 5 izvodov 14,21 EUR

Plačilo vnaprej za FIZIČNE OSEBE:

- za 3 mesece – 4 % popusta
- za 6 mesecev – 6 % popusta
- za 12 mesecev – 8 % popusta

NAROČILNICA ZA novi tednik

Ime in priimek: _____
Naslov: _____
Telefon: _____ E-naslov: _____
Datum naročila: _____ Podpis: _____

Naročnino bom plačeval: ☐ mesečno ☐ na 3 mesece ☐ na 6 mesecev ☐ letno

☐ Soglašam s prejetjem računov na elektronski naslov (e-mail) _____

S podpisom potrjujem naročilo Novega tednika do pisnega preklica, vendar za najmanj 12 mesecev. Pogoji in spletna prijava: <https://www.novitednik.si/postanite-narocnik>

NT & RC, d.o.o.
Prešernova 19
3000 Celje

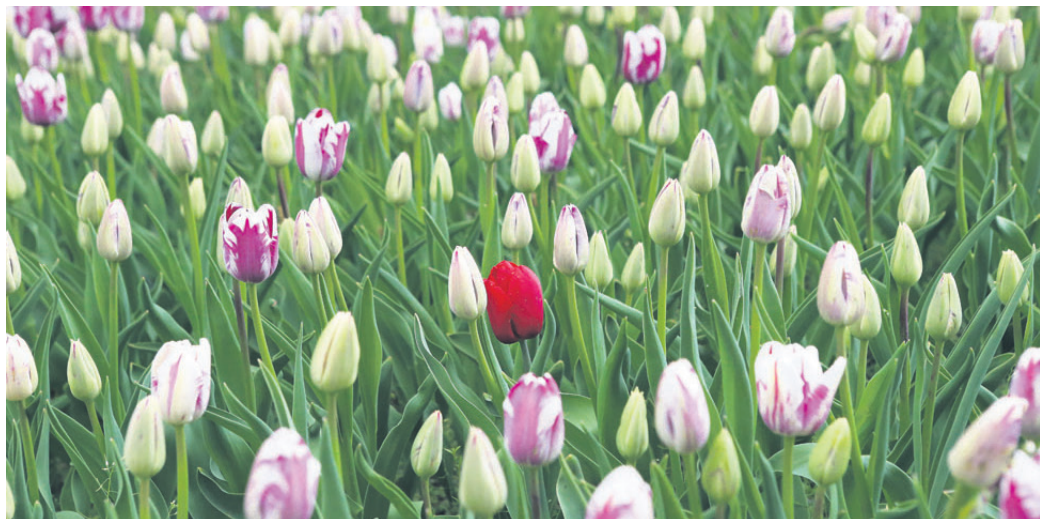
Več informacij: narocnine@nt-rc.si
Telefon 03/422-51-71.
Spletna prijava in pogoji:
www.novitednik.si/postanite-narocnik

Zgodbe naših življenj

Izbrali smo nekaj najboljših fotografij naših fotozgodb zadnjih let. Fotografije govorijo, prisluhnite jim!

Foto: Andraž Purg – Grupa

Zardel od strasti

Koze so pa res prave koze.

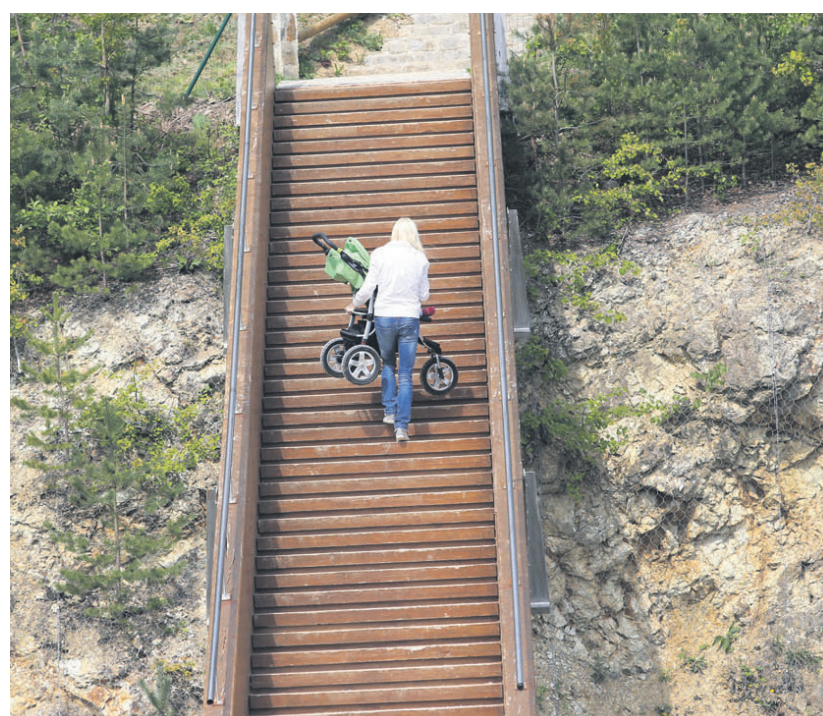
Previsoko za skok čez plot

Električna simfonija

Sreča na vrvici

Prvi koraki so najtežji.

Daj povej še meni ta štos.

Modreci

Davčna inšpekcija

Polž zasopihan priteče iz gozda in sreča lisico. Začuden ga vpraša: »Kaj je, polžek, zakaj tako hitiš?«

Ta odgovori: »Ne sprašuj, prišla je davčna inšpekcija.«

»Pa kaj?«

»No, saj veš, jaz imam hišo, moja žena in vsi moji otroci tudi ... Lahko si predstavljaš, kaj to pomeni.«

Lisica se zamisli in steče z njim.

Srečata štokljo, ki prese- nečena vpraša lisico: »Lisi- ka, kam pa kam?«

»Ali nisi slišala? Po gozdu se sprehaja davčna inšpek- cija!«

»In kaj zdaj?«

»No, jaz imam zelo drago krzno, moj mož in moji otroci ga imajo tudi ... Lahko si predstavljaš, kaj to pomeni!«

Štoklja se zamisli, se na- smehne in reče: »Fantje,

razen tega ubogega gnezda nimamo nič. In še to je celo zamazano, grdo in poceni. Praktično brez vrednosti.«

Polž jo pogleda in pripo- mní: »Hja, štoklja ... Pol leta doma, pol leta v tujini ... Od kod pa to?«

Povsod

Sin vpraša očeta: »Ali je res, da ponekod mož ne po- zna žene, dokler se z njo ne poroči?«

Oče: »Sin moj, tako je pov- sod.«

Prvi razred

Prvi šolski dan železničar- jevega sina.

Ko se vrne iz šole, ga oče vpraša: »No, kako je bilo v šoli?«

Sin mu odgovori: »Saj ne moreš verjeti! Na vratih piše 1. razred, ko vstopiš vanj, pa same lesene klopi!«

Je rekla, da bi podarila svoje obleke tistim, ki so lačni.

Sem rekel, da komur so prav njena oblačila, gotovo ni lačen ... In tako se je začelo ...

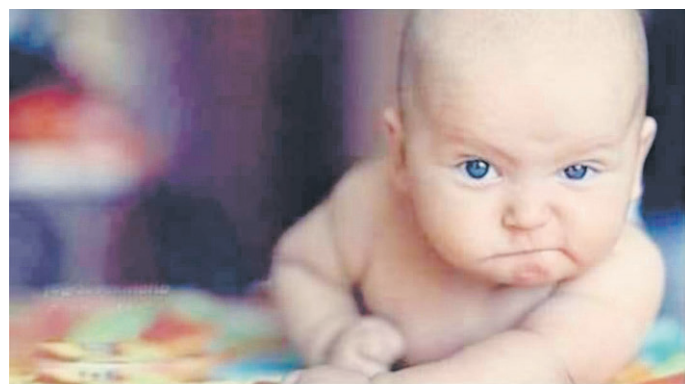
Kako čas beži ... Komaj se znebiš mozoljev, pa se že pojavijo gube.

Kako se imenuje pripomoček za širjenje zenic?
Dekolte.

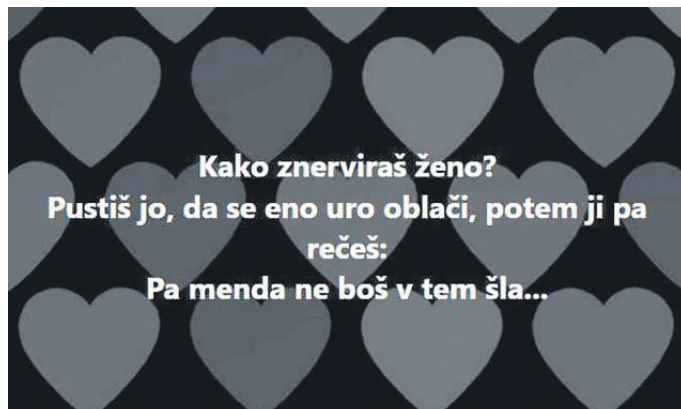
Letanje za drugimi ženskami krepi zdravje. Bežanje pred njihovimi možmi pa podaljšuje življenje.

Moja seksualna fantazija za zvečer je, da se naspim v vseh možnih položajih.

Prejšnji teden sem ji kupil knjigo Umetnost varčevanja. Odkar jo je prebrala, ne kadim več in ne pijem.

Ko sem se rodil, sem bil tako jezen na svoje starše, da z njimi nisem govoril dve leti.

Dragi, ali si kaj videl moje trepalnice?

Oven

Marsikateri neprijetnosti se boste lahko izognili, če boste previdnejši. Z naglico si boste lahko naredili škodo, zato pustite, da se bodo stvari uredile same. Vpliv luninega mrka bo predvsem vplival na vaše poslovno in finančni področje. Skrbni in preračunljivo boste, zato se vam obetajo kar veliki preobra- ti, ki jih boste kar sami sprožili. Ničesar ne boste želeli prepustiti naključju.

Bik

Če boste občutili, da si ne sle- dite več, si poskušajte v mislih predstavljati, kaj bi sploh radi doživeli. Lahko se vam zgodi, da boste rahlo zgrešili smer, predvsem, ker včasih izgubite orientacijo. Venera v znamenju kozoroga bo pozitivno delovala na vaše poslovno področje, pro- dorni boste in uspešni, zato bo- ste z zadovoljstvom gradili nove projekte, ki za uspeh potrebujejo čas.

Dvojčka

Končno bo vse tako, kot ste si že dolgo želeli, a ste zaradi nestrpnosti že nekajkrat skoraj odnehali. Ko si boste dopoveda- li, da za vsakim dnevom pride nov, boste veliko bolj sproščeni. Ne glede na ovire boste v tem obdobju pozitivno in optimi- stično razpoloženi, zato bodo temu primerni tudi rezultati. Venera v kozorogu bo tudi na vaše znamenje vplivala pred- vsem s potrebo po varnosti.

Rak

V vaši družbi bo pestreje kot ponavadi, kar bo zagotovo prineslo vpliv luninega mrka v znamenju bika. Bodite pre- vidni, da se ne bodo niti, ki se pletejo okoli vas, zavozlale v nerešljiv klopčič, iz katerega ne boste našli rešitve. Soočite se s svojimi strahovi, le tako bodo postajali manjši, in sicer vse do takrat, ko bodo izpuhteli v nič. Le tako boste bolj sprošče- no zadihali in si postavili nove cilje, ki bodo izhajali predvsem iz vaše naklonjenosti do notra- njega ravnotežja in harmonije v odnosih.

Lev

Nekaj vam bo manjkalo, a še sami ne boste vedeli, kaj, zato boste nemirni in hkrati polni pričakovanja. Ugotovili boste, da vas bi poživilo nekaj razbur- ljivega. Bivanje Saturna nasproti vašemu znamenju v vas prebuja večje spremembe. Žal ne boste več sposobni potiskati nekaterih zadev, ki ne sodijo v vaše življe- nje, na stran, nasprotno, sooča- li se boste z vsem, kar se mora spremenjati.

Devica

Malodušje in prekrizane roke so vsekakor najboljše jamstvo, da se še dolgo ne boste prema- knili iz sence. Razmišljajte pozi- tivno, kaj oziroma s čim lahko zadeve spremenite. Mrk bo te- snobno vplival na vaše razpolo- ženje. Dobro bi bilo, da poiščete imenovalec, ki vam onemogoča, da stopite iz začaranega kroga, v katerem se že kar nekaj časa vrtite.

Tehnica

Veliko je odvisno od vašega splošnega razpoloženja in vaše naravne prilagodljivosti, na katero kar pozabljate. Poguma in podjetnosti vam tokrat ne bo primanjkovalo, še posebej zaradi vpliva vaše vladarice v znamenju kozoroga. Pazite le, da ne boste pretiravali pri stro- gosti in nepopustljivosti, kar bo lahko veliko presenečenje za ljudi v vaši okolici.

Škorpion

Če boste ustregli vsem, ki od vas pričakujejo usluge, se bo- ste počutili preveč izkoriščano. Občutek varnosti se vam bo od- mikal, saj boste lahko preobču- tljivi. Tudi na vaše znamenje bo vpliv luninega mrka deloval precej stresno, kar boste obču- tilili na lastni koži. Dobro je, da ohranjate svojo energijo in moč ter se prepuščajte svoji intuiciji, ki bo ravno v tem času odlična.

Strelec

Soočeni boste z vsakodnevní- mi obveznostmi, ki jih bo veli- ko, še posebej v času luninega mrka. Prilagajati se boste mo- rali vsem spremembam, ki se bodo vrstile v tem času. Sledili boste občutku, ki vas bo vodil po različnih poteh do cilja. Vaš vladar potuje po zadnji dekadi vodnarja, zato vam prinaša ve- čje spremembe razpoloženja in tudi odlične ideje, ki bodo dobro uporabljene.

Kozorog

Težave, ki so bile v preteklosti nepomembne, se bodo v tem ob- dobju razbohotile, zato boste do- bro premislili, kako delovati, da se vam bo življenje umirilo. Nek- do, ki je del vaše preteklosti, bo hotel stopiti z vami v stik. Vpliv mrka vam bo rušil notranje rav- notežje, zato boste bolj občutljivi kot sicer. Venera vam bo poma- gala, da boste na finančnem po- dročju dosegali boljše rezultate.

Vodnar

Imeli boste več poguma in sa- mozavesti, kar se bo pokazalo pri vašem videzu in nastopu. Srečanje s starimi prijatelji se bo lahko spremenilo v prijetno kram- ljanje, tudi smeha bo dovolj, kar bo prav dobrodošlo v tem času. Saturn močno vpliva na vsa področja vašega življenja, zato se včasih počutite nemoč- no in ranljivo. Pomagal vam bo, da boste uskladili vas nasprotja.

Ribi

Vaša predvidevanja se bodo izkazala za pravilna, kar vas bo ponovno utrdilo v prepriča- nju, da boste še naprej posluša- li svoje občutke. Vpliv luninega mrka bo predvsem vplival na vaše čustveno življenje, saj boste na vsak način želeli priti neki zadevi do dna. Na stran boste dali negotovost in se postavili po robu strahovom in blokadam, ki izhajajo iz preteklosti.

novi tednik

Vedno z menoj!

radio celje

HOROSKOP JE PRIPRAVILA ASTROLOGINJA GORDANA.

Astrologinja **GORDANA** je dosegljiva na **041 404 935** in na Facebookovi strani **Astrologinja Gordana**.

Astrologinja **DOLORES** je dosegljiva na **041 519 265, 090 64 30** in na Facebookovi strani **Dolores Astro**.

To je pa res hitri internet. Berem ...

KRIŽANKE & UGANKE	ŠVEDSKA IGRALKA BERGMAN	NAJ- ZAHODNEJŠI OTOK V POLINEZIJI	AMERIŠKA IGRALKA GARDNER	TEČE SKOZI SANKT PETERBURG	AMERIŠKA PEVKA BAEZ ... ČLOVEK PRENESA SVOJ KRIŽ		IZPOLNJEN S PISANJEM	STAROGER- MANSKO PLEME	PRIMEREN ZA PITJE	KONEC MOLITVE	Povsod z vami	MARTA ZORE: ŠE ... TU	SVETO- PISEMSKO ŽENSKO IME	NEKDANJI SLOVENSKI KOŠARKAR (BENO)	ENERGIJSKI CENTER V JOGI
OČE V MEŠ- ČANSKEM OKOLJU (STAR.)						6							SLADKOVOD- NA RIBA VELIK, RAZSEŽEN (AVTO)	18	
ZIMSKA, POLETNA, ŠAHOVSKA									9					3	
TV-VODITEJ POLES													PREBIVALEC GRČJE		
KRAJ PRI POD - ČETRTRKU											17		HITER TEK VERNOV KAPITAN NAUTILUSA		
... MARINO OSVEŽILNA BREZALKO- HOLNA PIJACA										SINOVA ŽENA				12	
									AVSTRALSKI MEDVEDEK	IZREALSKO MESTO: ... AVIV	19			ŽIVČNI VOZEL	NEKDANJA BIATLONKA GRASIČ
SLOVENSKI ARHITEKT						14				ALFA IN NI VODA					
ŽENSKA OB POROKI								TAK, KI MU PODELIMO KRONO	8						
STAREŠINA (STAR.)								KOSOVEL: EKSTAZA ...		KAR JE TIPičNO ZA KAJ			ANGLEŠKI VEZNIK PREBIVALEC ATIKE		
ROY INNIS	16		GORSKE RESEVALNE SANI POLETHO OBUVALO		13			LJUBKOST NEMŠKI NEDOLOČNI ČLEN						GORAN ROVAN SIDDHARTHA: SAMO ...	11
SLOVENSKI KOREOGRAF OTRIN	10			OBRKOŽEN, OVIT	HIMALAJSKI NOSAČ AMERIŠKI GLASBENIK REED				15	NADLEŽNE TVORBE NA KOŽI	KRAVI MLADIČ MAJHEN VRČ				
DODATI DO POLNE MERE									21	RIMSKI PESNIK					
TRAK IZ NABOJEV										DRŽAVA V JUŽNI EVROPI CERKVENI ZBOR					20
ANGLEŠKA DOLŽINSKA ENOTA (ORIG.)															
SIROV, ČOKOLADNI						22	VZDEVEK LADJARJA ONASSISA	PREBIVALEC AKRE VEČ VOZOV		4				TOALETNE POTREB- ŠČINE	KRAJ PRI IGU
NARODNA: MOJ ... IMA KONIJKOVA DVA					MITOLOŠKO BIVALIŠČE UMRLIH			OVREDNOTITI (ZNANJE) MAKEDON. REVOLUC. (GOCE)							
OSEBA IZ BIBLIJE					ŠESTI SKLON OTOK V ATLANTIKU: ... HELENA								FINA TKANINA	OSNOVNA SOLA SLOVENSKI PISATELJ MAL	
JAZ, ..., ON			PLAVALNA, VOJAŠKA	VEČJI GLODAVEC STARA PLOŠČINSKA MERA					1	NAPRAVA NAD ŠTEDIL- NIKOM, KI LOVI PARO	MOŽEV BRAT				
3K	PRIPRAVE ZA VKLEPANJE SL. LJUDSKA STRANKA						ŠVEDSKA FILMSKA IGRALKA (LENA)				RAZKOŠNEJ- SA HIŠA Z VRTOM KRAJ PRI ZADRUR		5		
HEMINGWAY: ... IN MORJE				7			PRIDRUŽITEV DRUŠTVU NATAŠA BOKAL								
OBRAČUNJE ZEMLJE Z LOPATO										OD PONCIJA DO ...					
TRDEN KOT ...					NI REKEL NE ... NE MEV	2			JUŽNI SADEŽ						

				9		5		3
1	5				7	9		
4				3	8			
9	1	8					3	
			7	8				
	3						6	5
			1	7	4			
		1						7
3		2					4	

						7	1	6
2		3						
				8	9			
			9		7			
						1	2	5
4	8	5			3			
			4		1			
1	9		6				3	
3	2						5	

6	7	2	4	1	9	8	5	3
3	4	5	2	8	7	6	9	1
1	8	9	3	6	5	7	4	2
8	6	4	5	9	1	2	3	7
2	3	1	8	7	4	5	6	9
5	9	7	6	2	3	1	8	4
7	5	8	9	4	2	3	1	6
4	1	3	7	5	6	9	2	8
9	2	6	1	3	8	4	7	5

**DRUGAČNI.
BOLJŠI.**

www.trik.si

3K

V naše križanke smo pripeljali **lepe besede**,
ki so pri drugih še vedno brez razloga **prepovedane.**

Anja je svoj knjižni prvenec prvič javno predstavila v družbi prijatelja, novinarja, publicista Boštjana Videmške, ki je tudi zaslužen, da se je podala na pot pisanja knjige. Nocoj ob 18. uri bo o svojih izkušnjah, odkritjih in spoznanjih, ki jih je ujela med platnici, govorila na druženju in predstavitvi knjige v Pišek baru, kjer se bo z njo pogovarjala novinarka Barbara Gradič Oset.

Ujeta v svobodi

Sredi prejšnjega tedna je novinarka in publicistka Anja Kovačič v objemu zidov Pokrajinskega muzeja Celja predstavila svoj knjižni prvenec *Ujeta v svobodi*. Roman je izpoved popotnice, ki je zaradi ukinjenih letov ob začetku svetovne pandemije ostala ujeta na Salomonovih otokih. Sama. V tropskem rajju je med neznanimi ljudmi ostala prepuščena lastni iznajdljivosti. Od doma je odšla s številnimi vprašanji. Nekaj odgovorov, ki jih je na poti našla, nam zaupa tudi v knjigi.

»Ob srečevanjih z drugimi ljudstvi ugotoviš tudi stvari o sebi, ki si jih morda spregledal, pozabil, potlačil, a so pomembne za osebno srečo in sprejemanje samega sebe,« pravi Anja Kovačič, ki jo že od majhnih nog spremlja nemiren popotniški duh. Potem ko je obredla že dobršen del sveta, spisala ogromno lepih in uspešnih zgodb, se je leto prej, preden je svet zajela pandemija, podala na delovno popotovanje v Avstralijo. Z enosmerno vozovnico v žepu. A hkrati z zavedanjem, da se bo vrnila domov. V njeno Celje, kot rada reče.

Ko je po letu odkrivanja dežele tam spodaj in pacifiških otočij že začela načrtovati vrnitev v domovino, jo je pot popeljala še v tropski raj, na Salomonove otoke. Tam jo je »ujela« novica o neznanem virusu, ki je začel hromiti svet. Ker so bile ukinjene vse letalske in ladijske povezave, se je njeno načrtovano sedemdnevno potepanje po pacifiških otokih sprevrglo v 47-dnevno bivanje v rajski kletki.

Vse to je ujela v potopisni roman, ki je izšel pri založbi Miš. V njem opisuje sebe, svoja

čustva in to, kako je sebe sprejemala med potjo po Avstraliji, Fidžiju in bivanjem na Salomonovih otokih.

LKK, foto: Andraž Purg – GrupA

Čeprav Anja neizmerno rada potuje in odkriva skrivnostne koticke daljnih dežel, je v zadnjem letu spoznala, da ji tudi potepanje po površini majhne Slovenije lahko ponudi velika odkritja. Predvsem ostaja zaljubljena v Celje. Da se v domačem kraju skriva še veliko neodkritih zgodb, ki jih je treba povedati, je nakazala tudi z modnim stilom ob predstavitvi knjige, za katerega je poskrbela modna oblikovalka Barbara Repinšek.

Od pokakanih plenice do šoloobveznih pretepačev

Tokrat sta združila moči stand up komika Uroš Kuzman iz Velenja in Aleš Novak iz Šmarja pri Jelšah. V novi predstavi se kot mlada očeta ukvarjata z vsemi tegobami tega »poklica«. Kuzman krmari med dvema šoloobveznima pretepačema, medtem ko so vsakdan Novaka pokakane plenice v rokah. Čeprav uradne premiere še ni bilo, sta v naši regiji, od koder oba prihajata, poskrbela že za nekaj delovnih predpremier, za katere je bilo do zdaj veliko zanimanja. Uradno bosta uro in pol dolgo predstavo, v kateri ne manjka niti šal na račun »korone« in z njo povezanega dogajanja, predstavila ta konec tedna v SiTi Teatru BTC v Ljubljani.

Uroš Kuzman in Aleš Novak se v novi predstavi kot mlada očeta ukvarjata z vsemi tegobami tega »poklica«.

Praznična razsvetljava namesto cvetja

Cvetje, ki je Celjane in obiskovalce v mestu razveseljevalo od poletja, se je poslovilo. Javno podjetje Zelenice je z mostov in s podhodov ob mestnih vpadnicah že odstranilo cvetlična korita. Hkrati je poskrbelo, da bo mesto spet cvetoče spomladi. V najbolj pravljičnem mesecu ga bo krasila praznična razsvetljava.

V Mestnem parku in na zelenici ob Savinji na Bregu so v minulih dneh zasadili sto tisoč čebulic tulipanov, ki bodo najlepše cveteli v aprilu, ko ima Mestna občina Celje svoj praznik. »Naše mesto je bilo letos zelo bogato ocvetličeno in tako bo tudi prihodnje leto. Cvetje namreč pomembno prispeva k bolj urejenemu videzu mesta in nam je vsem v veselje,« pravijo v Mestni občini Celje in dodajajo, da zasaditev tulipanov podpirajo tudi ostala celjska javna podjetja.

Kmalu si bo mesto nadelo tudi praznično podobo. V mestu so namestili že večino praznične razsvetljave, ki jo bodo prižgali 27. novembra. Kot pravijo v MOC, bodo program Pravljičnega Celja prilagajali epidemiološkim razmeram. »Vsekakor bomo poskrbeli za praznično vzdušje z lučmi, ambientalno glasbo in božično-novoletnim sejmom,« napovedujejo. BA, foto: MOC

V Mestnem parku Celje in na Bregu so zasadili sto tisoč čebulic tulipanov, ki bodo zacveteli spomladi. Pri sajenju so si delavci podjetja Zelenice pomagali s strojem, ki jim ga je posodilo podjetje z Nizozemske.

Nova botra sadnih dreves

Podsredški drevored jablan je bogatejši za dve novi drevesi. Posadila sta ju najbolj skrbna gospodarja sadovnjakov, ki ju je Kozjanski park izbral ob letošnjem Prazniku kozjanskega jabolka in lani.

Drevored jablan na poti iz Podsrede proti Gradišču je nastal predlani ob 20. Prazniku kozjanskega jabolka, ko so otroci iz omenjenega trga in vidnejši predstavniki družbe simbolično zasadili 20 jablan in tako postali njihovi botri. Lani je svojo jablano dobil v letu 2020 rojeni Leon Konečnik. Letos sta 22. in 23. sadno drevo posadila carjeviča leta 2020 in 2021 Jože Kozole z Vetrnika in Franc Rupret iz Kozjega.

Po novem so vse jablane označene s tablicami, na katerih so navedena imena njihovih botrov. Cilj je, da bi botri dreves s sodelavci Kozjanskega parka skrbeli za njihovo rast in da bi jeseni obirali njihove plodove. Sicer so v ekološki drevesnici Kozjanskega parka tudi letos

Najmlajši boter drevesa je Leon Konečnik, ki se je družini iz trga Podsreda rodil lani.

pridelali kakovostne sadike tradicionalnih sort jabolk in hrušk, ki so primerne za trav-

niške sadovnjake in ohišnice. TS, foto: arhiv Kozjanskega parka

Carjeviča leta 2021 in 2020 Franc Rupret (levo) in Jože Kozole